5. szám. Nagy-Kanizsa, 1881. szerdán, február 2-án. VIII. évfolyam.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosház utcza. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt. Fél évre 3 frt. Negyedévre 1 frt. 50 kr.

Hirdetmények: 5 hasábos petitsor egyszer 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdij 30 kr.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TÖBB MÁS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Uj városház utcza 513. sz.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el:

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyilttér: Petitsora 10 kr.

A „gentry" bucsuztatója.

II.

Nézzük tehát az eszközöket.

1-ör. A gr. Széchenyi K. ur javalta birtokdarabolás korlátozása. Kissé elkésett segitség és a pénzügyi miseria ellen nem orvosság, sőt árt a hitelnek — korlátja az egyéni szabadságnak — mint a pazarlási zár. Pedig itt nem pazarlók keze lekötése a czél. De arra még is jó, hogy a jelen birtokos osztály ne legyen teljesen birtoktalanná — hogy ne egészen uj nép álljon a kidült helyére (mely uj még e téren ismeretlen amannak ismert erényei mellett).

Az angol birtok az államé — a muszka föld a községeké — nagyobb részben. Ott nem szalad ki a föld a földmives lába alul oly hamar. Nem lesz belőle proletár. Egy orosz falu p. o. felosztja határbeli földjét — élő lakossága közt p. u. 10 évre akkor ismét 10 évre — s ha szaporodtak, több — ha fogytak kevesb egyénre. Az ily birlaló egészen meg se terhelheti. És ha árverésre kerül is, a becsár bizonyos részén alul nem adatik el — és a legmagasb igéretért megtarthatja az 1ső jelzálogos hitelező, mért adott rá fölös pénzt a 2-ik 3-ik? azért kénytelen netáni jutalékát az 1ső jelz. hitelezőtől méltányos ráta terminusokban lassankint venni föl. (Élni és élni hagyni!) — Nem változik oly könnyen a létező állapot — Hegel szerint pedig ami amig létezik, okos — mert ha megszünik okszerü lenni, megszünend létezni is.

Hol vette az orosz társadalmi élet ez okos törvényt? Tán keleti patriarkális viszonyaiból?

Hát a nyugati civilisatio lenne csak, a jogalmat nem ismerő, aki kivágja az élő hust az adósnak testéből is?

(Hiszen egymást érik itt a kegyadományok, segélyegyletek, korodák vöröskeresztek s. a. t.)

Hát mi okért van a szivtelen drákoi törvény? ki kedvéért! Egyedül a „hitel" kedvéért! Ez a divat szó. A modern kor bálványa! Mely aztán elnyel mindent! Mindent — mondom — a czélt az eszközzel együtt. Saját czélját is felfalja, mint Saturnus a saját gyermekét!

No igy nem csuda, ha a modern világ mind gyakoribb áldozatai viszszakivánják a mult századokat — vissza a Nomád életig!

Inkább soványodjék hát kissé a hitel — csak ne egye meg ön czélját a hitelezőt.

Legyen hát birtokdarabolási gát — váltóképességi korlát—

2-or vegyük át főleg a muszka végrehajtási humanitást a becsár aluli el nem kótyálhatást — a 2-ik 3-ik jelzálogos hitelezőknek a fenebb irt ráta kényszerét — igazitsuk a végrehajtás §§-án.

3-or a mező gazdasági hitelügylet csinálják meg a hivatottak — támogassa ezt e pereminenciam földmivelő ország képviselete — ne nyomorult 500.000 frttal — de colossális czélhoz aránylag — állami ellenőrzéssel — ne nyerészkedésre alapitva. Irják össze vidékenként a hitelképes birtokosokat, ezt tartsák evidentiába m. a bankokét — kereskedőkét, iparosokét!

4-er váltó helyett egy uj hitlpapirt az ily személyes hitelre 1—1½ évi lejárattal. — De legelőbb:

5-ör. Drákoi uzsora törvényt! .. Mielőbb! .. Mert hát védeni az akasztott embert is lehet, — de aki az uzsorát védi: az sophista. Mert ezt védeni sem erkölcs — sem észjog — sem államjog szerint — sem társadalmilag — sem eszélyességből védeni nem lehet!

Évekkel ezelőtt indokoltam ennek bünösségét minden tekintetből megczáfoltam minden mellette felhozni szokott jogi — politikai érveket — a „Zala" hasábjain, — mit átvenni érdemesitett a „Magyar Hirlap" is. De mi haszna, ha ott nem hallják — és nem felérzik, ahol kellene — ahonnét jöhetne nem már a segély ellene — ez kevés — de a megtorlás, az irgalmat nem ismerő büntetés.

De igazat adott az idő!

Ősi uzsora törvényünket eltörülték tán 1871-ben — a balul felfogott „Hitel" kedveért, — modern divatért! Lett „szabad vásár". Hét évig dult ez korlátlanul. Üszkei — rongyai látszanak is — hat még ez után! — Ekkor mint belátott hibát szégyenszemre eltörölték — félig! ..

A 8%, fölüli nem itélik meg. Ez nem elég!...

Amit védeni nem lehet — azt egészen kiirtani kell.

Azon fő védve sem igaz: mintha a pénz csak oly tárgy volna mint egyéb s igy rajta nyerni csak ugy jogos volna: százszor nem igaz a védelem alapszava, hogy oly tárgy volna mint egyéb mert „essentiája — forgalmi közvetitője minden egyéb tárgyaknak", mit az állam veret, az állam ellenőriz, beszed, sőt csak ezt szedi adónkba — állami szent kötelmeink leróhatásába (nem bort, buzát.)

Ne hagyja hát a kufárok alkutárgyai az önképére veretett, állami vércirkulatio — tehát az állami és társadalmi élet szent symbolumát!

Hivatalból üldözendő, közbüntényné kell qualifikálni — mi előbb! Meg kell fojtani e vámpirt.

Mondják, hogy azért sötétben mégis élni fog. De csak sötétben. — Büntetés nélkül pedig nappal is.

A lopásra is van büntetés: még is lopnak a sötétben? Ebből ugyan nem következik, hogy hát töröljük el a loás büntetését — mert akkor aztán nappal szemünk láttára is lopnának.

Városok — rendőrök üldözése nem elég (csak szükségét igazolja). Törvényt ellene — vérbevágot a vért evők ellen!

6-or. Takarékossági egyletek csinálása. Ha nem is a régi védegylet — csak forma, mint az egri nők kezdtek taval, vagy 3-ad éve. — Ha Albion ködös legén elharapodzott iszákosság ellen ott szükségét látták a „mértékleti — szeszt nem ivó" egyleteknek: Bizony nálunk — nőinknél is jól esnek p. u. a „karton ruha-egylet" s több e féle szövetkezet.

7-er. A progressivadó is segitene, részben, a kis és közép földbirtokoson. Igazságos is lenne (meg volt ez már a' romaiaknál is) mert p. u., ha egy kisbirtokos honoratior 100 holdon gazdálkodik, ennek jövedelméből kell anyagi és szellemi szükségleteit fedezni. S ha ekkor a 2-ik 100 holdhoz jut, vajmi csekélylyel lesz több kiadása — tehát e 2ik 100 hold neki már több tisztát jövedelmezvén, ész, jog és sziv szerint következik, hogy e 2-ik száz holdról többet adózzék mint az elsőről. (Erről máskor bővebben. Itt a sok „noli me tangere!")

8-or. A kötelező polgári házasság is nagyot lenditene a közép osztály baján! — főleg az izraelitákkali össze házasodás által. Amaz adná földjét, — nevét, — czimét, — phisikai, — véralkati, — s családi nexusának előnyeit — még most egy kis tekintélyét, — emez, adná pénzét, — fürgeségét, — szorgalmát, — takarékosságát, — számitó és kalkuló tehetségét, sat. — Mindkét fél nyerne a cserével, illetőleg a Comassatióval — még most — mig mind két fél ezt szerencséjének tartaná, — mig ez egyiknek naponként halványuló előnyei el nem olvadnak ...

Azezt igy gátló elemek (most nem nevezem meg: tán nem is tudják — v. nem gondolják meg: mennyit ártanak a köz. polg. házasság gátlásával (Deák Ferencz végrendelete daczára is) mennyit ártanak a magyar közép osztálynak — a nemzet-testnek — a civilizationak! —

Hát itt mért nem parancsol (a reális okok mellett) a modern törvényhozási divat — a kor igénye?! ..

A „Zala" tárczája.

Két árva.

Ekkora teremtés napszámba is mehet;
Dolgozzál és ne csak lesd a küszöböket;
Anyád is, mig gunnyaszt, hever odujába',
Vinné el kezeit, ahelyett, munkára.

„Szegény anyám beteg; jaj már évek óta
Setét fátyol borul mind a két szemére.
Én? Oh én dolgoznám, dolgoznám szivesen,
Hajh, de ki ad nekem munkát, jó Istenem?!"

Igy szokott beszélni az ily mihaszna had,
Egynek apja sánta, másiknak anyja vak.
Megdörzsölt szemekkel esnek a sirásnak,
Otthon meg feküsznek evésnek, ivásnak.

„Nem hoztam, jó anyám, nem hoztam kenyeret,
De hoztam bús szivet és kisirt szemeket!
A szégyenszavaktól ugy ég arczom bőre,
Oh, ne küldj engemet koldulni jövőre!"

„Szivemnek szülötte, édes árva lányom,
Vezess, vezess engem, imádkozni vágyom,
Vezess, vezess engem, apád sirhalmára,
Vigasztalni szivem, lelkem fájdalmára!"

És megy búsan a két Isten adta árva,
Sürüen szakadoz keblük sóhajtása.
Kaczag, süvölt a szél, foszlányaik szabja,
Szemükben a könnyü jégcsapokká fagyva.

Egy jeltelen sirra borul a két árva, -
— Fenn, a magas égben hő ölelés várja. —
Betakarja a tél fehér szemfödője,
És elszáll keblükről a sóhaj örökre.

Dabronczy Gyula.

A tanár és védenczei.

Regény.

Irta: Flygare-Carlén Emilia.

Forditotta:

FRIEDMANN ALAJOS.

Február elseje.

XV.

Fél tizenegyet ütött az óra, midőn B. polgármester a tanácsteremben helyett foglalt. A tanácsosok is helyet foglaltak volt, és a hallgatóság nagy része csoportokat képezett, midőn Widen nagykereskedő lesütött tekintettel, összesett, nem biztos tartással közeledett az asztal azon részéhez, hol a város vezetője elnökölt. A nagykereskedő meghajolt és jókora csomag papirost tett az asztalra. És mit tartalmazott a csomag? Nos, Wieden tanácsos cessióju, a hozzátartozó mellékletekkel. Oly szeszélyes változó a szerencse fénye a kereskedelem egén. Midőn Widen nagykereskedő, a büszke, dalias férfiu, ki előtt egész II. kalappal kezében hajolt meg, most ismét hazatért, alig talált egy-egy kereskedősegédet, ki ez udvariasságot tanusitotta volna iránta. Bár nagyon izgatott volt, mégis észre vette az udvariasság e hiányát és nem kevéssé fokozta a kellemetlen érzelmet, melylyel lakásába lépett. Családját most nem akarta látni, hanem saját szobájába zárkozott, hol lassu, de nehéz léptei, borzasztó visszhangot keltettek, a ma oly csendes, látogatlan házban.

Most azonban a tanácsosné hálótermében kivánunk körültekinteni. Sötét és magányos volt e terem; a függönyök leeresztvék, hogy a kiváncsi szomszéd vágy az arra menők fürkésző tekintete ki ne puhatolhassa, mi történik ott benn. Widen asszonynak, közönségesen képzelt ereje legutolsó nyoma is elveszett, midőn a szerencsétlenség bekövetkezett; és a hosszu ájulások közben, melyek keserü érzelmeit elkábiták, folyton e szerencsétlen szavakat hallá: „Ej hallották már az uraságok, hogy Widen tanácsos beszüntette fizetéseit?" Csodálatos, hogy a csekély tüszurások utáni gondolat, mit rosszakarat és kárörüm okoznának házának, mélyebben fájt neki, mint a dolog lényege. Widen asszony, még nem volt képes a mai jelenet következményeit megfontolni.

Férjének bekövetkezhető fogsága, a közelgő jövőben biztos szükség mindez távol esett azon látkörtől, melyet Widemé asszony átkarolhatott. Nem volt-e nagyobb teher mint amennyit elviselni birt, a már bekövetkezett szerencsétlenség?

Widen jó szivü és értelmes asszony volt a szerencse napjaiban; ámde azon gyönge lelkek egyike volt, kik nem birnak a mindennapiság csekélységen felül emelkedni, sőt akaratuk sincsen azt megkisérleni.

A tanácsosné pamlagon feküdt, ruházata rendetlen, haja felbomolva, homloka valamint halvány arcza a számos Eau de Cologne borogatástól, nedves volt, és csak nehezen sikerült őt ájulásából eszméletre hozni. A kis gyermekek sirva állották körül anyjuk fekvőhelyét, mert azt gondolták, hogy az, ki egy órában annyiszor meghalt előttük, végre ugy talál meghalni, hogy sem cseppek, sem borogatások nem birják életre ébreszteni; de benső örömükre, mégis csak segitett az mindenkor. Csendes csodálkozással simultak egymáshoz, távolról szemlélték anyjokat és suttogva adtak kifejezést bámulatuknak, hogy már ily különös állapotnak szemtanui. Egy idegen sem jelent meg és papa is elment; Rózsa sirt és anyjok halálán volt. Végre Bernné asszony jött be és a közönségesnél parancsolóbb hangon mondá: „Mit bámészkodnak itt e gyermekek? Menjetek a cseléd szobába és egyetek; ott van teritve számotokra! Azután a fiuk iskolába mennek, Károlin és Jozefa pedig babájukat szedik elő és játszanak. De gyorsan most! Tegyétek amit mondok! Mamának aludni kell és a fiuk elmulasztják az iskolát, ha nem sietnek."

„Kedves Bernné asszony" szólt egyike a kis leányoknak, „mondd csak, miért eszünk ma délben a cselédszobában? És hol van papa és Rózsa, és az iroda urak és a többi?

„Mindegyik el van foglalva" szólt határozottan Bernné asszony. „Jöjjetek tehát és siessetek!"

„De Bernné asszony csak megmondhatja, hol van a papa? kérdé az idősebb fiu.

A papa szobájában van és azt parancsolta, hogy Linus és ti többiek szót fogadjatok nekem. Nos tehát, Linus, fogd testvéreidet és vezesd be a cselédszobába, mert már régen elmult az ebéd ideje. És hogy jól viseljétek magatokat, szilvaizzel töltött kalácsot sütöttem.

„Mily jó vagy Bernné asszony!" ujjongtak a kicsinyek; szilvaizes kalácsot! Ijistént megyünk! Köszönjük, köszönjük!" És mind a négyen ugrándozva hagyták el a termet.

Akközben Rózsa halálos félelem közt állott atyjának szobája ajtaja előtt és hallgatódzott. A kulcs le volt huzva és a tanácsos léptei is megszüntek. Csend uralgott benn, miként a sirban. Rózsa szive hangosan dobogott. — „Kopogtassak-e?" suttogott magában. „Oh Istenem, ha nem válaszolna! Nem tudom, mily borzasztó félelem vesz erőt rajtam. Vérem jéggé dermed — meg kell győződnöm a valóról, nem birom ki tovább."

És most háromszor halkan kopogtatott az ajtón; alig birta ez egyetlen szót „atyám" kimondani. — De gyorsan kiáltott belülről egy nyers hang: — „Ki van itt, ki háborgat?" —

Rózsa ijedtség és örömtől összerezzent; de csakhamar magához tért és megindult hangon mondá: „Legjobb atyám, én vagyok! Eresszen be; nincs nyugtom, még csak nem láthatom."

„Te vagy, kedves gyermekem?" válaszolt a tanácsos szelid hangon.

Rózsa, kedvencze volt; nem volt annyi ereje, hogy elutasitsa, bár fájdalommal tölté el most övével találkozni. — Fölkelt tehát a pamlagról és felnyitá az ajtót.

„Oh atyám, szeretett, drága atyám!"

Többet nem birt Rózsa mondani; de sohasem csókolá meg Róza oly bensőséggel atyja kezét. Sohasem tetszett neki oly édesnek leányának lenni, mint most, midőn a szomortelt, lesujtott atyát, benső, gyöngéd szeretete által, szelid, bár szomoru mosolyra késztető. — Arany fürteit szelíden elsimitá homlokáról, és elcsókolá könnyeit, bár ajkait égeték.

„Mint van anyád, kedves gyermekem?" kérdé kis vártatva.

„Jobban, mint hinni reméltem," válaszolá Rózsa, ki nem tehette azt, hogy az annélkül is eléggé sujtott atyát, a valódi tényállás által, jobban szomoritsa; „és remélem, mama nem sokára felépül, midőn eléggé magához térend."

„Nem, kedvesem" válaszolt a tanácsos. „Sokkal jobban ösmerem" tevé hozzá halkan. „Ha eszméletre térend, sokkal rosszabb leend; kivált, ha könnyen bekövetkező esemény által elválasztatunk egymástól, és szegény Brigitta Máriám erre elkészülhet, a házat, melyben oly sok éven át becsület és fényben élt, szegény lakással kellend felcserélnie, és a hol nélkülöznie kellend a társaságot, mely oly szükségessé vált neki, mint a levegő. Akkor, kedves Rózsám, okom van félni, hogy bátorsága el fogja hagyni!"

„Istenem, kinek minden hatalmában áll," válaszolá Rózsa, miközben nagy megerőltetéssel küzdé le saját fájdalmát mely atyja sötét ecsetelésénél bensejében erőt vén, „erőt adand neki ezt is elviselni, amint az nőhöz illik, és azon bánatot, melylyel férjét sujtá, hiven megosztja vele. Ezirant légy nyugodt legjobb atyám és ne tetézd annyira eléggé bánatos szived, e gyötrelemmel is."

A tanácsos megsimitá leánya arczát.

„Mindenkor értelmes, jó leány voltál, Rózsam; a szomoruság napjaiban légy vigaszom. De most menj gyermekem, néhány urat várok, kik papirjaimat lepecsételni fogják, és minden ily alkalommal szokásos formaszerüséggel fognak intézkedni. Kisértsd meg anyádat vigasztalni, de ne csalfa reménynyel, mert ez nem használ semmit, hanem saját erőd, és megadásoddal, mi erőt adand neked, a nélkülözéseket elviselni, melyek, sajnos! nem maradnak el, és melyek neked oly szavakat fognak kölcsönözni, hogy szegény anyád szivében, ha nem is vigaszta-

Végre is a sokoknak bajnak — természetesen orvossága is kell hogy sok legyen.

A fönnebbiek csak hamarjába kikapott példák.

Majd lesznek tán, akik elgondolkoznak felette.

S a gondolatnak szomszédja a tett! —

* * *

Vajha csalódnám félelmemben — s ne csalódnám reményemben!

Vajha képzelt halottam csak tetszhalott lenne!

Vajha e „bucsuztató" hajnalkiáltássá lehetne!

Czigány Károly.

Farsangi levél.

Nagy-Kanizsán, 1881 január 27.

Kedves Barátném!

Kegyed farsangi krónikát kér tőlem. Régóta szokva lévén óhajtását parancsnak tekinteni, most sem késem egy perczig sem teljesiteni azt. Csakhogy ugy a magam modja szerint történik; de hiszen ismer, előre láthatta ezt, és igy nem fog reám neheztelni, ha valamivel többet találnék mondani, mint a mennyit voltaképen kérdezett tőlem.

A farsang fénypontját éri nálunk; carneval herczeg országlása már régóta nem volt városunkban oly fény- és dicsteljes, mint az idén. Minden hét most több tánczmulatságot hoz, melyek fiatal világunkban lázas izgatottságot idéznek elő. Boldog ifjuság! kiáltanék fel, ha nem akarnék magamnak egy gunymosolyt megtakaritani. Reám nézve az idén — amint tudja, szomoru okból — a táncterem elveszett paradicsom. Csak ne higyje az Istenért, hogy lábaim a rég nélkülözött tánczelvezet emlitésénél convulsivikus vonaglásba jutnak! Hisz ismeri szerencsétlen nézeteimet, melyek a nemes és égig magasztalt tánczmulatsággal csak nem tudnak megbarátkozni. Nem, nem is a vágy Terpsychore szolgálata után az, ami szivemet eltölti; hanem az élénk sajnálat, hogy az emberismeretnek ily háladatos és kenyelmes tere számomra hosszu időre hozzáférhetetlenné vált. Soha sem ismerhetni embert jobban meg, mint öröm és bánat közt. Sokan a játékot is hozzá veszik; de bizonyára csak az okból, mivel az többnyire az egyik vagy másik, vagy pedig felváltva mind a két indulat kiséretével jár. Mi sem szolgáltat nekem nagyobb örömet, mint hogy ha egy félreeső fülke rejtekéből józan észszel észlelhetem egy pár száz báj — bor — és Isten tudja még mi — ittas embernek zajos ingerült sürgés-forgását a tánczteremben.

Probáljunk csak egy kis körmenetet.

Látja Kegyed ott ama fiatal lánykát? Minő kimondhatatlan boldogság, minő ecsetelhetlen gyönyör nyer szelid, szép arczán kifejezést. Már távolról leismerhető róla, hogy ma lejt legelőször a tánczterem sikamlós talaján. Hogy figyel környezetének szavaira; hogy fogadja és hiszi szivrepesve a körötte rajongó feltuczat dandy elcsépelt, velőtlen bókjait. Oh te kedves ártatlan gyermek! ha csak felét tudnád annak, ami pár évvel ezelőtt még előttem is titok volt, mi szörnyü volna a kijózanodás gyönyörteljes álmaidból, mi undorodva fordulnál el sima széptevőidtől. De én irigylem tudatlanságodat; mert te boldog vagy mellette és én nem vagyok az.

Oldalán természetesen a jól táplált mama van elhelyezkedve. Ő is egy kissé idegenül érzi magát e helyen. Csakhogy elfogultsága, egy olyan emberéhez hasonlit, aki hosszuévi válás után egy régi jó ismerőssel találkozik. — Jó ideje már, hogy utolsó diadalait ünneplé e termekben; boldogságtól sugárzó arcza azonban elég világosan demonstrálja, hogy sorsával teljesen ki van békülve. Hiszen lánykájában csak önmagát látja megifjodva, és annak diadalai egyszersmind az övéi is.

De csak tovább. Hát ama hölgy egy kissé felebb? Ez aztán már otthonosabban érzi magát itt, mint ifju vetélytársnője. Hogy is ne? Hiszen már tizenhárom év óta állandó látogatója minden zártkörü és nyilvános, minden jótékony és nem jótékony czélu tánczvigalomnak, mely e termekben tartatik. Mily *szép még.* Daczára annak, hogy már harminczszor látott tavaszt teint-je kifogásolhatlan és ajkai eperszinüek; de csak azt ne kérdezzük: hogyan? Karcsunak épen nem mondható; de legalább emberül igyekezett az lenni; csak három szálas szobaleány nyujta neki segédkezet a befüzésnél. A tükrök iránt sajátságos ellenszenvvel látszik viseltetni és azoktól leginkább revers-oldalát sugároztatja vissza. Épen egy édes illusioba mélyedt; képzeletének szárnyain messze, messze utat tett; visszaszállt ama egyetlen felejthetetlen estélyhez a melyen ő diszitve tizenhét év, bájoló szépség és egy tiszta, semmitől homályositott kedélynek ékszereivel először pillantá meg e büszke csarnokokat. Hogy emlékszik, még minden egyes perczenetre, a legkisebb csekélységre! és mégis, mégis már tizenhárom év zajlott le azóta. Tizenhárom év! Minő rettenetes időszak, legalább egy öregedő nő szemeiben. Ama szép soha vissza nem térő időről ábrándozik most; ha egy pillantás a közellevő tükörbe visszavarázsolná őt a mostoha vigasznélküli jelenbe, mi iszonyu volna az ébredés. Ezért fordit ily állhatatosan hátat az áruló üvegnek.

És amott, a pelyheszakállu diák uram? Ugylátszik diligenter frequentálta a tánczis-kolát s nem csekély a kedve, ma fényesen maturálni e tárgyban. És valóban! ez összehasonlithatatlan tánca — néhai szabómester urnak nem legszorgalmatlanabb tanoncza volt. Mily kecsesen bókol, mily művészileg köti nyakkendőjét, mily vállalkozó kinézést nyujt neki a homlokába fésült sörény; hátha még a monoklit felcsipteti? hiszen akkor ellenállhatatlan, elragadó! — Oh neki nemcsak a ruhaművész urnak „hatlépés" — instructioi, hanem a „magasabb" illemtanbani utasitásai iránt is tárt szeme és füle volt.

Ottkinn az ét- és játéktermekben szintén zajos élet uralg; többnyire az idősebb elem gyülhelye ez, melynél Ganymed és Fortunának kell pótolnia azt, amit Terpsychore többé nem nyujthat.

Hát ott az ablakmélyedékben ama magányos fiatal ember, kinek mindenre nincs egyebe egy okosdi, fellengős mosolynál? Oh az a legnagyobb bolond valamennyi közt, az én vagyok barátja

K . . . . . . n B . . a

Név-magyarositás.

„Nomen omen" vagyis a név = jel! külső jelvénye az embernek — tagadhatlanul.

Tehát csak az a kérdés: kivánnak-e izraelita polgártársaink k ü l s ő l e g azoknak látszani, a mik bensőleg t. i. kivánnak-e magyaroknak látszani?

Ugy hiszem kivánnak! Nincs okuk — de éppen semmi bevehető okuk nincs nem magyaroknak látszani.

No ha kivánnak, hát tegyék! nevükkel is.

Kicsiségnek tartják? Akkor szért tegyék meg e csekélységet kevés szóra.

Nagy esetnek tartják? . . akkor meg mutassák meg, hogy nagy dolgot is birnak áldozatul hozni a magyar nemzet geniusának — a nép közóhajának!

Bajos kezdeni? Hiszen izr. polgártársainknak nem jellege az angol nehézkesség, — inkább jellegük a „g e d a c h t g e t h a n" fürge tultevés.

Bajos vele bibelődni? ... Hiszen nekik éppen faji jellemük a minutákat is számba vevő *részletesség.*

* * *

A kicsi dolgokat nagygyá fujják fel néha a körülmények — a kor igényei.

A kinek 48 ban kokárdája, vagy a kurucz világban Rákoczi képe nem volt: ütötték.

A ki a Bertalan éji jelszót nem tudta: halál fia lett.

A kinek ajtaján Egyptomban bárányvér jel nem volt, ahoz bement az „öldöklő angyal."

A kinek gyászfátyol nincs kalapján, azt mondják rá, szivében sincs!

Egy küljel sokszor világokra hat!

„In hoc signo vinces" mondá az ur az apostolnak.

Egy lobogó-csaták sorsát dönti el sokszor!

A szabadkőmivesek egy kézjelről ismerik fel a „testvért" világszerte!

Hiába! a lépten nyomon külsőségekbe botló ember keresi — él sem engedheti a küljelt, — s ezután indul és k ö v e t k e z e t t a b e l s ő r e.

Sör cégér alatt (bocsánat a kulinar hasonlatért) nem is keres borházat.

N é m e t f i r m a alatt nem is sejt m a g y a r k e b l e t!

* * *

Igényelhetjük-e hát izraelita magyarjainktól, hogy magyarokul mutatkozzanak nevükkel is.

Bizonnyal igen!

Szükségesnek képzeli a szem — a fül — a statisztika -- a népszámlálás — a világ és a hármas bérczü hon, — s nekik is örökös Kanaán, e tolerans magyar nép, mely még most is é l e t h a l á l h a r c z o t v i v nevéért, nyelvéért, lobogójáért, állami firmájáért — e z e r é v e s j u b i l e u m a közel küszöbénél is.

Szükség tehát, hogy minél többen küldjünk érte.

Nem puszta képzelet ez, de való szükség. —

Pedig a képzelt szükség is — Hegelként — való szükségessé válik!

És már ha a magyar nemzet most — éppen a vallásegyenlőségnek — a polgári házasságnak — a szláv — áramlat elleni tömörülésnek korszakában szükségesnek képzeli a magyar izraelitáknak n é v l e g is m a g y a r r á l é t e l é t: h á t r e s p e k t á l j á k a nemzet ezen óhaját — szükségérzetét, — ha viszont respektáltatni kivánnak!

* * *

S mi ez a magyarság óhaja — névmagyarositási kivánata — ugy bensőleg?

Visszataszitás? Kizárás? Zárkozottság? . . .

Ugy-e nem? . .

Sőt éppen forditva: osztékony — simulási, egyenlőségi vágy. Tehát n e m e s indokból ered.

Van-e kivánatban (m. mindenben a mi emberi) egy kis önzés is. De ez is hazafias, tehát szent is.

Felérezte már a magyar nemzet, hogy a közte élő heterogen népfajokból az izr. faj a l e g a l k a l m a s a b b a m a g y a r s á g s z á m s z a p o r i t á s á r a, mert ez sem önálló állami létre nem divergál, sem semmi rokon államra nem kacsintgathat.

Nyelvünket értik — szokásainkat megszokta — közébünk van beosztva — századok óta osztakozunk jó és balsorsban. Öszsze szoktunk! . . . Együtt kapjuk az égi harmatot — derüt — borut — phyloxerát. Egy leget szivunk — egy hant alá temetkezünk — annak idejében!

Van hát o k egészen — tehát névleg is közibénk magyarosodni.

Megunhatták már a „s t a t u s i n s t a t u" lenni — mert elszigetelt — lenézett, türt osztály volt. — Másutt is . . . De csak v o l t! . .

Törvényeink ledöntik a válaszfalakat. Nyitva van számukra minden tér, minden állás!

Most már érezniök kell, hogy n e m e l é g a pénz uralom hegemoniája, — és hogy „v i l á g p o l g á r s á g"! Érezniök kel, hogy államhoz, nemzettesthez kell tartozniok, testestül, lelkestül, hévvel, névvel, mindennel!

Ily államot — élő nemzettestet Izraelben nem találnak (nem is küldjük őket oda) de találtak itt a négy folyam partjain.

Jogéletünk -- alkotmányunk ägise csak ugy takarja őket mint az Árpáddal bejött magyart.

Jogos kivánat hát magyarosodásuk — részünkről.

Eszélyes is részükről.

Jöhetnek izgalmas napok (mint Csernátoni irja az „Ellenőrben") a hol inség — pártszenvedély — bel- vagy külzavarban — ha csak helyenként, kis időre is — kinyithatja Pándora szelenczéjét, a hol a féketvesztett ár zudul a válaszfalakra! . . Jó ha ezzel is kevesebb lesz a válaszfal. Idegen nevük ne mutasson idegen kasztot. Nevük se lehessen jelszó a támadásra, ne lehessen cégér a tulzók botránykozására.

Tessék átnézni a szomszédországra!

* * *

Aztán nem is szégyen — magyarnak látszani!

Szegények voltunk és vagyunk bár, mégis megsüvegelt minket még ellenségünk is, — nemcsak midőn Velenczét, Bisanz kapuit zörgettük, és mikor hazánknak három tenger part virányi vetettek határ falat", de maig is — tul az Oceanon is!

Amerikában százezer kalap emelkedett — száz ezer „éljen" harsogott K o s s u t h r a s általa a magyar hazára. Kinában ismerik a trikolort! —

Lovagiasságunk (lovunk is) — borunk — buzánk — hódit, zenénk — költészetünk már már festészetünk is hódit a szellemek országában — a földgömb tulnanján is!

Multunk nagy — jelenünk nem megvetendő — jövőnk? . . Isten kezében van! De kié nem? . .

* * *

Nem üres asztal mellé hivjuk hát izr. polgártársainkat! — (akár horvát, rác, tót, oláh, sváb szerb honfiainkat is). Ily h o z o m á n y u arának felcsapni lehet — áó kapa választásig!

Lehet abban egy kis nemzeti önhittség is. Szebb néven: Ö n é r z e t! De hát ki tudja mire jó ez? Bem apó tudta 1848 ban, mondván „előre magyar!"

* * *

Előre hát tisztelt barátim — földieim — jó kanizsaiak, egerszegiek sát. a névmagyaritásban is! Ne maradjon Zala az utolsók közé.

Mondtam én — irtam én ezt 4—5 évvel előbb — itt ugyan e t. lap hasábjain, okokkal — meleg szavakkal; de persze, ki hallgatna efféle falusi prokátor táblabiro féle exaltált nagy ideális hangra? ebben a nagy hidegben — akarom mondani: rideg prózai világban?

És ime most kurta 4—5 év mulva fává nőtt a kis mag, Pesten Budán — országszerte testté lőn az ige!

A Bpesti névmagy. egyesület ugyancsak működik — Jókaival élükön! . . Pár czég már könyvvezetését is magyaritja — sőt a pesti vámhivatal is kezelési eljárását.

A nagyváradi izraeliták tömegesen magyaritanak.

Fele se tréfa immár!

Előre magyar, utánuk hát tisztelt földieim!

Forditsuk át a Löwentritt, Rosenthal, Goldberger, Eggenberger sat. boid. József császár ajándékozta lajtántuli neveket — mire kitavaszodik a — sóska! (ne törjön ki a magyar ember nyelve s ne legyen kényszeritve g u n y n e v e k e t gyártani!)

Csak a kezdet nehézkés. De tudom már, van a ki kezdte itt is.

De a kinek nincs hozzá érzéke: hagyja — nem erőszak!

Czigány Károly.

Fővárosi magán levél.

(Egy kanizsai kedvenczemhez.)

Vasárnap jan. 30 ikán.

Édes Kariczám!

Te legjobban tudod, legjobban hogy... nem igaz. Bizonyosan védeni is fogod szegény barátodat a gonosz világ mindennemü alaptalan rágalmai ellen... Képzeld a minap is azzal vádoltak hogy a „Léthe" vizében fürdöm és elfelejtek rövid órák folyamában édes-keserü emléket egyaránt.

„Loin des yeux, loin du coeur" suttogá tegnap szemrehányólag egy kis feketeszemü tündér nekem s én — elpirultam mert — nem akartam a jó hang ellen véteni, nem akartam... hölgynek ellentmondani.

Hát védjél Te, kinek jelen firkám által is tanusitom élénk emlékező tehetségemet légy prókátorom... őrangyalom s fogadd érte a szellemileg is forró püszihonoráriumot...

Neked ez is ér valamit, mert tudod, hogy „szegény ember vizzel főz = szép szóval fizet"

Mióta eltávozál, a fővárosban misem történt, bár a farsang folyton tánczol, tombol, hogy a vigadó ablakai reszketnek belé. — A czigány pardon! n é p z e n é s z napról napra recte éjjelről-éjjelre jobban belé jön a húzásba (Auszieherei-nak szokta azt a német nevezni) és a báli tőzsdén tetemes nóta — hausse észlelhető, a mennyiben a „Fekete szem sötét éjfél" 10 o. é. frt. a „Stefánie csárdás 2 drb uj tizes s az Odonell grófné keringője 50 pengellős, de megér százat is (a kinek van) mert magasztosan lehet rajt tánczolni és az erősen kiemelt ütemezés daczára igen sok benne a dallam.

Ezt csak ugy félhivatalosan mondhatom, mert az emlitett „valczer" csak február elsején a kereskedők bálján lesz ünnepélyesen k ö z f o r g a l o m-nak általadva.

Én a nőegylet álarczosán hallottam szerdán — de csak midőn a közönség eltávozott mutatta be Lehár bácsi szivességből uj kedvenczét . . . Apropos nőegyleti bál megjelentem, hogy non plus ultra — unalmas volt az előkelő közönség tömege daczára, — A számtalan frakkos hős közepett néhány f é l é n k, de elegans egyszerüségü dominó és egy-két tricot-viselő debardeur s több efféle merész demimondaine parádézott végig a sima parketten. — A diszes ásitozó közönségnek Lehár katonabandáján kivül Berkes is muzsikált, de Orpheusnak sem sikerült volna e merev bált feleleveniteni.

11 órakor nagy sorsolás esett az ott kiállitott tárgyakból és én ki egész este coquettiroztám egy pompás — Sicherhaitsz lámpással, azt hivém hogy 10 sorsjegyem, és egy únalmasan virrasztott éjjelem fejében meg fogom azt nyerni, mert egyebet (pofonokon kivül) hazavihetni nem igen volt kilátás. De ó jaj! olyan ostoba sajnos! még nem vagyok, hogy Fortuna Istenasszonynak öröme telnék bennem és vérző szivvel látám már 1 órakor totáliter üresen a nagy termet a mi valóban hallatlan eset anélkül, hogy nyertem vagy legalább dominóztam volna.

Másnap hallottam csak, hogy csupa vén és csunya maszkák voltak . . . . Hm! mondám elérzékenyülve, gondos látumom felett, én még zugolódni merészeltem tegnap a gondviselés ellen, holott tudhatnám, hogy: „Egy az Isten" és most apropos „Isten, elmondom, hogy a minap egy szellemdús franczia ismeretes atheista létére egy processió mellett elhaladva alázatosan kalapot emelt. — „Hogy teheti ezt? förmedt rá gúnyosan egy ismerőse ki tanuja volt a mély köszöntésnek „ilyen istentagadókból még pápa is lehet? . ."

„Nous nous saluons, mais ne nous connaissons pas" felelt a franczia hamisan mosolyogva.

Minthogy már az atheistákról beszélek elmondom azt is, hogy mennyire mehet a „tagadás démona" az emberben, természetesen csak a férfiakat értem.

A mult farsangban egy udvaroncz betegedett le, ki egész életében a „Mindenható"-val hadilábon állott és házában remélték, hogy közelgő halálával a megtérés is megjön . . A vén „negativus" fekete selyem dominót öltet magára és végső óráját közelegni érezvén, az udvari lelkészt magához hivatja. — Ez hivatalának magas tudatában jövén megütődik a szokatlan „mascherradán". „Beati qui in „D o m i n ó" moriuntur s nevet az öreg és nyugodtan megy -- Luciferhez?

A népszinház tegnapelőtti premierején sajnos nem voltam és ezerint „A Schounai"-ról nem referálhatok de ma este elmegyek „A sevillai borbély" Beaumarchaiféle v i g j á t é k á t a nemzetiben megnézni s erről majd bővebben irok . . .

Odakünn olvad a hó a jég . . idebenn olvad az én szivem, ha arra gondolok, hogy már be kell végezni levelemet mert nem cseveghetek ad infinitum és mert ki kell mennem a jégpályára megnézni, hogy a mára hirdetett villanyvilágitás s. a. t. elmaradt-e?

Félek hogy igen, mert „transit glória H a l i f a x i"

Páll Páll

Svarcz Józsi.

Helyi és megyei hirek.

— **Főispán ur** ő méltósága a napokban járt Kanizsán a közig. bizottság küldötts. tagjaival, vizsgálat alá vevén az állami börtönt s a benne ujonnan épült műhelyt és egyéb helyiségeket. Főispán ur beható vizsgálat alá vette a börtön helyiségeit és a tapasztalt rend és tisztaság felett meleg szavakban adott kifejezést elismerésének Laky Kristóf főügyész ur s a többi közegek irányában.

— **Deák ünnepélyt** tartott a hó 29-én d. e. 9 órakor a helybeli polgári iskola tantestülete. 9 óra előtt gyült össze az ifjuság a polgári iskola rajztermében, a hol a kitüzött időben Nucsetz József iskolaszéki elnök ur is megjelent. Az ünnepély Kölcsey hymnusának eléneklésével vette kezdetét, Hock János polg. isk. vezetése alatt. Nagy József, 5-ik osztálybeli tanuló Tóth Kálmánnak „Deák Ferencz emlékezete" czimü remek költeményét szavalta. Utána H. M. hosszabb beszédben ünnepelvén Deák Ferencz emlékét, az ő emberi és hazafiui jeles tulajdonait ecsetelvén, az iskolai ifjuságot Deák Ferencz nagy erényeinek követésére buzditotta. Az ünnepély a „Szózat" eléneklésével ért véget, mely után Nucsetz József iskolaszéki elnök ur még néhány buzditó szót intézett az ifjusághoz. Az ünnepélyen a növendékeken kivül még több ur és hölgy vett részt.

— **A nagy-kanizsai** segély-egylet szövetkezet január 23-án délelőtt 9 órakor tartotta meg közgyülését a városház nagytermében, W e i s s S a m u ur elnöklete alatt. A jelentés felolvastatván, az helybenhagyólag tudomásul vétetett és a mérleg elfogadtatott; a tartaléktőkére 20 frt. tétetett téire. A betegsegélyző egyesületnek 20, a tüzoltó-egyletnek szintén 20 frt. szavaztatott meg. — Az alapszabályok nehány pontja revisió alá vétetett, hogy jobban megfeleljenek a törvény határozatainak. E megváltoztatott pontok felolvastatván, a közgyülés a tett változtatásokat magáévá tette. Weisz Samu elnök ur köszönetet szavaz a közgyülésnek azon megtisztelő bizalmáért melylyel őt mert már 18 év óta kitüntették, s midőn eddig viselt tisztét a közgyülés kezeibe leteszi, kéri, hogy helyette mást válaszszanak elnökül. A közgyülés azonban ujra lelkesült közfelkiáltással W e i s z Samu urat választja meg elnökül, ki az igy nyilvánult bizalom előtt meghajol és a választást elfogadja. Szintugy megválasztattak ismételten; aleinöknek: Fesselhoffer József, pénztárnoknak: Rosenberg Izrael, ellenőrnek: Engländer Lajos urak. Közfelkiáltással választmányi tagokul megválasztattak: Sommer Sándor, Stern I. M., Weisz H. I., Keller Ign. Fischer József, Honig Dávid és Weiss Adolf urak. Számvizsgálóknak megválasztattak; Deutsch Mór, May Mátyás, és Bachrach Gyula urak. — A segély-egylet szövetkezet derék elnökét, Weisz Samu urat, ki ezen egylet körül kiváló érdemeket szerzett, s kinek erélyessége és kitartásának köszönhető, hogy ezen egylet a legsulyosabb körülmények között a résztvevőkre nézve forrása volt az áldásnak és jótékonyságnak, lelkesen éltetve fejeztetett be a közgyülés.

— **Deákhangverseny.** Beszéljen bármit a kor gáncsolói, mondjon akárn az előbbi idők szokásaihoz ragaszkodó, misantrope, nincs még sem szebb szórakozása, szivélyesebb mulattatója az ifjuságnak, mint egy kedélyes tánczvigalom. Ilyen szivet lelket andalitó mulatság volt a nagy-kanizsai kath. főgymnasium segélyző és zenegylete javára rendezett hangverseny, a melyet a mulattató koszorucska követett. Hogy a zene- és énekkar oly sikerrel működött, főtisztelendő Groszmann Ignácz és Venczel Rezső tanár urak szives buzgó kodásának érdeme, a kik karöltve fáradoztak azon, hogy az egybegyült diszes közönség igényeit minél tökéletesebben kielégitsék. A működő ifjuság közül különös elismerést szavazunk Krób Károly 8. osztályu tanulónak, a ki föllépésében vonzó, taglejtéseiben megnyerő, hanghordozásában kellemes volt, az érzelmek és indulatok árnyalatait finoman megkülönböztette és a közönséget számos tapsra ragadta. A hangversenyt követte a tánczkoszorucska, midőn a figyelmes rendezőség sikeres buzgólkodásai folytán a legválogatottabb társaság lejtette a csakhamar rákezdett csárdást, a melynek szünte alig volt az egész vigalom alatt, mert Barcza József lelkes zenekara ugy talp alá huzta azt a robogós, daliás magyar tánczot, hogy az ember átszellemült és önkénytelenül tánczra állottak lábai. Én félrevonultam a terem szögletébe, örömmel tekintettem a vidáman mosolygó lelkes ifjuság és kisasszonykák arczába, honnan a megelégedett boldogság, a vidám életpir sugárzott szét és tulvilági fénynyel árasztotta el a termet. Vidám mosoly ült az anyák arczán is, kik megelégedetten szemlélték leánykáikat a lelkes ifjuság boldog karjaiban. Itt lejtettek sorban a város és vidék legbájosabb hölgyei, közöttük nem egy bálkirályné. A mulatság erkölcsi sikerét támogatja az anyagi haszon, a mennyiben majdnem 600 frtra rug a tiszta jövedelem.

K..... A....

— **A nagy-kanizsai** kath. főgymn. segélyző egyesülete által jan. 26-án rendezett tánczvigalommal egybekötött hangverseny jövedelméhez felülfizetésök által hozzájárultak: Kovács Zsigmond veszpr. püspök ő exja 10 frt. Föt. Berzay Elek 3 frt. 50 kr. Cselkó József kaposv. gymn. igazg. 1 frt. Unger Alajos képv. 10 frt. Föt. Pap János igazg. 1 frt. 50 kr. Karcsag István 10 frt. Schmidt Frigyes 2 frt. Freiler Adolf 50 kr. Makay Dezső 2 frt. Fárnek Kálmán 2 frt. Mocsáry János 2 frt. Ft. Dornay István 2 frt. Suták Elek 1 frt. Pachinger Alajos 50 kr. Ft. Sseita Alajos 1 frt. 50 kr. Bachrach I. H. 2 frt 50 kr. Ft. Hám József 50 kr. Ft. Palkovics Károly 50 kr. Kraus

---

lólag, de megis megnyugtatólag fognak hatni. Sorsom főleg Gárben nagykereskedőtől függ és okom van a legrosszabbtól félni, de leginkább azokért rettegek, kiket védelem nélkül hagyok hátra."

„Nincs védelem nélkül drága atyám!" vágott szavába Rózsa a meggyőződés hangján; „nem fognak elcsüggedni. De nem kell. Szabad valami enni valót hoznom, mielőtt az urak jönnek?"

„Nem, gyermekem a legcsekélyebbet sem! Talán estére teljesitendem kivánságodat; most nem élvezhetek semmit."

Rózsa ismételni akarta kérését, de atyja csakhamar homlokon csókolva, határozottan kéré, hagyná most magára.

A leány néma fejbólintással engedett.

(Folyt. köv.)

Modern szerelem.

Minden perczben rád gondolok
Imádott szép kedvesem,
„Arankám"-at visszhangozzák
Erdők, mezők, szüntelen.

Fényes szemed pillantása
Megbüvölte szivemet,
Csengő hangod hallatára
Beval'ám szerelmemet.

Jaj! de te „nem" el feledtél
S „Laufpass"-omat kiadád,
Mentségül azt irva rája
Nem engedi a — papád.

Legyen tehát, megnyugszom már,
Bár a szivem megreped,
Talán mégis! ?... hátha másképp! ?...
Halljad kérlek tervemet:

Fényes szemed s csengő hangod
Helyett kedves A r a n k á m,
F é n y e s c s e n g ő a r a n y k á i d
Szivesen elfogadnám!

Felkó Nándor.

1 ft. 50 kr. Schern Aladár 50 kr. Höfer Ferencz 50 kr. Kiefert Frigyes 3 frt. Kohn Ödön 50 kr. Rácz Antal 50 kr. Farkas Imre 50 kr. Pollák Armin 50 kr. Baán Barnabás 50 kr. Horváth Lajos 50 kr. Horváth József 50 kr. Löwinger Ignácz 2 frt. Botty Károly 50 kr. Radics Ferencz 1 frt. 50 kr. Scherz Zsigmond 2 frt. 50 kr. Kovács János 50 kr. Pihál Ferencz 2 frt. Ft. Vönek Pál 50 kr. Baán Kálmánné 1 frt. Plachner Nándor 50 kr. Ullmann 50 kr. Práger B. 1.80 kr. Kassay N. 50 kr. Hauser János 3 frt. 50 kr. Dobrin Benő 4 frt. Schreier B. 3 frt. Wusztl Alajos 3 frt. Hajós Mihály 3 frt. 50 kr. Plesser N. 50 kr. Ebenspanger L. 3 frt. Knausz Boldizsár 2 frt. Nagy Béla 3 frt. 50 kr. Bartos Béla 1 frt. Stolczer Gusztáv 1 frt. 50 kr. Föt. Kottek Nándor 3 frt. 50 kr. Singer Lipót 3 frt. 50 kr. Guttmannn S. 3 frt. 50. Vajda N. 1 frt 50 kr. Pfanczer G. 50 kr. Talabér K. 50 kr. Ebenspanger Leo 5 frt 50 kr. Báró Gaál Nándor 1 frt. 50 kr. Grünhut F. 1 frt. 50 kr. Eisinger H. 2 frt. Simon G. 50 kr. Vágner Károly 1 frt. 50 kr. Spitzer B. 50 kr. Oszeszly Antal 2 frt. Sommer Ignácz 50 kr. Gulás Jenő 50 kr. Ragyák István 1 frt 50 kr. Zurza Károly 50 kr. — Mesics N., Schrott N., Szerbics N., Blaser József, Stirling N., Zamboni N., Töttösy Béla katona tisztek egyenkint 50 kr. — Oszterhuber László 50 kr. Grünhut Imre 1 frt 50 kr. Báró Luzsinszky N 50 kr. Neumann Adolf 50 kr. Varga János 50 kr. Ft. Merényi Lajos 50 kr. Fischer Józefnő 2 frt. Ifj. Fesselhoffer J. 5 frt. Hertelendy Béla 5 frt. Zathureczky Zsigmond 50 kr. Tóth Lajos 50 kr. Viosz Mihály 50 kr. Groszmann Ignácz 50 kr.

— **Kimutatás és köszönetnyilvánitás.** A helybeli kath. fögymn. segélyző egyesülete nevében van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy a fögymn. ifjusága által jan. 26-án rendezett tánczvigalommal egybekötött hangverseny összes bevétele 910 frt 50 kr. melyből a 379 frt 10 kr. költség levonása után tiszta jövödelemből 531 frt 49 kr. marad; ezzel egyetemben kedves kötelességemnek tartom a t. cz. szülőknek s általában a n. é. közönségnek a nemes czél iránti szives részvételökért meleg köszönetemet nyilvánitani.

Az igazgatóság.

— **(Orsz. segélyző nőegylet.)** A veres kereszt segélyző nőegylet, mely tudvalevőleg Királyné ő Felsége védnöksége alatt áll, városunkban is megalakult. E tekintetben tétettek már kisérletek az előtt is, de a körülmények mindeddig gátolták megalakitását. Ujabban Ebenspanger Szidónia urhölgy érintkezésbe tevén magát a központtal, Pihál Ferenczné ő nagyságát kérte fel a szives közreműködésre, s rövid pár nap alatt együtt sikerült annyi alapitó és rendes tagot nyerniök, hogy az alakuló gyülés most már e hó 31-én délután 3 órakor megtartathatott. — A nemes czélra szövetkezett derék hölgyek szép számmal jelentek meg a jelzett napon a kisdedóvó egyesület helyiségében hol az ülés vezetésére Pihál Ferencz urat kérvén fel, ez fejtegette az országos segélyző nőegylet czélját, rámutatván az alapszabályokra, ismertetvén azokat főbb pontjaiban; s határozatba menvén, hogy az egyesült Nagy- és Kis-Kanizsa 3 kerületre osztatik, hogy a városi választmány megalakithassék, a II. és III. kerület választmányi tagjai megválasztattak, mindkettőben 9–9 hölgy és 2–2 férfitag. A megválasztott kerületi fiókok legközelebb megalakulván, az ezekből választandó 3—3 tagból fog az I. kerület fiókja s egyszersmind városi választmány kikerülni. A II. és III. kerületben megválasztott tagok névsorát itt közöljük. II kerület: Ebenspanger Lipótné, Pihál Ferenczné, Somsich Lőrinczné, Laky Kristófné, Eisinger Henrikné, Hoffman Mórné, Wlassits Antalné, Sommer Sándorné, Scherz Szelina urhölgyek. — Dr. Postay Sándor, Hoffmann Mór. — III. kerület: Fesselhoffer Józsefné, Erdődy Lajosné, Weisz Samuné, Babóchay Györgyné, Veiser Józsefné, Blau Nándorné, Kürschner Ignáczné, Knausz Boldizsárné, Rosenberg Izraelné, urhölgyek; — Pihál Ferencz, Knausz Boldizsár urak.

— **Tánczestély.** A nagy-kanizsai lövészegylet 1881. évi február hó 10-én a „Szarvas“ vendéglő nagytermében zártkörü tánczestélyt rendez: Clement Lipót, Hencz Antal, Oroszváry Gyula, Sebestyén Lajos, Varga Lajos, Zathuretzky Zsigmond. Belépti díj: Személyjegy 1 frt 50 kr. — Családjegy 3 frt. Beléptijegyek válthatók febr. hó 10-én d. u. 3—7 óráig a „Szarvas“ vendéglő I. emelet 18. számu szobában és este a pénztárnál; kezdete 8 órakor.

— **Egy kis statistika.** A legujabb kiszámitások szerint az egész világon létező nyelvek száma a dialectusok nélkül 3642. A különféle vallások száma 980. Evenkénti halálozás átlag 33⅓ millió ember, tehát minden másodperczben egy ember. — A középéletkor 33 év. Az emberek ¼ része 7 éves kora előtt hal el, és fele 17 éves kora előtt 100 ezer ember közül egy lesz száz éves, 500 közül egy 90 éves és száz közül egy 60 éves. A papok a leghosszabb életkornak örülnek, az orvosok a legkorábban halnak el. A férfi népesség közül Európában minden 28 adik ember katona.

— **Jótékonyság.** Weiser Józsefné, szül. Lövenstein Hermina asszony 100 o. é. frtot küldött polgármester urhoz azon czélból, hogy az összeg egy a két nőegylet hozzájárulása által alakitandó népkonyhának alapitásául szolgáljon. Kivánjuk, hogy a derék nő minél több követőre találjon, hogy ez üdvös intézmény városunkban is minél előbb álittathassék fel a rászorulók javára.

— **Tornaegyleti közgyülés.** A nagy-kanizsai tornaegylet jan. hó 23 án tartotta meg tisztujitó közgyülését (a tornaegylet életében a 16. közgyülés) Valbach Mór ur elnöklete alatt. A közgyülés a rendes módon folyván le megejttettek a választások a következőképpen: elnök: Valbach Mór, alelnök: Weissmeyer Mór, jegyző: Hoffmann Mór, Trippammer Gyula, pénztárnok: Schlesinger Benő, műfelügyelő: Milhofer Ödön; szertárnok: Lövy Adolf. Választmányi tagok: Bachrach Gyula, Bettelheim Győző, Rotschild Samu, Ebenspanger Lipót; póttagok: Ebenspanger Leo, Welisch Adolf.

— **(A siófoki balatonszabályozási értekezlet.)** Ez ügyben terjedelmesebb tudósitást remélünk hozni lapunk jövő számában. Ez alkalommal csakis az érdekeltség részéről jelenvolt küldötteket és pedig Zala-, Veszprém-, Somogy-, Tolnamegyei valamint a balatoni társulatok küldötteit emlitjük fel névleg, valamint a Sió-zsilipre vonatkozó fontos határozatot. A Siófokon megjelent küldöttségek a következők voltak: Zalamegye részéről jelen volt: Sturm György kir. főmérnök s a megye műszaki képviselője. Az érdekeltség részéről Csesznák László kir. tanácsos vezetése alatt Modrovits Gergely zalavári apát, Árvay István, Zathureczky Zsigm. a palini urod. jogi képviselője, Trstyánszky Lajos, Hertelendi Béla, Svastits Gyula, Csendes József, Hanny Imre, Hencz Antal, Beck Sándor, Sallós Mihály mérnök s Bogyay Máté. Veszrémm. részéről Véghely Dezső m. főjegyző, Kenessey Károly, m. tiszti ügyész, Paál Dénes kir. főmérnök, Purgly Sándor, Tóth Kálmán, Tallián Lázár kanonok s Kenessey Miklós szolgabiró. Somogymegye részéről Jankovich László elnöklete alatt Jankovics Tivadar, Makfalvay Géza, Lechner Sándor, Vásony Sándor s Vásony János a társulat részéről; a megye részéről: Somsich Andor, Bárány Dénes, Szemenecz János, Lászik István, Horváth Gábor, és Bosnyák Gusztáv. — Tolnamegy részéről: Fördős Vilmos, Pesthy Mór, Dobrovszky Kálmán, Bobits Antal és Tóth Ödön. Ezeken kivül az összes balatoni társulatok küldöttei, és pedig: A fehérmegyei sárvizi társulat részéről: gróf Zichy Nándor, gr. Széchényi Sándor és Say Ferencz mérnök. A kaposi társulat részéről Fördős Vilmos és Tóth Ödön. A sió-berki társulat részéről Baday János elnök, Krisztinkovics Aladár igazgató. A somogy-balatoni társulattól Jankovich László elnök, Lechner Sándor. A tihanyi apátság részéről Trstyánsky Alajos. Az értekezlet azután azon határozatot hozta, hogy a siófoki zsilipet, miután az ár immár mindent elborítással fenyeget, megnyitja, s pedig a viszonyokat tekintetbe véve február 3-án, 2.20 méter megkezdéssel s a csatornán addig ömleszti le a vizet, mig az rendes niveu-ját el nem éri vagy még távirati hir nem érkezik a kormánybiztossághoz arról, hogy a Kapos is duzzad, s igy a további levezetés veszélylyel járna.

Az 1881-ik évi népszámlálás eredménye Zalamegyében.

Tapolczai járás	41653
Alsó-lendvai járás	40138
Perlaki járás	35589
Csáktornyai járás	34386
Sümeghi járás	35423
Zala-egerszegi járás	33721
Kanizsai járás	29050
Pacsai járás	27606
Keszthelyi járásban	24783
Letenyei járásban	21951
Novai járásban	22774
Nagy-Kanizsa város	18393
Összesen:	**365457**

Egybehasonlitva az 1870. évi népszámlálási eredménynyel, mely 333.237 lelket tett ki, mutatkozik szaporodás 32.320.

Városok:

	1870. népszl.	1881. népszl.
Tapolcza	4081	4914
Sümegh	4491	5025
Keszthely	5473	5341
Z.-Egerszeg	5424	5902
A. Lendva	1654	1906
Csáktornya	2384	3127
Kanizsaváros	15125	18393

Nagy- és Kis-Kanizsán:

Kerület.	Férfi.	Nő.
I.	569	606
II.	366	374
III.	241	263
IV.	252	265
V.	389	465
VI.	533	581
VII.	519	583
VIII.	613	673
IX.	673	693
X.	294	327
XI.	469	467
XII.	570	604
XIII.	477	509
XIV.	321	359
XV.	176	192
XVI.	182	168
Nagy-Kanizsán	6636	7129
Kis-Kanizsán	2318	2310
Összesen:	8954	9439
Együtt:	18393.	
1870-ben volt:		
Nagy-Kanizsán	5454	5674
Kis-Kanizsán	1985	2012
Összesen:	7439	7686
Együtt:	15125.	

Összehasonlitva az idei összeirás eredményével: a szaporulat: 3268.

— **Meghivás.** A „zalaegerszegi takarékpénztár részvénytársaság“ az alapszabályok 6-ik és 26-ik §-a értelmében folyó 1881. évi február 19-ik napján d. u. 2 órakor saját helyiségében közgyülést tartand, melyre a t. részvényes társak ezennel tisztelettel meghivatnak. A közgyülés tanácskozás tárgyai: I. Elnöki jelentés. II. Az igazgatóság leszámolásának megvizsgálása, a mérleg megállapitása s a nyereség felosztása, a felügyelő bizottság jelentése alapján. III. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése. IV. A felügyelő bizottság három évre megválasztása. V. Az alapszabályok értelmében netán beadandó egyéb inditványok tárgyalása. Kelt Z.-Egerszegen 1881. január 15-én. A igazgató választmány megbizásából: *Händler István s. k.* elnök.

— **(Balaton szabályozás.)** T. olvasóink egy terjedelmes czikkben értesültek a Balaton szabályozás ügyének állásáról, a január 26-iki siófoki értekezlet előtt. Mig az erről szóló érdemleges czikket hoznók, ezzel összefüggésben némelyekkel megismertetjük olvasóinkat. — A zalamegyei érdekeltség a siófoki értekezleten követendő eljárás tárgyában előértekezletet tartott január 26-án Keszthelyen, melyen a megye minden részéből számosan jelent meg. A megjelent érdekeltek közül megemlitjük alispán Svastits Benő urat, Modrovics Gergely apátot, Svastits Károly apátot, Árvay Istvánt Zala-Egerszegről, Strum Györgyöt ugyanonnan, Hencz Antalt N.-Kanizsáról, — jelen voltak még: Csesznák László, Bogyay Máté, Nedeczky Jenő, Novák Ferencz, Trsztyánszky Lajos, Reischl Venczel s. a. t. s. a. t. — Az értekezlet köztiszteletben álló alispánt kérte fel elnökül, ki a jegyzőkönyv vezetésére Strum Gy. főmérnököt kérte fel. Az értekezlet Árvay I. inditványára, ki az ügynek folytonosan egyész figyelmét szentelte, legelőbb is a 67. évi közgyülés jegyzőkönyvét hallgatta meg, ennek kapcsán azután megeredt a sok érdekes nyilatkozatokban gazdag tanácskozás, melyből kitünt — a mit már mult számban megjelent terjedelmes czikkben bőven elvolt mondva — a zugó lelkiismeretlen kezelésének ténye, egyáltalán pedig azon megdönthetetlen tény, melyet elnöklő alispán ur emlitett, hogy t. i. a Balaton szabályozás kezelése nem a 67-iki közgyülés megállapodásai szerint történt, a mi azután okozta, hogy a Balaton viztükre a megállapitott vonalon felül mai nap két méterig terjed s ez által Zala és Somogy megyében mintegy 70000 holdnyi terület mocsárrá lett. Az előértekezlet azután több tagu küldöttséget menesztett a siófoki értekezlethez, hogy a zalai érdekeltség nevében a zsilipek azonnali kinyitását kivánja.

— **A sümeghi** „Polgári önképzőkör“ saját könyvtára javára 1881. évi január hó 29-én zártkörü tánczvigalmat rdndezett, mely a jótékony czélra, melyre rendeztetett, szép kis összeget jövedelmezett, a csekély belépti díj daczára. A mulatság kivilágos kivirradtig tartott, és kedélyes fesztelenség jellemezte.

— **Januáriusi** vásárunk egyéb években sem igen szokott sikerülni. Az idei még emlitésre sem méltó. Időjárásunk éppen az utóbbi időkben nem is volt olyan, hogy a vidékről nagyobb részvételt remélhettünk volna. —

— **Zala-egerszegi** mezőgazdasági gépkiállitás szántás és ekeverseny és cselédjutalmazás. Ezen május 1., 2., 3.-ik napjain tartandó kiállitás szabályzatait most küldi szét a Zalamegyei Gazdasági Egyesület. — Figyelmeztetjük rá gazdaközönségünket, s mindazokat, kik ezen megyei gazdászatunk emelésére czélzó üdvös intézkedést előmozditani hivatvák. — E tárgyra még többször visszatérünk.

— **Vettük a zala-egerszegi** takarékpénztár részvénytársaság 12. üzlet évi zárszámadását az 1880. évről. E sok tekintetben érdekes zárszámadásnak csak főbb tételeit fogjuk ide jegyezni. 1) Forgalmi kimutatás. Bevétel: 1.853,559 frt 20 kr; pénztári készlet 1880. deczember 31-én 19.290 frt 78 kr; Mérleg s vagyon kimutatásból: tiszta jövedelem: 14.769 frt. sat.

B.-Füredről 1881. jan. 24 én.

T. szerkesztó ur! Kitünően sikerült bált rendezett a b.-füredi intelligens ifjuság folyó hó 22-én a Károlyi-féle nagyvendéglőben. Kivilágos kivirratig folyt a táncz általánose jókedv között, melyre a buzgó rendezőség, s a fesztelen háziasság, melylyel a bált leghivebben jellemezhetjük, csak fokozott. Legtöbb elismerés ét köszönet illeti e tekintetben Orbán Ignáczné őnagyságát, kinek „közkedvessége a patriarkalis szellemet az egész közönségbe ugyszolván — belelehelte. Nemkülönben Dr. Engel Gyula urat, a rendezőség bézgó s fáradhatlan tagját.

A vidék Carneval herczegnek áldozó összes intelligentiája csaknem mind, a helybeliek pedig kivétel nélkül jelen voltak. A szépnem azonban kevesebb számmal volt képviselve; na de annál joban mulattak a jelenvoltak, kik közül megemlitjük: Szabó Imréné (Veszprémből). Morócza Kálmánné és Zsigmondné (Füredről és Veszprémből). Imrek Béláné és Jánosné (Veszprémből és Pécselről). Somogyi Zsigmondné, Segesdi Miklósné, Varga Jánosne, Nagy Aronné (Füredről). Sörös Gézáné (Pécselről.) Hetesné, Hermanné, (Füredről). őnagyságaikat, — Valamint Csepely Klára, (Pécselről). Rass Anna (Füredről). Papp Milka (Veszprémből) kisasszonyokat és szép Vörösmarty Gizella k. a. Köveskálláról. Megemlitjük még Mórocza Kálmán általánosan tisztelt járásbirónkat, ki kitünő humora által végig központja maradt a közönségnek, nemkülönben Mórocza Zsigmond, Csepely Kávoly Hencz Ödön, Écsy József, Imrek Béla urakat.

Igen szép volt a hölgyektől hogy csaknem kivétel nélkül háziasan voltak öltözve, mit a jelen luxus-áramlattal szemben csak annál örömestebb registrálunk. Bár másutt is követtetnék a szép példa.

Füredi P.

— **Rövid hirek.** Ipolyi Arnold püspök értesitette az országos nőipar kiállitási bizottságot, hogy intézkedett, miszerint a védnöksége alatt álló beszterczebányai nőiparískola képviselve legyen munkáival a kiállításon, melyre a Besztercze-bánya vidékén divó néprajz-tárgyak szebbjeit is elszállittatja. — Ötvös László egykori Tolna megyei tisztviselőt és birtokost, mint Ercsiből irják, a Göböly járási hid közelében megfagyva találták. — A nemzeti szinházban Wiltné óriási hatás mellett vendégszerepel. — Zyblikevitz, Krakó város polgármestere Galiczia tartomány főnökévé neveztetett ki. — Pompéjiben ujabb leletekre akadtak. — A névmagyarositások folyton nagyobb tért foglalnak el. — A földmivelési miniszter a magyar gazdasági muzeumnak gazdasági taneszközök beszerzésére a mult évi megtakaritáson felül még 560 frtot utalványozott. — Veszettségi düh tört ki Szombathelyen egy sertésen. Miután a veszett állat több sertést megharapott, a hatóság egy időre betiltotta a sertéseknek legelőre hajtását. — A váló perek statistikája érdekes világot vet az, hogy az esztergomi fő szent szék előtt, a lefolyt évben 786 válóper volt folyamatban. — Spanyolországban nagy havazás és hideg van jelenleg; ritka eset ott, hogy mint az idén Malagában és az egész napfényes bortermő vidéken óriási hótömegek takarják el a földet. — A franczia állami gyárakban a görög kormány 60 ezer darab különféle fegyvert rendelt meg.

— **(Sajtóhibák.)** A zalamegyei gazd. egyesületnek deczemberi közgyülése lapunk III. számában közlött jegyzőkönyvében több sajtóhiba csuszott be, melyek közül az értelmet zavaróbbakat ide jegyezzük. Az első hasáb 125 ik sorában kimaradtak a következő szavak. „az egyesület nem gondoskodik és a beküldött gépekért s eszközökért sem a verseny tartama alatt vagy azok elszállitásáig.“ — A 2-ik hasáb 24. sorában „ékkel“ áll e helyett „ekével“ A 4-ik hasábon 63 sorban Koller István neve kétszer fordul elő; a 79-ik sorban pedig Sirmai helyett Szirmai olvasandó.

Irodalom.

Az e rovat alatt fölemlitett művek kaphatók és megrendelhetők Nagy-Kanizsán Fischel Fülöp könyvkereskedőnél.

— **Az „Ország-Világ“** képes hetilap X-ik füzete — Wilkens F. C. és fiia kiadóhivatalában — a következő érdekes tartalommal jelent meg: Öregség — gyöngeség. (Vig elbeszélés.) Lauka Gusztávtól. — Mire képes a nő? (Beszély.) Biart Lucientől. — Egy gépész kalandja. (Angolból) Sz. O-tól. — Az 1848—49-diki nemzeti dráma zárjelenetei. Leitich Antaltól. (Második közlemény.) — A halottak elégetéséről. Dr. Szathmáry Imrétől (Második közlemény). — A sirból. (Költemény) Márkus Miklóstól. — Horatiusból. (Költemények.) Füredi Ferencztől. — A kiváncsi szarka. Rettenetes történet. — A kézimunka és a nők. Dr. Prém Józseftől. — Menyasszony. (Regény.) Beöthy Lászlótól (10. közlemény) — Idegen földön Adorján Sándortól. — Lesben. (Canzi Rezső eredeti rajzához.) — Egy kis baleset. (Canzi Rezső eredeti rajzához.) — Libapásztorok. (Karlovszky Bertalan eredeti rajzához.) — A szeretet adományai. (Képpel.) — Az északi tenger partjáról. (Képpel.) A bpesti vámpalota. (Képpel.) Sine Irá ól. — Irodalom. — Zene. (h. j.) — Szinház. stb.

— **Humorisztikus** könyvtár 10 és 11. füzete, melyekben „A milliomos“ czimű érdekes regény folytattatik. Dobrowsky és Franke budapesti könyvkereskedők mint e vállalat kiadói csupa vig és mulattató regényeket nyujtanak abban az olvasóközönségnek, s az első évfolyamot a világhirü humorisztikus regényiró Kock Pál regényeivel kezdték meg, melyekből ez eddig kiadott füzetekben már „A szerelmesek utja“ és „Egy férj aki nejét keresi“ czimű két-két kötetes regények teljesen megjelentek, sikerült képpel illustrálva. — A humorisztikus könyvtár“ czimű képes regényfolyóirat hetenkint jelenik meg, egy-egy négy ives füzetben. Előfizetési ára az egész évi folyamnak (52 füzet) 7 frt; félévre (25 füzet) 8 frt 60 kr.; évnegyedre (13 füzet) 1 frt. 30 kr. — Teljes számu példányok az első füzettől kezdve folyvást kaphatók. Megrendelések „Dobrowsky és Franke könyvkereskedésének, Budapest, egyetem-utcza 2. sz. czimezendők.“ — Ezen regény folyóirat füzetenkint is megszerezhető bármely könyvárusnál, egy füzet ára 15 kr.

— **Uj zeneművek.** Táborszky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten megjelent Kla'sh Polka zongorára szerzé Fahrbach Fülöp. Ára 60 kr.

Közegészségügy.

Tudvalevő dolog, hogy buzgó alispánunk mindenre kiterjeszti figyelmét, a mi a megyében hivatását képezi. — Többek között kiváló gondoskodását képezi a közegészségügy is. — A megyének némely részében behurczolás folytán a himlő kór lépett fel (mi Kanizsán is tudunk ily esetet.) Ezen kór terjedés meggátlásának czéljából a megye valamennyi szolgabirájához a következő rendeletét bocsátotta ki január hó 22 iki kelettel, mely a közegészségügy érdekében teljes figyelmet érdemel:

Stájerországból történt behurczolás következtében, a himlő kór Mellincz, Iszákócz és Deklezsin községben továbbá Káptalanfa és a kanizsai járás Ujlak községében vándor czigányok által behurczolva járványosan fellépvén, miután e sok áldozatot kivánó járvány terjedésétől alaposan lehetta rtani: felhivom szolgabiró urat, hogy a szóban levő járvány terjedésének megakadályozása czéljából, a községi elöljáróságokat és körorvosokat, a czigányok, vándorló egyének és a községbe jövő idegenek felett való éber felügyelésre, a kóbor czigányoknak a községbe való be nem bocsátására azonnal szigorúan utasitván, egyuttal elmulaszthatlan kötelességévé tegye a községi elöljáróságoknak; hogy a községbe érkező és himlő kórtól lépett idegent tovább nem bocsátván, az elkülönitett helyen azonnal ápolás és gyógyitás alá veendő.

Ha pedig a községbeliek között lép fel himlő kór: minden betegülési eset a községi elöljáróság által szolgabiró urnak, a körorvos által pedig a járás orvosnak rögtön bejelentendő, és a szükséges óv és gyógyintézkedések szolgabiró ur a járás körorvosok által a legnagyobb pontossággal rögtön alkalmazandók, különösen pedig a himlő betegek az egészségesektől elkülönitve orvosilag gyógykezelendők és oly egyének által ápolandok, kik már jó eredménnyel beoltattak, vagy a természetes himlőt kiállották.

Szükséges leend továbbá az oly házakat, melyekben himlő betegek vannak, — könnyen felismerő jelek által megjelelteni s a községbeli lakosságot, az ily házakkal, a szomszédos községeket pedig a járvány lepte községgel való közlekedéstől tartózkodására utasitani.

Különös orvosi és tanitói felügyelés gyakorlandó az iskolás gyermekek felett, s azon esetben, ha azok között himlő kór mutatkozik: a betegek az iskolától távol tartandók, sőt ha szükséges, az iskolának bezáratása iránt hozzám rögtön jelentés teendő: jelentést várok még az esetben is, ha a járvány nagyobb kiterjedése miatt, segédorvos alkalmazása volna szükséges.

Himlő kórbani halál eseteknél halotti torok tartása szigoruan éltiltandó, és a hullák nem emberek által viendők, hanem szekéren szállitandók a temetőbe. — A himlő kór lefolyásánál pedig akár halállal, akár gyógyulással végződött az, a fertőtlenités szabályszerüen teljesitendő, és a gyógyult himlő betegek csak a betegség teljes lefolyása, illetőleg tökéletes felgyogyulások s ruháik fertőtlenitése utan bocsáthatók mások közé.

Mindezen óvintézkedésekre nézve, még a jgrvány fellépte előtt a községi elöljáróságok, kör és járás orvosok szolgabiró úr által már most kellően utasitandók: himlő kórnak tényleges előfordulta esetében pedig az összes gyógy. és óvintézkedések azonnali életbeléptetése szolgabiró úr, azok pontos foganasitása felettifolytonos felügyelés és a betegek gyógykezelése azonban a járás és körorvosok hatáskörébe tartozván, ezek fontos és nagy felelőséggel járás hivatalos kötelességnek lelkiismeretes pontossággal leendő teljesitését ugy a szolgabiró urtól, valamint a járási és körorvosoktól elvárom.

Végre a himlő járvány terjedése meggátlásának egyik leghatósabb eszköze a himlő ojtás levén; a járási és körorvosok szolgabiró ur részéről arra különösen is utasitandók, hogy magukat ojtó anyaggal azonnal ellátván, az ojtást főleg a még be nem ojtottakon, továbbá a mult évi himlő ojtástól elmaradtakon, s azokon kiknél a himlő nem eredett, nemkülönben a viszont ojtást is késedelem nélkül teljesitsék.

Figyelmeztetem még szolgabiró urat arra is, hogy a himlő járványnak járásában való fellépte esetében, mult évi 4943 számu itteni rendelet értelmében szerkesztendő felvételi jegyzőkönyvet azonnal a tudósitó táblát minden nyolczadik napon, a járvány megszüntével pedig zárjelentést azonnal hozzám terjessze be.

Közgazdaság.

Felhivás. Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“, hazánk mezőgazdasági érdekeinek egy félszázad óta állandó ápolója és képviselője, már évek óta érzi hiányát annak, kogy nincs a fővárosban egy oly könnyen hozzáférhető központi helyiség és intézmény, hol a gazdatársaival találkozván, alkalom nyiljék számára ezekkel gazdasági élményeit. tapasztalatait és bajait minden hivatalos formalitás mellőzésével bizalmasan megbeszélni, egyszersmind dolgait és ügyeit személyesen vagy levelezés utján értelmes biztos és készséges közvetitők által gyorsa, és hasznosan elintézni. Pedig ma már, midőn a gazdasági élet minden egyes ága oly hanngosan igyekszik érdekeit érvényesitem, igen kivánatos, hogy a gazdaközönségnek is álljon egy oly helyiség rendelkezésére, melybe az akkor, midőn a fővárosban időz, feszélytelenül beléphessen, magát otthonosnak erezze és gazdatársaival bizalmassan értekezhessen; de ennél még inkább kivánatos, sőt mondhatni, hogy elodázhatlanul szükséges, hogy a gazda oly értelmes, ügyes és a mi födolog — feltétlenül megbizható közvetitésre találjon, mely érdekei képviseletében, ugy terményeinek elárusitásban mint gazdasági szükségleteinek fedezésére megindítandó bevásárlásaiban tamogassa és számára a lehető legkedvezőbb előnyöket kieszközölje. Mind e czélok elérésére az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ elhatározta, hogy kebelében a közvetitések és társalgás czéljaira külön osztályt létesit, mely is feladatát illetőleg két irányban működend: 1. Közvetitéseket eszközöl a mezőgazdák érdekében és pedig a beküldött gabonamutatványok alapján eszközli, illetőleg közvetiti a készletek eladását; feladata továbbá: b) gépek beszerzése, c) tenyészállatok beszerzése és ajánlása, d) eladó vagy bérbeadó birtokok nyilvántartása és ajánlása; e) gazdatisztek nyilvántartása és ajánlása; f) jó nemesitett vetőmagvak beszerzése. 2. Társalgó kört nyit, melynek czélja: a) társalgás, b) lapok és könyvek használata; c) értekezések és felolvasások; d) esetleg társas játékok. A kör tagjai lehetnek mindazon gazdák, kereskedők és iparosok, kik az évi 12 forintban megállapitott tagsági dijnak vagy egyszerre, vagy félévi részletekben való fizetésére magukat kötelezik és a kör igazgatósága által tagokul felvétetnek. A gazdakör

megalakul, mihelyt 300 tag jelentkezik. Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület" biston reményli, hogy hazánk gazdaközönsége méltányolni fogja ezen intézményeknek első sorban az ő érdekére kiható befolyását és pártfogása által lehetővé teendi azok létesitését. A jelentkezések legkésőbb február hó 18-ig az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalához, Budapesten, üllői-ut (Köztelek) intézendők. Budapesten, 1881. január hó 21-én, Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület" nevében: a kiküldött bizottság: Korizmics László, Sommsich Pál, Széchenyi Pál gróf, Dessewy Aurél gróf, Tormai Béla, dr. LedererSándor, Morócz István, Schossberger Henrik, Karpeles Albert.

Élcz és tréfa.

Pipa Matyi.

Derekasabb legény nincsen
Az egész föld kerekségen
Hires Pipa Matyinál:
Pitymallattól késő estig,
Ha nem alszik, ha nem eszik,
Szünet nélkül csak pipál.

Ohó! nem úgy! Ezen telül
Iszik; pedig kegyetlenül.
Mi a menykő; iszik-e?
Pipa Matyi, a torkába!
Orrra bubját nem hiába
A borvirág nővi be.

Ha dolgoznék Matyi, mint nem:
Lenne rá nagy veszedelem:
Feltörnének tenyéri,
Hólyag lepné meg az ujját,
S ennyi baj közt a pipáját
Ugyan mibe verné ki?

„Ez a világ czudar nagyon,
Hogyh' fennakad az orromon,
Virágimon, pipámon.
Füstölj, pipám; harmatozz bor!
Virulj, pirulj virágos orr!

Ha nem, tetszik mit bánom;"
Állhatatosb legény nincsen
Tizenhárom vármegyében
Hires Pipa Matyinál:
Pitymalattól késő estig,
Ha nem alszik: eszik, iszik,
Másegyébkor csak pipál.

Emlékezetes nap.

Az asztalnak egyik végén
Pipázgatva ülök én,
Másik végén a feleség
Ül s daczosan néz felém.

Foltozgat és ezenközben
A czérnát úgy meghuzza,
Hogy elszakad és a tünek
Kiszakadoz a lyukja.

Mi bajod van, édes párom?
Mért oly ránczos homlokod?
Szemed égö villámival
Szüm átszúrni akarod?

Jobb lett volna néma lennem,
És hallgatni keményen,
Mintsem kincsem feleségem
Boszuját rám idéznem.

A mióta párommá lett,
Ilyen napom nem is vót:
Hozzám vágta no de még hogy'!
A foltozott — bugyogót.

Dobronczy Gyula.

Vegyes közlemények.

A kolozsvári affaire. Bartha Miklósnak, Rüstow és Dienstl osztrák tiszfek ellen folyamatban levő ügye a befejezés stádiumában áll. A végleges vizsgálatot a szakértő bizottság már teljesen befejezte. A meghivott orvosok sceontatálták mindkét kezen az állandó nyomorékságot. E vizsgálat rendén, mint az „Ellenzék" irja, kitünt, hogy csupán a balkézmutató ujja és a jobb kéz hüvelyk ujja fogják visszanyerni teljes mozgási képességüket. A többi ujjak részint egészen használhatlanok, részint izületi merevségek miatt csak kevéssé lesznek használhatók. Bartha a kihallgatások rendjén több izben volt felhiva, hogy számlát adjon be ugy tényleges kiadásairól, mint a lucerum cessansról s bárha ugy vélekedett, hogy fájdalmakat pénzben kifejezni nem lehet, es hogy méltatlan lenne hozzá, Rüstow és Dienstl osztrák tisztektől bármi czimen pénzt elfogadni, de a károsoádási igények megitélése az itélet kimondásánál fontos levén, ennélfogva ezt is megtette. És minthogy azon kérdés nem lehet mérvadó, hogy a megitélt összeg elfogadtatik-e a sértett fél által vagy sem: Bartha jegyzökönyvre adott nyilatkotában annak adott kifejezést, hogy mindennemü pénzbeli követeléseiről teljes mértékben lemond. Károsodási igényeit Bartha a „Kelet" értesülése szerint a következőkben jelzete: fájdalom dijában 1000, orvosi költségekre 2900 s életfogytiglan 1200 frt. életjáradék. Az itélet kimondása néhány hét mulva várható.

— **Az élet drámája** A londoni rendőrség birája előtt a napokban egy fiatal lány, Jenny Whitehurst állott az öngyilkosság vádja alatt. A tizenyolcz éves rendkivüli szép leány tisztességes mesterember gyermeke. egy John Bill nevü gazdag kereskedő fiával szőtt szerelmi viszonyt, de John szülei nem akartak beleegyezni abba hogy fiok olyan szegény leányt nőül vegyen. John megszöktette Jennyt, néhány honapig élt vele, aztán megunta és otthagyta. A meggyalázott lány haza akart térni szüleihez. Nem bocsátották be. Nem is lett volna hová. Anyját a bubánat megölte, atyját elkeseríté annyira, hogy abbahagytá a munkát, ivásnak eredt, kis házikója dobra került, —bevették a szegények házába kegyelemkenyérre. Jenny elfásultan kóborolt az utczákon, hiába keresve azt az egyetlen helyet, hova kétségbeesett fejét lehajthassa Elvetődött a Temse partjára, s az nem került hosszu küzdelmébe, levette magát a hullámok közé. Ott, a sir szélén segitségért kiáltott s egy rendőrnek sikerült öt kimenteni. Elvitték az őrszobába s másnap, minthogy az angol kormány megbünteti az öngyilkossági kisérletet birája elé vitték, hol a következő párbeszéd fejlődött ki kettőjük között. Biró: Nem tudja ön, miss, hogy az öngyilkossági kisérletet törvényeink megbüntetik? Vádlott: De tudom. Sir. Biró: S mégis elkövette? Vádlott: Az reméltem, hogy azért nem vonnak többé felelősségre. Biró: Önnek nem volt joga élete fölött rendelkezni. Vádlott: Az én életem olyan nagyon nyomorult. Sir. Biró: de megjavulhat, Láthatja, hogy jó sors őrködik fölötte, s ez megmentette a haláltól. Vádlott: Büntessen meg Sir, amint akar, de ne hagyjon tovább e pelengéren. Biró: Szivesen lemondanék minden büntetésről. De önnek nincsenek rokonai, akire rábizhatnám. Megigéri-e nekem, hogy ezt a bünt többé elkövetni nem fogja? Vádlott: S ha meg is igértem, Sir, mi biztosithat engem arról, hogy én az igéretet meg fogom tartani. meg fogom tarthatni? Biró: Igaza van, s azért elitéltem önt, bármily nehezemre essék. Mielött azonban itéletet mondanék, elnapolom a tárgyalást nyolcz napra hogy megtudjak egyetmást. Ezt időközt arra használta föl a biró, hogy azon szegényház igazgatójával egyetértésben, melyben Jenny atyját tartották, öt kiméletesen értesiték a történtek felöl, aztán tehetős és nemes emberbarátoktól összegyüjtött összegecskét, melylyel az atya ujra elkezdheté mesterségét. Az tán elővezeték Jennyt ismét. „Megigéri-e most már, hogy tettét ismételni nem fogja?" „Szivesen, felelt Jenny, de ma sem tudhatom, hogy nem fogok-e... Terhére vagyok önmagamnak: az én életemnek nincs töbé semmi czélja." „Semmi?" — A biró intésére elővezették a vádlott ösz atyját. A fájdalomnak szivből eredt sikolyával borult a szegény lány atya karjaiba. A hallgatók között alig volt egyetlen is, aki e jelenet láttára ne könnyezett volna. „Vigye haza szegény lányát, Thomas Whitehurst, mondá a biró. Az ön felelőségére elbocsátom öt, s fölmentem minden büntetés alól. (A vádlotthoz.) Whitehurst kisasszony, ön azt mondta, hogy életének nincsen czélja már. Most sincsen? Az legyen czélja, hogy a szeretettel és odadással boldoggá tegye agg atya hátralevő éveit." A vádlott a hála érzetében térdre akart borulni a biró előtt, ez azonban fölemeli s igy szól: „Semmi köszönet, miss. Mi birák ugyis elég keserüséggel és nyomorral bajlódunk, boldoggá tesz bennünket ha jót tehetünk. Annak a rendőrnek tartozik ön hálával csak, aki életét veszélyeztetve mentette ki önt a halálból. Saját felelősségemre utalványozok is neki öt fontot jutalmúl, s gondom lesz rá, hogy elő is léptessék". Whitehurst Jenny atyja karjára támaszkodva hagyta el a tárgyalási termet olyan boldog nyugodtsággal, mit talán még sohasem élt át, E kis történetnél magasztalóbbat az angol birák humánus voltára elmondani nem is lehetne.

— **Rémes jelenet egy amerikai cirkusban.** San Domingó szigetén Courtney circusában a multkor Ebbiah Lengel állatszeliditő mutogatta vakmerő művészetet. Alig kezdte azonban el a kalitában a két tigrissel hajmeresztő mutatványait, megcsuszott s elesett. Ezt látva az egyik tigris, rárohant, nyakába harapott a szerencsétlennek, azután pedig pár pillanat mulva darabokra tépte. A nézők közül többen, kik domingói szokás szerint revolvert szoktak viselni, a vadat agyonlőtték, s az őrök be akartak menni a kalitkába, hogy a szerencsétlen állatszeliditő holttestét kihozzák. E pillanatban hirtelen düh szállta meg a másik tigrist, s agyonlött társát iszonyatos orditás közt tépte darabokra. Az egész jelenet, mely hihetetlen rövid idő alatt folyt le, oly iszonyu volt, hogy a nézők közül többen nem birván végig nézni, elfutottak.

Felelős szerkesztő:
HOFFMANN MÓR.

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról hova:

Vonat szám		Óra.	Perc.	Idő.
207	Eszék, Mohács, Dombovár	5	10	reggel
215	„ „ „	2	30	délut.
209	„ „ „	11	1	éjjel
202	Buda-Pestre (gyorsvonat)	5	55	reggel
204	„ (postavonat)	2	6	délut.
212	„ (vegyes vonat)	11	20	éjjel
313	Bécsbe (Szombathely, Sopron-felé)	6	15	reggel
301	„	11	50	éjjel
215	Sopronba	3	40	délut.
205	Pragerhof, Kottori, Csáktornya	4	5	reggel
203	„ „ „	2	47	délut.
201	„ „ (gyors) „	10	50	éjjel

Érkezik Kanizsára:

honnét:

Vonat szám		Óra.	Perc.	Idő.
210	Zakány felől	5	27	reggel
316	„ „	1	41	délut.
208	„ „	11	1	éjjel
211	Buda-Pestről (vegyes vonat)	4	15	reggel
203	„ (postavonat)	2	5	délut.
201	„ (gyorsvonat)	10	30	éjjel
302	Bécsből	4	1	reggel
314	„	10	15	éjjel
816	Sopronból	12	5	délut.
202	Pragerhof felől (gyorsvonat)	5	37	reggel
206	„ „	1	20	délut.
204	„ „	10	50	éjjel

HIRDETÉSEK:

Mikor legnagyobb a szükség legközelebb a segitség

ház hivatalos hatóságok által kiváló gyógyerejünek constatálva.

Legujabb gyógytudositás és hálafelirat.

Magdeburg 1880.

Az ön Hoff János-féle concentrált kivonat és malata sör küldeménye 50 üveggel; 5 kl. malata chokoladé, és 10 doboz maláta czukorka kellemesen lepett meg bennünket és uj bizonyságot volt azon igazságnak; „Mikor legnagyobb a szükség, legközelebb a segitség." feleségem a küldöttet pontosan a rendelvény szerint veszi be mint a gyógyszert. A hatás meglepő s nyiltan meg kell vallanom, hogy azon határozott előitélet, melylyel előbb minden ilyen feldicsért kivonat irant viseltettem, egészen elenyészett. Söt azt is állitom, hogy a ki rendes szabályozott életmód mellett a Hoff János-féle malata kivonatokat élvezi, könnyen 100 éves kort ér el Igy tehát csak szivem sugalmát követem, hogy ha most mindjart nőm nevében is, ki Önt mint Isten által küldött angyal tekinti, legmelegebb hálamat kifejezem. Sok szót nem használok, mert a hála kifejezésére szegény a nyelv. Jutalmazza önt meg a jó Isten. Addig remélem, hogy a küldött elegendőben nőm egészségének teljes helyreallitasára, Ha gyenge erőmmel szolgálatáu lehetek, tessék fölöttem rendelkezni. —

Kérek számomra küldeni 50 üveg, malátasört; 5 kilo maláta chokoládét; 10 doboz maláta czukorkat,

Kujava I. P. A magdeburgi tüzbiztositó társaság hivatalnoka; Császári kir. és fejedelmi nyilatkozatok.

I. Vilmos német császár; „Az ön szép maláta kivonat". — I. Ferencz József: Szivesen kitüntetem önt". A szász király: Jó hatásu a király nő anyjának. A dán király: Gyógyhatásu erőt észleltem. Mecklemburg Schwerin nagy herczeg: „Elismerésemet". — Orvosi nyilatkozatok: tanácsosok: Dr. Traube, Dr. Gröfe Berlinben; Dr. Granichstädten, Bécsben; — Dr. Jandczy, Pétervárott Dr. Pietrie Santa, Párisban és sok ezer mas orvos a legkitünőbb diatetikaknak itélték a Hoff-féle malatakészitményeket.

A legtöbb európai fejedelmek udvari szallitójahoz Hoff Janos urnak cs. k. tanácsos; a koronas aranyérdemkereszt tulajdonosa, magas porosz es nemet érdemrendek lovagja

Bécs, gyár: Grabenhof 2, gyári raktár: Stadt, Graben, Braünerstr.-se 8.

Főraktár: Nagy-Kanizsa Fesselhofer József, Z.-Egerszeg Hubinsky A. Sopron Müller P. Keszthely Wünsch Ferencz, Kaposvár Lajpczig Antal.

(809 3—4)

Sigmund Bensinger's Verlag in Wien und Prag.
Soeben erschienen und durch alle Buchhandlungen zu beziehen:

Lessing's Werke

Illustrirte
Pracht-Ausgabe
herausgegeben von
Dr. Heinrich Laube.

In ungefähr 40 vierzehntägigen Lieferungen à 3—4 Bogen, Lexicon-Format, auf feinstem Chamois-Papier gedruckt.
Mit im Ganzen circa
500 Illustrationen
erster Künstler Künstler.
Preis einer Lieferung nur 30 Pf. = 30 kr. ö. W.
Subscriptionen nimmt entgegen:

Ph. Fischl's Buchandlung
Gr.-KANIZSA.

Uj sorsjegy-papir!

3% Záloglevél-sorsjegy

a földhitel intézettől

évenkint 6 huzás,

Febr. 15.	Junius 15.	October 15.
Aprilis 15.	Aug. 16.	Decz. 15.

főnyeremény **50.000** frt.

Különös előny a 3% Záloglevél-sorsjegyeknél:
A legkisebb nyereményt csináló sorsjegyek (100 frt.) további huzásoknál is résztvesznek és igy alkalom nyujtatik
egy és ugyanazon sorsjegygyel két nyereményt *csinálhatni.*

egészen a hivatalos napi árfolyam szerint,

Ezen dijas kötelezvények a törvény szerint, községek, testületek, alapitványok, továbbá a Pupillar és letéti pénzek, végre a katona házassági kaució letéteményezésénél, igen czélszerüen használhatók a töke kamatoztatására.

Első huzás február 15-én 1880.

Csak Becs. Wollzeile 13. **„MERCUR"** Ch. C. hn. Wollzeile 13.
váltóüzlet kiadóhivatalá.

A jan. 2-án vo't a Laibachi főnyeremény és a decz. 1-én az általunk kiadott Windischgráczi főnyeremény lőtt nyerve. (799 4—4)

Uj hordógyár.

N.-KANIZSÁN.

Alulirottak tisztelettel értesitik a n. é. közönséget, hogy a helybeli piaczon (a vasuti szállitmányok raktárának és a m. kir. sóhivatal átellenében

Hordógyárt (813 1—3)

állitottak, melyben mindén e szavakba vágó munkálatokat a legolesóbban és legolcsóbban eszközölnek.

Teljes tisztelettel
VOGEL és WAGNER.

Házeladás Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsán, a Batthyány-utczában (ezelött Gábor-utcza) egy szép nagy lakásból álló még 9 évig adómentes uj ház szabad kézből eladandó.

A Csengeri-utczában egy még 3 évig adómentes öt lakásból álló nagyobb bérház szabad kézből eladandó.

Bövebb tudósitásokat Fischel Fülöp könyvkereskedésében nyerhetni.

814 2—3

Singerstrasse 15. zum gold. Reichsapfel **PSERHOFER J.** gyógyszerész **Bécsben.**

Vértisztitó-labdacs előbb egyetemes labdacsnak neveztetett, és ez utóbbi nevet meg is érdemli, mert már alig van betegség, melyben ezen labdacsok többszöri hatást ne gyakoroltak volna, számtalan betegségekben, hol már más gyógyszer nem használt, ezen labdacsok csodás hatásukat tették és a beteg töle felgyógyult. **1 doboz 15 labdacscsal 21 kr. 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr. postán küldve 1 frt 10 kr.** (*Kevesebb egy tekercsnél nem küldetik.*) Küldemények a vidékre bérmentesitett pénzküldés vagy utánvét mellett.

Számtalan köszönetiratok küldettek be hozzám, melyekből néhanyat nyilvánosságra hozok.

Tisztelt Pserhofer ur! A 3⅓ csomag labdacsa első levelemben tudósitott betegséget nemcsak hogy megjavitotta, hanem egészen megszüntette. Nöm ki több év óta százféle szer próbálása által egészen megsoványodott és elgyengült, az ön labdacsától egészen meggyógyult és visszanyerte életvidorságát. Fogadja tehát csaladom nevében köszönetemet, s kivánom szivemből stb. stb. Mellékelt 10 frtert kérek labdacsaiból, hogy más szenvedöt is segithessek.

Galatz, febr. 25-én 1879

Weidner Rezsö.

Tek ur! Szerencsés valék az ön labdacsaihoz juthatni melyek nálam csodát müveltek. Évek óta szenvedtem föfájás és szédelgésben, egy barátnöm engedett át 10 labdacsot és ezen 10 labdacs ugy helyre hozta egészségemet, hogy csoda, fogadja köszönetemet, és kérem nekem még egy csomaggal küldeni.

Nagy-Zsam, decz. 3. 1880.

Szabó Malvina.

Tek. ur! Nem találok illö szavakat, önnek azon kitünö „Vértisztitó labdacsának" hatását kelloleg megköszönni, nem sorolom betegségeimet elö, melyek hosszu ideig kinoztak. 1 doboz az ön labdacsából teljesen meggyógyitott. Más szenvedök kérésére ismét kérek 3 csomagot.

Mély tisztelettel

Alstadt, szept. 11. 1878.

Wagner J.

Csesey, május 17-én 1874

Tek. ur! Miután önnek „Vértisztitó labdacsa" nömnek, ki több évig gyomorfájás és tagcsuzban szenvedett, nemcsak az életnek adta vissza, hanem uj ifju erőt kölcsönzött neki. Más szenvedök számára kérek még 2 csomaggal e csodalabdacsból utánvét mellett.

Mély tisztelettel

Spisstek Blasius

Rayak, nov. 22. 1879.

Mélyen tisztelt Pserhofer ur! Kökles-égem nekem — mint több másnak, — kiknek az ön „Vértisztitó labdacsa" egészségemet adta vissza, legöszintébb köszönetemet iránsilag nyilvánitani. Több betegségben segitettek az ön labdacsai ott, ahol már más szer hiába volt. — Vértolyás nöknél, gelisztáknál gyomorgyengeség és gyomorgörcsök, szédelgés s több e féle betegségeknél. Teljes bizalommal kérek 12 tekercset küldeni

Zwilling E.

Amerikai köszvény-kenőcs, gyorsan, és biztosan ható, kétségtelenül legjobb szer minden köszvényes és csuzos baj, nevezetesen hátgerinczbaj tagszaggatás, görcs, ideges fogfájás, fejfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen 1 frt 20 kr

Chinai toilette-szappan, a legtökéletesebb a szappangyártás terén. Használta után a bör bársony sima lesz és igen kellemes szagot tart meg. Igen sokáig tart és ki nem szárad. Egy darab 70 kr.

Fiakerpor, általános ismert jeles háziszer hurut, rekedtség, fojtóköh stb. ellen, 1 doboz 36 krajczár.

Lendtner testvérek hires tyúkszemtapasza, dobozokban 12 darab 60 kr., 3 darab 18 krajczár.

Élet essenczia (prágai cseppek, svéd cseppek) megromlott gyomor, rosz emésztés mindennemü altesti bajok ellen, kitünö háziszer. Egy üvegcse 20 kr.

Csukamáj-olaj, valódi eredeti igen megtisztitva a legkitünöbb minöségü. Egy üveg 1 frt.

Mia Poko, valódi chinai (Pa-Ho-nak is neveztetik.) fö-, arcz- és fogfájás ellen sok orvos ajánlta. Egy cseppel a homlokot bekenve, a fájás néhány percz mulva elenyészik 3. nagyságban: 80 kr., 1 frt, 1 frt 50 kr. (Csomagolás 10 kr.)

Por lábizzadás ellen. Ezen szer eltávolitja a lábizzadást, s az ezáltal keletkezö kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit, és ártalmatlan szernek van bebizonyulva. Egy doboz ára 50 kr.

Georgé Pate pektorale-ja, sok év óta elnyálkosodás, köhögés, rekedtség, hurut, mell- és többbajok gégebántalmak ellen legjobb és legkellemesebb segédszernek általánosan elismerve. 1 doboz ára 50 kr.

Tannonchinin hajkenöcs, Pserhofer J-től évek óta orvosok és laikusok által valamennyi hajnövesztö szer között a legjobbnak elismerve, 1 csinosan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Egyetemes tapasz, Steudel tanártól vágott és szúrt sebek, mérges kelevények, a lábak régi, idöszakonkint felnyiló kelései, makacs mirigykelések, fájó pokolvar, sebes és gyulladásos mell, megfagyott tagok köszvény és hasonló bajok ellen jónak bizonyult. Egy tégely 50 kr.

Egyetemes tisztitó só, Bullrich A. W.-tól. Kitünö háziszer megzavart emésztés minden következményei, u. m. fejfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorbév, aranyér dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Mindennemü franczia különlegességek vagy raktárakban tartatnak, vagy kérésre gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

(788 12—12)

FLEISCHNER LAURA

Hölgy-divat-terme

37. Annenstrasse Gracz. 37.

Ajánlja magát a legujabb [...]éta, estély és szalontoilet[...]tek fényes és olcsó kiállitásán [...]zállitására

(807 5—8)

Minden kiállitáson az első érdeméremmel kitüntetve.

Ezüst érem Paris 1878.

Brogle J. és Mül[...]

gép- é rosta-lemez gyár[...]
Budapesten.

a Margit-hid közelében, [...]
Trieuröket (konkoly választó[...] lőüféle nagyságban.
Trieur hengereket malmok szá[...]
Koptatókat,
Szelelő rostákat,
Szitákat és rostákat cséplő[...] számára.

702. 5[...]

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál, Nagy-Kanizsán 1881.

6. szám. Nagy-Kanizsa, 1881. szerdán, február 9-én. VIII. évfolyam.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosház utcza. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt. Fél évre 3 frt. Negyedévre 1 frt. 50 kr.

Hirdetmények: 5 hasábos petitsor egyszer 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

ZALA

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Uj városház utcza 513. sz.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el:

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyilttér: Petitsora 10 kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TÖBB MÁS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Egy grófi programm

mely a haza javát czélozza.

Érdekes felolvasást tartott a napokban gróf Zichy Jenő az Országos iparegyesületben, igen diszes hallgatóság előtt.

Miután a t. felolvasó maga, a magyar nemzethez szóló felhivásnak kivánja tekinteni e felolvasást, s a benne levő gondolatok és eszmék valóban megszivlelésre méltók, csekély kihagyással megismertetjük mi is e felolvasást olvasóinkkal. A nemes gróf felolvasását a következőképpen kezdi:

„Meddő pártviszály kisszerű érdekharcz és pénzügyi nyomor lidércznyomása tartja lekötve a társadalmi erőt. „Szegények vagyunk mondja Trefort, koldús nemzet vagyunk mondja más notabilitás; — uj emberanyagra van szükségünk mondja Jókai, és Irányi, mert minden téren az erkölcsi romlottság jelei mutatkoznak. Működésünk sikertelenségén lesüggedve sokan legjobbjaink közől csüggednek és visszavonulnak. Azonban nem elég kiáltani hogy ég a ház, hogy a hajó belsejébe viz szivárog: — a bajokat felkutatni, a mentő mód és eszközökről gondoskodni feladatunk; az elcsüggedés a közveszély idején van legkevésbbé helyén. Nem is az a baj, hogy szegények vagyunk. Azért érezzük szegénységünket, mert örökké kielégitetlenek vágyaink. A baj az, hogy törekvéseink nem annyira saját érdekünk kifejtésére, mint vágyaink közvetlen kielégitésére vannak irányozva. Az eredményt szeretnők a közvetitő kapcsolat nélkül. Csaknem úgy járunk nagyban és kicsinyben, mintha a civilizátiót és vagyont erőt és értéket pénzért és hitelben lehetne venni. Észre sem vesszük, hogy a vett civilizatió, az adott hitel nem a mienk; élvezete csak szegényebbekké tett —

A társadalom külömböző rétegeivel való érintkezésemben hosszas megfigyelés után azon meggyőződésre jöttem, miként bajaink kútforrása nagyrészben abban rejlik, hogy Széchenyit, nagymesterünket megtagadtuk, hogy tanitásához hűtlenek lettünk."

Szól azután Széchenyi rendkivüli tevékenységéről a haza boldogitására czélzó intézkedéseiről s egyik művéből azon szavait idézi, melyek Magyarország haladásának lehetőségéről szólnak.

Azután igy folytatja: „A lehetőség iránt tehát nincs semmi kétség, hogy nemzetünket nagygyá, hatalmassá tegyük, a kérdés csak az, hogy mit és miként tegyünk? s hogy erre akaratunk legyen. Széchenyi szavait a gyakorlati életre alkalmazva, máskép: hogy azt kell tőlünk minden kitelhető erővel eszközölnünk, hogy a társadalom minden rétege az őt megillető s tőle megvárható miveltségtől legyen áthatva, teremtsünk és fejlesszünk magyar kulturát és civilizátiót.

Tévedés szerintem, hogy mi művelt, de szegény nemzet vagyunk.

Ne tömjénezzünk hibáinknak, legyen erőnk bátorságunk bevallani gyöngéinket azon elhatározással, hogy tudjuk is, akarjuk is orvosolni.

Viszonyainkat elfogulatlanul tekintve mindenkinek be kell ismernie, hogy mi épen azért vagyunk szegények, mert nagyrészben legalább nem vagyunk műveltek. A valódi műveltség legbiztosabb, sőt egyedüli forrása a jólétnek és vagyonosodásnak. A nemzeties műveltség pedig szüli az erőt, s az erős s csakis az erős nemzet az, mely minden viszontagságokat leküzdve magas rendeltetéséhez képest független ura tud lenni helyzetének.

Ha tehát a legnagyobb magyart nem üres szóval magasztalni, hanem tanitásait a gyakorlati életben tettel is követni akarjuk, ezt nézetem szerint úgy tehetjük és tennünk is kell, ha minden hatogatás nélkül hozzáfogunk a munkához.

Nem szeretnék sem tulozni, sem félreértetni.

Van elég elsajátitani valónk, van az idegen tudomány, ipar és tőkére szükségünk, cselekedjünk tehát a nyugati kulturállamok példáján okulva. — de ne majmoljuk őket mindenben!

Hogy ezen eszmét némileg concret alakban is bemutathassam, kövessenek egy pillanatig azon térre, melyen eddigelé leginkább foglalkoztam:

Általában elfogadott elv, hogy hazánkat iparállammá kell tennünk; és én főleg ez irányban kezdettem meg működésemet, Az e téren tapasztalt sok, érdemem feletti kitüntetést azon hálás elismeréssel fogadom, hogy ebbeli törekvésemben a társadalom minden osztálya buzditani és támogatni hajlandó.

De mindig jobban meggyőződöm, hogy mind az én fáradozásaimnak, mind az enyémnél lelkesebb küzdelmeknek is mindaddig nem lesz kivánt sikere, mig ennek előfeltételkép, ha lehet azzal együttesen mezőgazdasági iparunk hiányát nem orvosoljuk, meg nem szüntetjük; — mert:

A természet törvénye és rendje, hogy a meglevő vagyont kell elobb czélszerűen és teljesen érvényre juttatni és felhasználni, mielőtt egy újabb még meg nem levőnek megszerzésére törekednénk. Már pedig a birtokunkban levő circa 46 millió holdnyi termőföldből jelenleg mondhatni alig fele része a magán nagy uri birtok az, mely nagyobbára legalább okszerüen kezeltetik, még a másik, bizonyára nagyobb félrész, circa 25 millió hold, mely az állam, egyház, községek, kisbirtokosok, kézen van, nagyobb részben nincs okszerű kezelés alatt.

Ezt azon körülmény is igazolni látszik, hogy a használatban levő circa egy millió eke közül még ma is jóval több mint felerész: faeke! továbbá, hogy egy hold szántóföld tiszta jövedelme nálunk általában 4 forint, holott más kulturállamokban pedig rosszabb talajviszonyok mellett is ez 2—3-szor annyit teszen ki. De ezen állapot jelenségeit az életben is igazolva lenni látjuk, midőn a kisbirtokosoknak, rosz marhával és rosz eszközökkel roszszul megszántott sovány földjében a bevetett silány vetőmag után, csak kissé nem kedvező időjárás mellett is, alig van annyi termése, miből az állami és községi terheket födözni képes volna. Hát még a fődolog, az ember; az a szegény földmives. Minő annak háza, ruházata, családiassága!

Hogy a kézműipar valóban felvirágozhassék, egyebeket most mellőzve, első sorban a belföldi közönség körében kell, hogy fogyasztó piaczra leljen. Azonban ha, mint nálunk a lakosság több mit $^3/_4$-ad részét képező földmives osztály, kevés termelőképessége miatt szegény, vagy mint Bacsák alispán mondta — koldus, ha ennek nagyobb része az év nagyobb szakán át mezitláb és gatyában jár, s egy szűrt, kalapot legfeljebb minden 4—5 éven át képes egyszer vásárolni stb., ilyen fogyasztók mellett teljes lehetetlenség, hogy a kézműipar lendületet vegyen és felvirágozhassék.

A háziipar legyen mezőgazdasági iparunk kiegészitő része. Ne elégedjünk meg azzal, hogy ez az ország egyes helyein üvegházi növénykép néha terhes áldozatokkal is ápoltassék, hanem legyen az minden földműves családnak otthonos foglalkozása. — A gabona, liszt, bőr, hus, tej, faggyu, szappan, kender, len, fa, vessző, nád, szalma, csontfélék stb. mind oly anyagot képeznek, melyek a vidék sajátságaihoz képest könnyen elsajátitható, s a család összes tagjai által gyakorolható, kevés ügyességgel átalakitva a család egész háziszükségletét fedezni képes, jövedelmi forrásul szolgálhatnak.

A mezei és házi iparban látjuk a nép gazdasági tevékenységét összefoglalva.

Ennek a nemzet életében és fejlődésében oly alapszerű jelentőséggel biró földmives osztálynak, mely nemzetünk zöme, nemzeti vagyonunk legfőbb termelője, vajmi csekély gondját viseljük. Pedig mily csodaszerű hatással van e téren mind az, a mi életerejét eltalálja. Mi adta meg a nemzetnek a nem rég lefolyt sulyos viszonyok között az ellenállhatási erőt? az urbér alul kiváltott birtok. Nem-e az a sok felszabadult kéz szerezte meg a nemzetnek azt a roppant teherviselési képességet, melylyel az absolut és alkotmányos kormányzat halomragyült közterheit elviselte, nem-e ez, az önbizalmat és azt a szivósságot mely még ma sem enged végleg elcsüggednünk? És ha messzebb visszatekintünk, nem-e a birtokviszonyok szerencsés rendezése, teremtette és fejlesztette azon virágzó községeket, melyek a vasut és távirda hiányában is jólétnek örvendtek.

Tanulmányoztuk-e azon birtok, azon család, azon osztály és gazdasági lét szükségeit, adtunk e annak eszközöket önjava, s a nemzet fejlődésének előmozditására, akár ujabb magánjogi, akár közigazgatási, akár socialis intézkedéseink által.

Megszereztük az ujabb idők culturalis eszközeit a gőzerőt s a vasutat, de a mezeigazda viszonyai rendezésével nem foglalkoztunk.

A nép műveltségének, a nemzet fejlődésének egyik tényezője a népnevelés, az iskola. Ez valódi hatását csak is bizonyos jóllét mellett gyakorolhatja, A tankötelezettség, a

---

A „Zala" tárczája.

Magányodban

Szeliden hogyha száll az este,
S körülted mindent árnyba von;
Letéve földi gondot, terhet,
Ha más világba röppen lelked
Gondolj reám is angyalom.

Az embernek kaján beszéde
Hitedtől hányszor foszta meg!
Nyugalmad csöndje megzavarva,
Fel- felriadsz a tompa zajra:
Szived megdobban és remeg.

El nem tudod feledni annyi
Tapasztalás iut példakép',
Hogy itt csak érdeket hajhásznak:
Ne higy a férfiak szavának,
Szerelmük puszta, csalfa kép.

A gondolat benépesiti
Magányod', hozva rémeket:
Körülfogózva csüngnek rajtad,
Hallasz beszélni átkos ajkat;
És mindenik szem rád nevet.

Erőtlenül, alig mozognak,
Panaszra nyilik minden ajk;
Ez élve, mégis eltemetve,
Amaz meg holtan is nevetve,
Elfojtott gyötrelmet sohajt.

Ifju nő tűzszemébe nézesz,
S látsz benn gyujtó, vad lángokat;
Ott még a rablott csók az ajkon...
Helyet keres, a hol meghaljon,
Egy perczenyi kéj, s ily áldozat!

Tovább, a gyermekarcz havára,
Redőket ás a kora gond;
A mostohának kénye-kedve
Mián egy szörnynek oda vetve:
Korán megnyilt örvénybe ront.

Emez szegény itt özvegy is már,
Pedig nászünnepet sem ült;
Kilökve most a nagy világba,
Balul szerzett tapasztalása,
Mily őrzött kincsébe került!..

Kezét tördelve jő amaz, tán
Kit istenite néma, holt;
Dehogy! Virágait siratja...
Örökre sirba dült le napja:
Igaznak hitt könyei, mosolyt.

A sok közül egyet ölelve
Megölt az átkos férfi kéz,
Átvert szivéből vére cseppen,
S minden kiszivárgó vér cseppben:
Bünt ujabb bűnös vágy tetéz.

Gunyos kaczajjal végre oszlik
A zaj, a kép álom csupán...
Mi jól esik letéve terhet,
Jövőnkbe hogyha szállhat lelked.
Ilyen nehéz álom után.

És látsz szerény födél alatt egy
Csöndes, de boldog tűzhelyet;
A hol a béke glóriája,
Isten kezéből hullva rája:
Lebeg az ifju pár felett.

Halasy Béla.

Viola és Nefelejts.

„La Vie Mondaine" virágregénye.

Lampl Gizela kisasszonynak.

„— — — virág a szerelem — —"
Petőfi.

Korán keltem. Falun voltunk s a változatos élet természetes élvezeteivel jótékonyan hatott reám. Bebarangoltam a kertet, gázoltam a harmatos fűben. Roppant nagyságu, ambraillatu szőllőfürtöt szakitottam, melynek rozsdaalaku pettyeit hamvas, jeges nedű boritotta. A még vizirányos napsugarak a fürtön keresztül hatottak és engedék a félig átlátszó szemekben a magvakat észrevenni.

Ajánlom e benyitó soraimat azon eltompult gyomrúaknak, kik egy pohár absynthet vagy ürmöst csodahatásu gyógyszernek tekintenek; nem kevésbbe azon elegans szépeinknek, kik, a növényekkel ellentétben csak este szeretnek virágozni. Kisértsék csak meg a harmatban megmosdani, mint a virágok és arczszinük is a virágok elevenségét és pompáját fogja nyerni.

Hallgatództam a madarak csiripolására, midőn két vidám, nevető hang üté meg füleimet. E hang sem rigó, — sem pintyőke, sem czinegetorokból nem jöhetett. Róza és Mária — Aurorával egyidejüleg felkelvén — nyitották ki ablakukat és küldték a kelő napnak dallos „jó reggelüket."

Magamnak vevém, s üdvözölvén a két testvért — kik a harmatban csinálták toilettet — egyes szőlőszemeket dobáltam „feléjük, melyeket mohón elkaptak és lenyelték, mint madarak a köles-szemekkel teszik. Virágot kértek tőlem. — Róza élénk és pikans volt, mint a vadrózsa, Mária ellenben ábrándos, mint a körtike.*) — A helyett hogy mint gyakran maroknyival téptem és vittem volna nékik a virágokat, most nefelejtset és violát szedtem, kedvencz virágukat. De növekedtével, valami különös történt csokrommal. Nefelejtsek és violák önmaguktól különváltak és ellenkező iránynak hajoltak. Továbbá ugy tetszett mintha néhány a virágokkal egyszerre szakitott levél magát közbe akarta volna vetni. A violák e levelek oltalmát keresték, a nefelejtsek pedig törekedtek felettök tulmagaslani. Tünődve a sajátságos tüneményen, Jáczint bácsit láttam felém közeledni. Jáczint bácsi a kertész volt. Szerette virágait épugy, mint gyermekeit. Ismerte életüket, természetüket. Gyengéden tudta őket ápolni, dajkálni, gyógyitani, átültetni anélkül, hogy elfonnyadtak volna. Tudta mikor hajtanak árnyékban, mikor napfényben; öntözgette és trágyázta őket, hogy „nagyot" nőjjenek." Beszélgetett velük s ugy látszott, hogy ők meg is értették. —

Megpillantá kezemben a csokrot.

„Oh, ne hagyja őket együtt!" mondá a megindulás bizonyos nemével.

„És miért ne, Jáczint bácsi?"

„Ha egymás mellett hagyja, ugy a violák meg fognak halni — féltékenységből."

„Féltékenységből?"

„Féltékenységből!" Szedje széjjel! tévé hozzá aggodalommal.

Igen hitetlennek tetszém néki, főkép mikor mondám:

„Megint a falusiak egy előitélete, olvassa csak Janin Gyulától a..."

„Inkább hallgatok a virágokra, felelé az öreg kertész. Önök azokban nem hisznek. De lyányaink kérdezgetik és ők értelmesen felelnek. Mindnyájan a „százszorszéppel tanakodnak."

„Akkor hát Jáczint bácsi a virágnyelvben hisz?!"

„Amint látja, és ugy van a mint mondja; a virágoknak van nyelvük és vannak tudósok, kik azt értik — a mint hogy irva is van."

„De hisz ez csak tréfa!"

„De hogy is az! Vannak önök között tudósok, kik jól ismerik az állatokat, és azt irták, hogy lelkük és eszük van; miért akarja tehát, hogy a virágoknak ne legyen?

Nem tudtam mit felelni.

„És aztán, folytatá a kertész, én magam láttam — én magam láttam — én magam."

„Mit?"

„Virágokat beszélni, kaczagni, sirni, szerelemből élni, féltékenységből meghalni."

„Féltékenységből meghalni?"

„Igen. Ti azt nem hiszitek, ti városiak. Nem is érdemes azt Önnek elmondani."

„Oh beszélje el Jáczint bácsi!"

„De az önt majd kaczajra fakasztja, holott engem..."

„Nem fogok nevetni."

„Am legyen; tessék leülni"

Leültünk; a kut gárgyájára ő pedig targonczája kerekére és egy perczenyi szünet után elmondá a következő virágregényt:

* * *

Húsz éve lesz most, virágvásárnapkor. Már kertész voltam. Atyámtól növényei közt felnevelve, velük együtt gyarapodtam és jobban ismertem őket, mint a falu legényeit és leányait. Még vasárnap is, az egész munkás hét után, a helyett hogy az udvaron tánczoltam vagy a korcsmában ittam volna, beültem a üvegházba és beszélgettem virágaimmal. Én értettem őket s ők azt tudták. Az, mely eleven és jó egészségben volt, a szabad levegőre kivánkozott és én kivivém. Az ellenben, mely rosz szinben volt és fagyeskodott, menedékhelyért rimánkodott és én bevivém. Meleget és világot nyujtottam nekik szalmaruházat, üvegfedelek és burák által — a mint természetük és tulajdonságuk szükségelte. Növendékeim is voltak. Magiskolámból uj virágaim kerültek ki, melyekre büszke voltam, ha balzsamos illatárjokkal és egész szinpompájukkal körültem kedveskedtek. De különös gondot forditottam egy violacsoportra és egy nefelejtsbokorra.

Akkor történt hogy egy nap Róza és Mária....."

Az ablak felé tekinték.

Oh, nem két lyányomról van itt szó, mondá, anyjukról beszélek és nővéréről!...

A szegény, meghalt violákról!....

Róza és Mária két unokatestvérem, bejött hozzám a kertbe. Megesküdtek volt, hogy tánczba visznek. Virágaim között voltam. Unokatestvéreim azon kezdték, hogy csokrot kértek. Azt felelém, hogy vegyenek maguk, mint azt már gyakrabban tevék. Jóllehet semmit sem értettek a virágokhoz s ugyszólván a kertészetben kontárok voltak, mégis azt hiszem, hogy minden lyány született virágkertésznő; ki tudja keresni azokat, melyek neki tetszenek és azt tartom, hogy értik egymást. A helyett hogy mindenfelé szedegettek volna, Rózsa egy csomó nefelejcset, Mária pedig egy violabokrétát vá-

*) Bőrvén, bercegr

képeztetés segédeszközei nélkül többnyire eredménytelen.

Azon 2000 községben, melyekben a hivatalos kimutatás szerint még nincs iskola, és másutt is a kellő számu és minőségü iskolák — ide értve a szak- és ipariskolákat és tanműhelyeket — felállitassanak s az iskolakorbeliek tanulása-és művelődése az illető hatósági közegek támogatásával elősegittessék, illetve ellenőriztessék.

Iskolákról szólva, legyünk rajta, hogy az iskolakötelesek rendesen latogassák az előadásokat; s főleg, hogy az ismétlőoktatás, mely az egész oktatásnak koronáját képezi, országszerte rendszeresen keresztül vitessék. Mig az iskolamulasztások oly iszonyu számával találkozunk, miként ezt statisztikai adataink feltüntetik, addig nagy közönségünknél civilisatio és kellő haladásról nem lehet szó. S mivel a szellemi haladás maga után vonja az anyagi gyarapodást, segitsük tehát elő az iskolai- és népkönyvtárakat, mint kulturállapotaink legbiztosabb és leghatalmasab emeltyüit.

Továbbá, tekintettel hazánk agrikoláris viszonyaira, legyünk még azon is rajta, hogy az okszerü mezőgazdaság s a gazdagon jövedelmező gyümölcstermelés emelése szempontjából iskoláink mellett iskolakertek és faikolák állittassanak fel.

Ha mi megelégszünk azzal, hogy ezek berendezése s felállitása a törvényekben ugyis ki van mondva, de miként sajnálattal tudjuk tényleg legtöbb helyen ismeretlenek, akkor áldott természeti viszonyaink s termékeny talajunk daczára még sokaig nem érendjük útol a külföldet, mely e tekintetben is rosszabb viszonyok mellett előbbre van.

Hogy könyvtárakat, iskolakerteket és faiskolákat együttesen emlitek meg, azért van, mert miг ezek befolyása visszonyaink emelésére tagadhatlan, országszerte ép ezek gondozása s felkarolasa igenyeli a társadalom nagyobb s odaadóbb figyelmét.

Minden községben, a hol még hiányoznak és a hol részben vagynak is, kellő számu kisdedóvodák, és a szükséghez képest az árva gyermekek részére szeretetházak alapittassanak, hogy ekép a kiskoruak közt — azok elhanyagoltatása folytán tapasztalt nagy halandóság mérsékeltessék. Széchényi szerint oly kevesen vagyunk, hogy nálunk még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni; tehát annál nagyobb kötelességünk azokat megvédeni, kik önhibájuk nélkül vannak veszélyeztetve.

A kisdedóvodák mellett szól még a magyarosodás terjesztésének nagy argumentuma is. Hazánk körülbelül 16 millió lakosságának alig felét teszi csak még ma a magyar. Nyelv s nemzetiesség sokakat elválaszt tőlünk, kik megbizható igazi magyarok, hazánk sorsát teljesen magokénak valló hazafiak csak akkor lesznek, ha egyszersmind zengzetes magyarnyelvünk lesz anyanyelvük.

Ha országunknak 16 millió nyelv- s érzelemben magyarja lesz, akkor hatalmának súlya is nagyobb s döntőbb leend.

A különböző nemzetiségeket szeretettel hozzánk vonzani s őket magyarokká tenni, legyen mindnyájunknak kedves életfeladata. Erre pedig egyik legalkalmasabb mód és eszköz a kisdedóvodák és gyermekkertek tömeges felállitása, mint oly nevelőintézeteké, melyekben az idegen ajku gyermekek leghamarabb s legkönnyebben tanulhatják meg magyarnyelvünket.

Mivel pedig nem várhatjuk a jövő nemzedéket, terjesszük a munkásságot, takarékosságot, és szorgalmat minden téren minden alkalommal. Dolgozzék mindenki és legyen becsületes és takarékos. Nem a kevés jövedelmü ember szegény, hanem a ki vágyait fékezni nem birja, és gazdag az, ki szükségleteit bevételeihez tudja mérni.

De hogy ilyen takarékos nemzetet szerezhessünk a honnak, az iskolai takarékpénztárakat kell mindenütt megteremteni, — gyermekkorától fogva kell az embert a szorgalom, becsületesség és takarékosság erényeihez hozzászoktatni. Ne henyéljen senki, — hanem igyekezzék mindenki többet termelni, mint a mennyit fogyaszt. Fejtse ki egész igyekezetével testi és lelki képességét „nemesitse erőit és erényeit". Győződjék meg róla öngondolkodás utjan minden egyes, hogy a munkát nem büntetésül, hanem áldásul rendelte az Isten az embernek! „Két jó van, mi fölött sorsnak sincs semmi hatalma: szorgalom és az erény, földön s az égben ez áld." mondja Vörösmarty!

Ez az emberi méltóság fennmaradásának legnagyobb, legnemesebb biztositéka. Mert ezáltal minden egyes — ha különben semmi vagyona nem volna is, egyedül önmaga erejéből független állást biztosithat magának.

Ez a szellemi és léleknagyságnak egyedüli alapja. Széchényi p. o. ha nem dolgozik, csak nagy ur lett volna, egyéb semmi. Ezért mondá egy nevelő királyfi tanitványának: mint fejedelmet, állásod hatalmassá tehet, de nagygyá az ember csak önmaga által lehet!

Bár foglalkozunk minden kérdéseinkkel a „sajtó", alkotmányos küzdelmeink ezen legbecsesebb vivmánya, bár még hiányos, alkotmányos életünk egyik legbecsesebb kincse, a társadalom legébberebb tanácsadója, támasza, emelkedjék mindinkább nemes hivatásának azon szinvonalára, hogy az állam és kormány mellett, a nemzet, a társadalom gazdálkodása fölött is gyakorolja ellenőrködő gondoskodását! Működjék közre a honpolgár cselekvési öntudatának emelésére, hogy munkássága önérdeke mellett a közjólétet is előmozditja, hogy az ő munkássága, iparkodása, — bár még oly hatásköre legyen is, a közjólét egyik nevezetes tényezőjét, egyik lánczszemét képezi, melynek hiánya az egész működésen csorbát ejt! Az érdeksolidáritás tudatában emelkedjék az önerejébeni bizalom azon magaslatára, hogy miként a szövetséges hadak egyik közvitéze mondá „én és még kétszázezren vertük meg Napoleont!" ő is meg 16 millió honfitársa vannak hivatva a nemzet fölvirágzását eszközölni.

Ez első sorban közgazdasági tekintetben fontos, mert ha a lakosságnak alig $^{2}/_{3}$-át vesszük is termelőnek, s ha ez értelmesség, szorgalom és takarékosság folytán naponta csak egy fél forinttal keres is többet, s egy évvel kerekszámmal 300 napot véve, a 10 millió lakos évi keresettöblete már is félezer millió forintra menne. — Csak ez úton foganatositható az iparhoz okvetlen szükséges, és Francziaország példája szerint oly mesés tőkegyüjtés.

De ennek politikai tekintetben is nevezetes hátása volna, a mennyiben a közjóért lelkesülni tudó önérzetes munkás polgár a politikai jogok gyakorlása közben is — nem fogná magát szennyes önérdek által vezettetni engedni és ez úton annyit emlegetett hamisittatlan többség és kormánya közmegelégedésre létesülhetni!

Gondolja meg kiki, hogy egy oly nagy feladat teljesitésében, minő a nemzeti fejlődésnek és regenerátiójának feladata, minden honpolgárnak kijut kötelességszerü és hivatásszerü feladata. A legnagyobb és legszebb feladat azonban a nőt és családanyát illeti meg, és ezzel hazám lelkes hölgyeihez fordulok. Gondolják meg önök, hogy Széchényi nagymérvü tervei sikerét első sorban az önök szerető és ápoló karjai gondozására bizta, midőn „Hitel" czimü első nagy közgazdasági munkáját is „Hazám szép és nagylelkü asszonyainak" ajánlotta, magasztosan indokolva azt az előszóban, hogy: „Ti emelitek égbe a port és halhatatlanságra a halandót." És valóban sok, — minden az önök kegyes pártfogásától függ. Bentham szerint: „Nő kormányozza a világot, még pedig zsarnoki hatalommal, s ezen uralmát főleg szeretetének köszönheti."

Akkor volt Róma külsőleg nagy, belsőleg erős, mig asszonyainak erkölcseit a háziasság, munkásság, a család dolgaiban való foglalkozás védte. — Erdélyi nemzeti fejedelmeink korában is a legfőbb urhölgyek gyakran töltötték együtt fonással, himzéssel, és más női munkákkal estéiket.

Apróra értették a fonást, szövést, varrást, kenyérsütést, és étkek készitése módját, a házi cselédek minden munkáira ők ügyeltek fel, mert értettek hozzá! — irja gróf Mikó; s magyar nemzetünk fennmaradása részben a magyar anyák erkölcsi tisztaságának, női hivatásuk felfogásának tulajdonitható. Ők vivták ki nemzetünkre nézve azon megtisztelő„ czimet „Casta gens Hungarorum."

És ma is fejedelemasszonyunk Ő Felsége legmagasabb példájától buzditva legyenek Önök hivek magasztos hivatásukhoz, s ápolják Vesta szüzekkép a hazafiság szent tüzét, hogy az mind saját, mind szeretteik keblében mindig szebben fellobogjon. — Vegyék át az Önöket megillető vezetői szerepet a nemzeti közművelődés nagy munkájában, s a történelem hálás elismeréssel fogja följegyezni, hogy e sokat szenvedett nemzet nemcsak fennmaradását, hanem felvirágzását is Önök vezető közreműködésének köszönheti.

Minden itt csak főbb vonásokban érintetett és ezekkel összefüggésben levő feladatokat nézetem szerint egyleti és társadalmi uton, jelesül pedig: főleg az általam inditványozott népnevelési egyletek utján foganatosithatjuk, melyek alapszabályai már a kormány részéről is legutóbbi napokban megerősittettek. Az eszme nem uj és nem is az enyém, hanem halhatatlan emlékü Eötvösünké, kinek szavai szerint a mint ezt már e tárgyban általam kiadott „Inditvány és tervjavaslat"-ban szinte idéztem: „Ha van feladat, melynek megoldására az állam minden hatalma elégtelen, ez a népnevelés. Oly feladat ez, melyet a nép csak maga oldhat meg."

Az eszme igazsága és nagyságából nem von le semmit, hogy ennek horderejét a nemzet még akkor nem fogta föl, a minthogy az még ma is sokak részéről közönynyel fogadtatik. De azért ne csüggedjünk, ez volt mindig minden szép és nemes törekvés sorsa! Az igazságnak és a vele párosult komoly igyekezetnek azonban ellenállhatlan ereje, s jótékony hatása — mint nap a ködöt — végre mégis eloszlatja a közönyt, és lelkes harczosokká avatja a kérkedőket!

Ez inditványom! Tegyen kiki saját hatáskörében a legkisebbtől a legnagyobbig, de tegyünk mindnyájan, s ezt ez uton tehetjük legczélszerübben.

Ki jobbat tud, álljon elő vele, s én első leszek, ki örömest követni fogja.

———

Allandó csarnok marhaeladásra Sopronban.

A sopronmegyei gazdasági Egyesület Sopronban egy marhaeladási-csarnok fölállitását: lovak, csikók, hizó-, tejelő-, vonó- és növendék marha, ugyszintén sertések számára határozta el, és ennek megnyitását 1881 márczius 1-jére tüzte ki.

Az egylet saját istálói fölveszn[e]k mindenfajú háziállatokat tartásra, illetve az eladás közvetitésére, ugyszintén az állatok is, melyek a soproni piacon eladhatók nem voltak, a következő kedvezőbb alkalomig ellátás és ápolás végett átvétetnek.

Áruképes marha, mint: lovak, csikók, mindennemü szarvasmarha és tenyészdisznók eladását előjegyzi és az eladást közvetiti.

A külföld első fogyasztóival fenálló összeköttetései folytán az egyesület azon kedvező helyzetben van: a rábizott árut közvetlenül a fogyasztók kezeibe juttathatni.

Igás-és könnyü lovak, csikók, tenyész-, igás- és növendék marha után élénk a kereset.

Az egyesület ezen üzletnél azon alapelvből indul ki: hogy a gazdasági állatokat az üzérkedés mellőzésével, egyenesen a termelőtől a fogyasztóhoz juttassa, ennek keresztülvitelével első sorban a mezőgazdaság érdekeinek, de a fogyasztóknak is reményel szolgálhatni.

Az eladás Sopronban és Sopronból eszközöltetik.

Az állatok takarmányozását az egyesület egészen a tulajdonosok kivánata szerint teljesiti, miután ugy hizótakarmány, mint szállás- és magtakarmány iránt kellőleg gondoskodva van.

A fáradság és az állatok keresztülvitt eladása, valamint a takarmányozás, istálóilleték, ápolás stb. az egyesület által következőkép számittatik föl:

a) Lovak- és csikóknál az eladási ért, a tényleg elért ár 2½-a a vevőtől és eladótól; a lovak takarmányozása és ápolásáért egy napra: 60 kr, csikók: 40 kr.

b) Mindennemü felnőtt és növendék szarvasmarha eladásánál, mint közvetitési provizió darabonként 1 frt. Hizómarha ellátásáért naponkint 65 kr., növendék és hajtott marha ellátására szálastakarmány 5 kilogrammos adagokban 25 kr.

Mint istálópénz nagyobb háziállatok számára egy napra darabonkint 10 kr. lett megállapitva.

Azonkivül a legeltetési idény alatt a felnőtt és növendék szarvasmarha részére egészséges és tápláló legelő áll rendelkezésre, melynek használatáért egy napra darabonkint 25 kr. számittatik.

Föllhajtott sertések különálló, de szintén igen jó legelőre szoritva naponkint és darabonkint 3 kr. illetéket fizetnek.

A legelő marha mellé állitott pásztor napibére a mindenkori napszám szerint lesz fölszámitva, állitható azonban a tulajdonos által is.

A vasuton szállitott marha ki- és berakodása, a tulajdonosok érdekeit lehetőleg

---

lásztott. Miután azokat mellénykéjükre tüzték, mindenik egy kezemet fogá, és ugy huztak a tánczhelyre. Tánczoltam hol az egyikkel, hol a másikkal. — Következő vasárnap ugyan igy történt. Nefelejtseim és violáim két bokra magától is virágzani látszott és sokasodtak, hogy unokatestvéreim mellénykéiket diszitsék. Nem tudom, több előszeretettel gondoztam-e, de annyi igaz, hogy sohsem volt virágzóbb, gyönyörübb, illatosabb virágom.

Ez igy tartott egy hónapig.

A tánc rendes szokásommá vált.

Virágaim és unokatestvéreimnek meg rendes szokássá vált együtt lenni.

„Jáczint," mondák egyszer, jobb volna, ha a violát és nefelejcset két nagy cserépbe tennéd és nekünk adnád, hogy ablakunkba téve, mi magunk ápoljuk!

Vonakodtam, mert csak ugy szerettem virágaimat, mint unokatestvéreimet.

De végre mégse tudtam kéréseiket megtagadni. Kiválasztám két legszebb, fényes, üvegmázitott cserepemet, beletevém a növényeket és egy szép vasárnapon elhelyeztük azokat rokonaim ablakába. E napon gyakrabban tánczoltam Rózsával, mint Máriával. Midőn másnap ablakuk mellett elmentem, észrevevém, hogy a virágok egymástól elhajoltak: a nefelejtsek az ablakra látszottak felkuszni, a violák ellenben kifelé hajtották virágfejecskéiket. Róza vig és élénk volt, énekelt; Mária szomoru, bús, hallgatag.

Szenvedélyes tánczos lettem s az egész idő alatt három annyit tánczoltam Rózával, mint Máriával. Ez utóbbi violái hanyatlani és szintelenülni kezdtek, és Mária maga szenvedő és halovány lett. Azért nem is mertem őt közelebbi alkalommal fárasztani, s csakis Rózával tánczoltam, kinek nefelejtsei kiduzzadtak a cserépből, mintha az egész ablakot akarták volna elfoglalni, alig látszott levél köztük, csupa sötétes, bársonyos virág.

Néhány félig fonnyadt viola a megsárgult levelezet közé bútt s Mária alig merte azt nyilvánosan ápolni, és a viaszcseppek közé, melyeket nékik néha titokban juttatott, a buskomorság kifacsarta könnycseppjei vegyültek. Egyszer csak Mária nálam terem és reszketve nyujtja át violacserepét.

„Csak te magad vagy képes őket ápolni," mondá. Mindent megtettem, a mi csak lehetséges volt, de nagyon, nagyon betegek. — Róza nefelejcsei igen boldogak: az ablak azon részét foglalják el, hol a kelő nap sugarait élvezik, és e miatt az én violáim meghalnak féltékenységből."

Betevém a violákat a melegházba és a legnagyobb gyöngédséggel ápolám őket; boldogoknak is látszottak és néhány levelet is hajtottak, de csakis leveleket. Midőn aztán egy napon Rózát nőül kértem, elfelejtettem a melegház ajtaját zárni s a violák megfáztak; — Máriát a hideg lelte. Egy hónappal rá egybekelésemet ünneplém Rózával és Mária másnap belépett egy apáczazárdába. Reggere a violák meghaltak . . . ! Meghaltak féltékenységből! . . . . — És ön ugyanoly virágokat akarna lyányaimnak adni?

Nézze csak! Van itt előtte egész mezeje a rózsáknak!

Witt Fülöp.

———

A tanár és védenczei.

Regény.

Irta: Flygare-Carlén Emilia.

Forditotta:

FRIEDMANN ALAJOS.

Február elseje.

XVI.

Ling tanár kistermében három személy ült az egyszerüen rendezett asztal körül. A háziagazda két vendégével, Ling kapitánynyal és Mannerstedt jelölttel, ki utoljára ebédre volt hiva jó akarójához, H. ban. Holdvilág volt, és azért azt hitte a tanár daczára, hogy az utazás reggelről estére halasztatott még, is jobb volna, habár késön még néhány órán át utazni, mint uj reggelre várni, mivel a nappalok még rövidek, hogy az estékkel kell megtoldani. A városban csakhamar elterjedt hir, Widen tanácsos bukását illetőleg letárgyaltatott és most a társalgásban szünet állott be, mi a házi gazdát uj tárgynak fölvételére ösztönzé.

„Mit az ördögbe nézeget annyira Mannerstedt ur? Azt hiszem, Nándor balkezét? Ha, ha! most értem! Az ifju ur szeme egy tárgyat keres, mely ezelőtt Nándor ujját diszité. De olyasmi mulandó, azt mindig mondtam, és az események az utóbbi napokban oly igen szoriták egymást, hogy az ur, ki kamrájába volt zárva, felét sem tudja a történteknek. Ennélfogva Mannerstedt urat megismertetem pár szóban azokkal. Widen tanácsost a mult héten egyik legjelentékenyebb hitelezője, a nagykereskedő Garben, Dániából látogatta meg. Ezt, ki gazdag és özvegy a tervelgető tanácsosné, sőt a tanácsos is, Rózsa részére szemelték ki, de ugy látszik, hogy Rózsa nem volt rá vehető, hogy csalétkül szolgáljon. Ekközben lehetetlen volt, az ügyet helyesen elintézni, mielőtt a prätenstől, ki a leány kezére igényt tartott, megszabadultak; és minthogy Nándor falura ment a tanácsos felhasználta az alkalmat, hozzám fordult ez ügyet tisztázni. Magából értetődik, hogy nem árultam macskát zsákban és az egész dolog ugy végződött, hogy a fiatalok szépen visszadták egymásnak gyürüiket. Azonban az imént elmondott terv, Widen és nejének nem sikerült, mert Garben ugy nyilatkozott, hogy már jegyben van és hogy Rózsa iránti figyelme az avval való hasonlatosságnak tulajdonitható. Most minden reménynek vége volt; igazi vagy játszott betegség, tudja Isten milyen, a tanácsost megszabaditá a számadástól, melyet Garben ur tőle, elutazása előtt követelt. Időközben a tanácsos minden lehetőt elkövetett ügyének rendezését illetőleg. Családja érdekében kivánatos volna, ha Garben ur szorongatja oly nagyon. De igya ki borát és ne üljön itt oly álmélkodva, Mannerstedt ur. Ha az ur kissé körüljárt a világban, tapasztalni fogja, hogy az egyik ujság épugy mint a másik nem sokára köznapi dologgá lesz. Tehát Rózsa egészségére! E leány szemem fénye és mig az öreg Ling él, nem fog szükséget szenvedni."

Az urak koczintottak. Mindegyik élénken aggódott azért, kit e felköszöntő illett; de Mannerstedt közel volt a megszakadáshoz. Vére izzón keringett dagadó ereiben és csak nagy megeröltetéssel birt helyén maradni. Ki üzé ez érzelem a szabadba bárhová, ha csak a végtelen boldogsággal, mely bensejét átrezgé egyedül lehetett. Rózsa szabad volt, szabad atyja akaratából, annélkül, hogy fogadalmát megtörte volna. Azonkivül most szegény volt, vetélytárs nélkül, és: nem volt — régóta Rózsa szive övé legbensőbb érzelmei nem e részére szóltak? Mindezen édes gondolat fényes, sugárzó villámként világiták meg a sötét éjt, mely fátyolát Mannerstedt szivére borítá. Feje kábult, fülei zugtak; minden forgott körüle; alig tudta, hol van. —

„Mannerstedt ur", szólt a tanár, miután vendégét kis vártatig szemlélte, mi az ördögbe történik itt? Az ur talán a mennyei utazáson van, vagy az asztal alá akar esni? Hm! lelkemre, nem birom megkülönböztetni melyike a két esetnek forog fön; az ur éppen ugy néz ki, mintha vagy a magasba röpülni, vagy a mélységbe ugorni akarna."

Mannerstedt magához tért, bár roppant megeröltetésébe került. „Bocsásson meg" könyörgött halkan, majdnem félénken, „anynyira csodálkoztam. Több nap óta nem voltam ki, tehát mitsem hallottam."

„Valóban úgy látszik" vélé a tanár jelentőségteljes mosolylyal. „Mannerstedt ur tehát még nem tett búcsulátogatást Widenéknél?"

„Oh nem, utoljára hagytam; de most alig remélhetek valakivel a családból találkozhatni. Valóban szivből sajnálom, mivel nem egyszer élveztem e család jókaratát és kegyességét."

„A nőkkel bizonyosan találkozni fog, legalább Rózsával" mondá a tanár egykedvüleg. „Nagyon csalatkoznom kellene, ha ő is oly csapástól mint milyen a jelen, leroskadna, vagy csak tántorogna. Nem, hiszem, hogy meglehetősen nyugodt; mert oly szelid, egykedvü jelemmel bir, mint azt minden nőnek óhajtanám. Akkor aztán férjeiket szerencsétlenség esetében nem taggatnák jajgatásaikkal oly dolgok miatt, melyeken többé nem változhatni. Rózsa anyja pedig a legközönségesebb fajhoz tartozik és fogadni mernék hogy most legjavában ájuldozik stb. stb.; mert e keserü jalmába harapni, mégis csak keserves, ha csak édességekhez szokott valaki".

A kapitány és Mannerstedt hallgatagon ültek; előbbi azért, mert a tanácsos neje és leánya iránt érzett sajnálata daczára, gondolati mégis Borgenköld Hildánál késtek, mert Hilda, minden kisérletét, őt otthon találhatni, irgalmatlanul meghiusitotta; Mannerstedt pedig azért, mert szivét az érzelmek oly gazdagsága tölté be, hogy attól tartott, miszerint egyetlen szó is elárulná az iránti érzelmeit, kinek neve hallatára megfoghatlan rázkódtatást érzett a balfelőli gombsor alatt.

Mivel a társalgás ilyetén nem tereltethetett előbbi medrébe, a tanár jelt adott a sárga szobába való menetelre, hol a kávé és a pipák készen állottak. A kapitány, hivatalos teendő ürügye alatt, nem sokára távozott és Mannerstedt a tanár intésére a pamlag egyik sarkán helyet foglalt. Miután ez a szokásos „hm, hm"-et! hallatta és pipájából hatalmas fellegeket bocsátott végre gyorsan ezeket mondá: „Nos, kedves jelöltem, emlékszik-e még az ujév reggelén folyt beszélgetésünkre? Ugy hiszem, akkor azt mondtam, hogy örülnék, ha a Rózsa és és öcsém közti parthieből mi sem lenne; és minthogy ez csakugyan megtörtént, valóban örülök rajta; és most őszintén vallja be, ugyanezt érzi-e szive?"

E kérdés nagyon is közvetlen volt szegény jelöltünkhöz intézve; de a tanár nem szerette a kerülgetést és azért minden-

szem előtt tartva fog az egyesület által foganatosittatni.

A pénzkezelést és levelezést az egyesület titkársága vezeti; ez küldi el mindjárt az eladás után a pénzt is a tulajdonosoknak.

Egyáltalában az egyesület rábizott árusitoru gondozásáért és az üzleti gyors és korrekt lebonyolitásáért a teljes felelőséget elvállalja.

Mindezeknél fogva bátorkodik az egyesület tisztelettel felszólitani a bizómarha, igás-, hason- és növendékmarha, lovak és csikók, végre a tenyészertések tulajdonosait, hogy minél élénkebben támogassák az egyesületet ezen vállalatát, miután ugyis elsősorban az állattenyésztők és hizlalók vannak az első kézbőli eladás által érdekelve.

Másodsorban az egylet iparkodni fog csak a legkitünőbb tenyészanyagot — bármely kért fajtában és nemben — a szükséglet számára mérsékelt áron megszerezni, s másrészt a már nem használható tenyészanyagot — mint tulnehéz községi és magánbikákat a lehető legkedvezőbb árak mellett értékesiteni.

Kisorolt marha tulajdonosainak is alkalom van nyujtva ezen árut a lehetséges áron értékesithetni, miután az egyesületnek silányabb vágómarha számára is vannak már jelentkezett vevői.

A kereskedőnek, kik a soproni marhavásárokat látogatják, e ez intézmény által alkalom van nyujtva, hogy az árut, melyet a vásáron el nem adhattak, a következő kedvezőbb vásárig vagy esetleges eladásáig az egyesületnek komissioba átadhatják, mire különösen a legeltetési idény lesz alkalmas.

Az egyesület továbbá a soproni marhavásárok valamennyi látogatóink kész tanácscsal és segitséggel szolgálni mindazon ügyekben, melyek felvilagositást vagy közvetitést igényelnek, mindezt a kereskedés könnyitése, az eladó és kereskedő érdekeinek védése szempontjából.

Minden tudakozódás, megkeresés, esetleges panasz stb. az alulirott titkársághoz intézendő.

Azon reményben, hogy ezen tisztán a mezőgazdaság érdekének szolgáló vállalatja az egyesületnek minél élénkebb részvéttel fog találkozni, maradunk

tisztelettel
a soproumegyei gazdasági egyesület titkársága.

Helyi és megyei hirek.

— **Az országos segélyző nőegylet** városi választmánya is megalakult a szombaton e hó 5-én délután 3 órakor tartott ülésen. A választás a következőképpen ejtetett meg: Városi választmány: elnök: Puha Ferenczné; Vál. tagok: Ebenspanger Lipótné, Laky Kristófné, Somssich Lőrinczné, Hoffmann Mórné, Weiser Józsefné. — Pénztárnok: Knausz Boldizsár; jegyző: Pichál Ferencz, Hoffmann Mór; — orvos: Dr. Tomcsányi Imre. — II. kerületi fiók: elnök Ebenspanger Lipótné; választm. tagok: Knausz Boldizsárné, Wlassits Antalné, Essinger Henrikné, Scherz Mórné, Sommer Sándorné, Blau Nándorné; pénztárnok: Knausz Boldizsár; jegyző: Hoffmann Mór. — III. kerület: elnök: Somssich Lőrinczné; vál. tagok: id. Fesselhoffer Józsefné, Weiss Samuné, Kürschner Ignáczné; Erdődy Lajosné; Babóchay Györgyné; Rozenberg Izraelné. — pénztárnok Knausz Boldizsár; jegyző: Dr. Postay Sándor.

— **Rémes gyilkosság** tartja napok óta izgalomban városunk lakosait. A kegyetlen gyilkosság három ártatlan áldozatát vasárnap délután 3 órakor temették el Nagy-Kanizsán nagyszámu közönség részvéte mellett. A bűntény, melyet a toll irtózik leirni, a következő. Pénteken este 7—8 óra között Sommer Sándor gelsei lakos, ki ott és a környéken általán becsült embernek ismertetett, feleségével és tiz éves fiával nyugodt kedélylyel ült vacsora után az asztal mellett. Ő ujságot olvasott, felesége előtt könyv volt, a kis fiu pedig tanulgatott. Egy körülbelül 13 éves leány a szomszédba ment egy barátnőjét meglátogatni, egy 18 éves leánya pedig a cselédszobában volt. Ekkor egy kocsi állott meg a ház ajtaja előtt, melyről négy fehérre bemázolt felfegyverkezett ember szállott le; a cselédek együtt levén a cselédszobában az egyik az ajtóban álló kocsist befelé lökte azon kérdéssel, hogy mind cselédek vannak-e a szobában; a kocsis azon válaszára, hogy igen, behuzták az ajtót és reájuk csuktak. A négy czinkos közül kettő most kint őrt állt, kettő pedig a lakószobába nyitott, hol az imént emlitettek csendesen ültek. A jelenetet, mely itt most a következményekből itélve körülbelül egy óra hosszáig lejátszódott, a képzelem sem képes elijesztőbben, sötétebben és vérfagyasztóbban kigondolni. A semmitsem gyanitó férfiu, felesége és fia a czinkosok láttára mindjárt rosszat sejtettek, ellenállásról alig lehetett szó, a férfiu már őszbevegyülő gyenge ember volt és igy a könyörgésre adták magukat; ez azonban nem használt semmit, a szegények megkötöztettek és egymásután irtózatos módon gyilkoltattak le, valószinüleg előbb az apa, azután az anya és végül a szegény kis fiu. A törvényszéki orvosi lelet szerint, melyet Dr. Schreyer Lajos ur nagy körültekintéssel a helyszinén felvett, husvágó bárd lehetett a szerszám, melylyel az elvetemült és elvadult gyilkos a szegény áldozatok nyakát hátul keresztülmetszette. — A cselédek a rájuk zárt szobában hir szerint hallották a szegény áldozatok nyöszörgését, jajgatását és halálhörgését, — (minő kinokat állhatott ki a szegény hajadon leány a cselédszobában) végre csendes lett minden. A gyilkosok eltávozni látszottak, s mikor aztán a cselédek s a leány kiszabadultak a szobából, vérfagyasztó látvány tarult eléjük. A kocsis azonnal behajtatott Kanizsára a szolgabirósághoz, hol jelentést tett a történtekről; az erélyes szolgabiró pedig azonnal intézkedett, s másnap reggel a helyszinén történt meg a hivatalos intézkedés. A tettesek a legerélyesebben nyomoztatnak, gyanus egyén elfogatása meg is történt már. — Az ördögi kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság boszu művének látszik, mert ékszerek, ezüstkészletek, érintetlenül maradtak. — Vajha mielőbb sikerülne elfogni a tetteseket, hogy a földi igazságszolgáltatásnak elég tétessék. A szegény áldozatok pedig nyugodjanak békével oly kinos halál után, melylyel életök fonalá elszakittatott, — s az életben maradottakat vigasztalja a közrészvét, ha ily esetben ez vigasztalni képes. —

(† Tóth Kálmán.) A szerelem és hazaszeretet megdicsőült dalnokának, ki hosszu és kinos szenvedés után örök álomra zárta le fáradt szemeit e hó 3 án, szenteljük mi is a megemlékezés néhány sorát, röviden közölvén a hazának szentelt életefolyását: Tóth Kálmán 1831. márczius 30-án született Baján, hol atya irodalmi számvevő volt. Iskoláit itt kezdte meg, Pécsett folytatván két bölcsészeti évet végzett, s már akkor kezdett verselni, söt egy kis kötet költeménye meg is jelent. 1848-ban Budapestre jött és katonai tanokat kezdett hallgatni, később katona lett s több ütközetben részt is vett. A szabadságharcz után egy darabig otthon lappangott 1851-ben pedig Pestre jött s itt egészen az irodalomnak élt, a még fennálló szépirodalmi napilapot alapitván a hatvanas évek elején. Tóth Kálmán költői és irói pályája sok babért termett számára. Számos népies dala a magyar nép közkincsévé vált; drámáival buzditója és ébresztője volt a hazafias érzéseknek, szerelmi dalaival pedig megnyerte a magyar hölgyek szivét. 1879. október 13-a óta, amikor agyszélhüdés érte élőhalott volt. Febr. 3-án némult el örökre az ajk, melyről oly sok szép dal zengett, s szünt meg dobogni a kebel mely a tiszta hazafias érzésnek volt mindvégig tanyája. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. — Nyugodjék békével a láza koszorus dalnoka és legyen neki könnyü a föld.

— **Jókai Mór** lelkes beszédet tartott a nemzeti kaszinó Széchenyi lakomáján e hó 6-án. E szép beszédnek végsorai a következők: „Alig egy egész évtized van még hátra az ezredévből, a mióta nemzetünk e földet honának nevezi. Mivel ünjük meg az ezredév beteltét? Azzal, hogy hóditsuk meg magyarországot még egyszer; foglaljuk el a szellem, az ipar, a munka, a civilisatio fegyverével! Ez a hóditás Tiráatok vár! (az ifju nemzedékhez szól.) A jövő milléniumot Ti kezditek meg. Széchenyi szelleme vezessen benneteket s általatok mi magyar Hazánkat diadalról-diadalra hogy a kezdő milleniumból átkiálthassátok az elmulóba a büszke jelszót: „Magyarország, a melyről Széchenyi azt mondta hogy „lesz," az a Magyarország „megvan."

— **(Hymen.)** Városunk egy kedves fiatal hölgye Stern Deborah kisasszony febr. 15-én tartja esküvőjét Müller Frigyes urral, a helybeli izr. imaházban. Meleg üdvkivánatainkkal mi is hozzájárulunk a szép frigyhez.

— **Szilvágyi Gyula** evang. lelkész ur, ki a légrádi evang. község által választatott meg lelkészszé a jövő hónapban fog beiktattatni uj állomásába. Gratulálunk t. barátunknak uj állomásához.

— **(Nagy mulatság.)** A helybeli kisdedóvó-egyesület az izr. nőegylettel egyesülve tánczvigalommal egybekötött hangversenyt szándékoznak rendezni e hó folytán meg. A vigalom a készülés stadiumában van, s bizonyosat erről még nem tudunk, de bizonyos az, hogy a két egyesült egylet ez alkalommal valami rendkivüli élvezetet szándékozik szerezni közönségünknek.

— **(Időjárás.)** A nagy hidegek véget értek. Estenkint fagy ugyan, de nappal locs-pocs az idő; a hónak pedig a városban majd semmi nyoma már.

— **Dobrin Benő** ur a délzalai takarékpénztár egyik alapitója és ezen intézet fennállása óta az igazgató választmány tagja ezen állásáról lemondott.

— **A zalaegerszegi** jótékony nőegylet elnöke, Rosenberg Sándorné urhölgy meghivót bocsátott ki, mely szerint a nevezett nőegylet f. é. febr. 15-én a „Zöldfa" vendéglő nagytermében sorsjátékkal egybekötött tánczvigalmat rendez. Kezdete esti 8 órakor. Beléptijegy 1 frt, mely csak a pénztárnál lesz kapható. Sorsjegy a nyereménytárgyakhoz 2 kr. A bálestély tiszta jövedelme a zalaegerszegi szegények között fog kiosztatni; a kisorsolandó nyereményeket három szép 50 frt értékü tárgy képezi.

— **A balatonfüredi** szinházat a nyári évadra Gerőfi Andor jelenleg Székesfehérvárott működő társulata nyerte meg. A szinházi évad reménylhetőleg élvezetes lesz B.-Füreden.

— **(Nizzai levél.)** A helybeli oroszlánfogadó vendéglőse Berkes Kálmántól a helybeli zenekar vezetőjétől január 24-diki kelettel a következő levelet kapta Nizzából. Tisztelt Krompacher ur. Mivel hogy ügyeim elhalmozának, működésemben nem volt időm hamarabb levelet intézni igen tisztelt Krompacher urhoz: bocsánatot kérek ebbeli mulasztásom miatt, de annál inkább ezennel iparkodom miszerint önt a történtek felől azoknak egész terjedelmét le irva tudositsam. — Én a bandával elindultam deczember 29-én, az utban nem történt semmiféle zenélés egészen Milanoig. Milanoba érve uj év napján — itt podgyászunkat megvizsgálva, azt találtuk, hogy a nagy bögő ketté volt törve ez megakadályozá további utazhatásunkat, a bögőt a hangszerkészitőhöz kellett adni és az 6 nap alatt készité el, — itt pénzkereset után is kel ett néznem és bögőt kölcsönözni felvettem két napot a „Dal verme" szinházban, hol is oly tetszésben részesült zenénk, hogy az ujságok e legszebbet irták felőlünk, innét meghivott bennünket est ebédre a „Societé artisztika patriotika"; ezen club a legelső uri clubok egyike Milanoban, itt az urak velünk vacsoráltak és vacsora végén felköszöntöttek bennünket, mire én alulirott franczia nyelven egy rövid bevezetéssel köszönetünket fejeztem ki az irányunkban tanusitott vendégszeretetükért, és beszédem végén olasz nyelven mondtam ki a szavakat „éljenek az olaszok" mit is az uri közönség igen nagy viszont-éljenzéssel fogadott. — Mailandból elindultunk január 7-én Turinba hol is a Porta nuova vasuti állomásnál tekintetes Mennyei Ferencz ur hazánkfia várt bennünket Kossuth Lajos Magyarország volt kormányzójához leendő vezetés végett. Mennyei Ferencz ur, ki is mint főszámvevő van alkalmazva a turini vasutnál, bemutatta magát nekem mint annak, a ki bennünket Baracconeba fog vezetni — már hat órakor vaspályán megérkeztünk Kossuth lakása mellett, hol is Ihász ezredes ur Guszt Adalbert urral, mely utóbbi Kossuth Lajosnál működik irásbeli teendőiben való segitségére Kossuthnak, igen derék magyar fiatal ember várt meg. Ihász ezredes bevezetett bennünket Kossuth Lajos dolgozó szobájába, hol is az öreg ur felkelvén, dolgozóasztala mellől, mire én rövid beszédemben kijelentettem azt, miszerint bátrak voltunk kormányzó urunkat megtisztelni jönni — ebbeli beszédemre Kossuth Lajos azt válaszolta — köszönöm kedves barátom, jóakaratukat, fogadják szivemből a köszönetet, de bocsássanak az iránt, miszerint a zenélést nem hallgathatom, mivel hogy a zeneszó olyan sebet szakitana fel keblemben, aminek kellemetlen utókövetkezménye lenne egészségi állapotomat illetőleg — erre kezet fogott velem és tovább mondá: már fiam zongorázását sem hallgathatom egy pár év óta: kérdezte továbbá hányan vagyunk mire azt feleltem 14-en, Laczi pedig az ügyetlen azt ejté ki 13-an — mire Kossuth azt mondá 13-an, azon szám szerencsétlen — de én Laczi ezen ügyetlenségét azonnal helyre vágtam és azt mondám; a banda teljes létszáma 14 főből áll, erre Kossuth azt mondá: az már más, mert a 13-as szám szerencsétlen szám — erre elbucsuzott tőlünk és Mennyei urat felszólitotta, hogy legyen utmutatóink az elutazásra — Mennyei ur minket Turinba vezetett és kieszközölte a fél jegyet számunkra egész az olasz gránicig és mindegyikünk a Kossuth kertjéből bucsu-faleveleit szakitottunk le, miből is ezennel egyet Krompacher urnak mint derék magyar embernek elküldök. — Itt Nizzában igen szép nyári időjárás van a tenger partja gyönyörü szép a narancsfák és a rozsák nyilnak — ez itt valóságos paradicsom kert.

BERKES KÁLMÁN,
10 rue Massena 10.
Hotel de la rose Nice
France.

— **Magyarosodunk.** Kiváló örömmel vettük Zákányból a következő tudósitást, mely arról értesit, hogy a horvát határon fekvő, s kizárólag horvát eredetüek által lakott Zákány község elannyira elmagyarosodott, hogy ugy a templomban, iskolában, mint a háztüzkörül most már kizárólag a magyar nyelvet beszélik. Ezen értesités annyival inkább örvendetes, minthogy a község lakói állandó összeköttetésben lévén hozzájok közel lakó horvátországi fajrokonaikkal, ezektől folytonosan a magyar állam s annak nyelve ellen izgattatnak. A levelező értesitése szerint a legutóbbi népszámlálás alkalmával is nem volt egyetlenegy egy zákányi lakos, ki anyanyelvül nem a magyart vallotta volna be. A legnagyobb érdem az ottani rom. kath. plébánost illeti, ki valóságos apostola volt a magyar nyelv terjesztésének.

— **Pusztakoveczen** (Zalamegyében) Szabó Imre orsz. képviselő birtokán, ki egyike a megye legjelesebb vadászainak — is volt hajtóvadászat a mult hó végén s pár körben 30 drb. nyullal végződött; a vadkimélés okából e hajtásokat korán beszüntették, bárha Murához ezen részén szépen van nyul is, fogoly is. Ellenben feljebb a vadászatairól egykor hires községi erdőkben — mint halljuk — igen megfogyott az őzvad a rendetlen vadászás, a tolvajvadászok légiói s a töménytelen Lóbor eb miatt, melyek késön-korán az erdőket hajszolják.

E. Gy.

— **Rövid hirek.** A hires olasz festészre Leonardo da Vincire nézve igen érdekes felfedezést tett Párisban a Mazarin könyvtárban Richter nevü archaeolog. Az t. i. hogy e hires festész 1472—1483-ig az akkori egyptomi szultán szolgálatában állott mint épitész, s hogy e 11 év alatt igazhivő muzulmán volt. — Dr. Vécsey Tamás egyetemi tanár és orsz. képviselő, mint az „Orsz. Ért." irja a politikai térről teljesen visszavonulni szándékozik. — A legközelebb történt katonai zendülés folytán hir szerint feljesen ujjá szervezik, az egyptomi hadsereget és szigorubb fegyelmet fognak alkalmazni. — Fabriczius Károly nagyküküllő megyei, Segesvár városi orsz. képviselő elhunyt; a nevezett 1869 óta volt tagja a háznak és közbecsülésben állt. — A Duna jege e hó 4-én d. e. 10 órakor megindult a főváros területén belül is, de csakhamar beállott ismét. A jégtorlasz, mely különben vékony és porhanyó megindult a Margithidtól, lecsuszott egész az Akadémia palotájáig a lánczhid alatt levő jég egész a börzéig csúszott és ott ismét összetorlódva megállott. — A Magyarságon megjelenő lapokról a következő statisztikai kimutatást közli a Vasárnapi ujság: Politikai napilap 23, politikai hetilap 25. Vegyestartalmu képes lap 5. Egyházi és iskolai lap 23, szépirodalmi és vegyestartalmu lap 20. Humorisztikus lap 4. Vidéki lap (nem politikai tartalommal) 78. Hirdetési lap 3. Folyóiratok 97. Vegyes melléklap 14. — Trefort közoktatásügyi miniszter ur február hóban enquetet fog összehivni, mely hivatva lesz a műipar-iskola fejlesztésének kérdésével foglalkozni. — A tokaji aszubor nagy hóditást tett a gyógyászat terén, több német államban a hivatalos gyógyszerkönyvbe felvétett. Budapesten Stupa és Kriegner gyógyszerészek feltalálták a módot, mely szerint a vas a tokaji borban feloldható és mint kiváló gyógyszer (a szegény vérü, ideges, migraine betegeknél,) rendkivüli jó hatást gyakorol. —

---

kor nyiltan beszélt. — Mannerstedt ezt jól tudta, de mégis nagy mértékben zavarba jött; mert nemcsak félénk, hanem ez esetben tulságosan szemérmes is volt. „Igent" mondani, hallatlan bátornak tetszett előtte; „nem"-et által pedig buzgóságot mondott volna a hosszabb hallgatás pedig bárgyunak tüntette volna fel a tanár előtt. Minden esetben tehát sülyednie kellett az öreg barátja és jótevője előtti tiszteletben. E szerencsétlenségig reszketve, Mannerstedt fülig pirulva, bár ellentmondó érzelmekkel, felelé: „Igen, hálát adok Istennek, hogy a párthiebő nem lett semmi, mert nem Rózsa volt, ki fogadalmát visszavonta, és mert" de itt pár értelmetlen szót dadogott és nem birta a mondatot befejezni.

„Nos, és miért" vette ismét fel a tanár a félbeszakitott mondat fonalát. „Tovább a szövegben."

„Kedves tanár ur, én — igazán mondva — nem."

„Kedves Mannerstedt ur, valóban sajnos, ha látja az ember, hogy ily derék ifju, ily esetlen modoru. Mert mondá az ur?"

„Mert — mivel Rózsa teljesen szabad, s érzelmei úgy sem voltak soha a kapitánye azon mértékben, miként a házasság kötéshez szüksegeltetik, — talán a jövőben — ön nem, tanár ur ki fog nevetni. — Egy ifju álmai bár merészek lehetnek, de csak mosolyt érdemelnének az értelmes ember részéről, ha szavakban adnánk azoknak kifejezést."

„Nem nevettem én az ur álmai, sem azon szavak fölött, melyekben azokat kifejezni kivánja," szólt nyájasan a tanár és kezet nyujtott Mannerstedtnek. Magam is fiatal voltam egykoron és magam is fáradoztam ezen álmakat, előidézni, hogy láthassam, mint veszi ki magát, ha szavakban adok azoknak kifejezést. És ha régi szokás folytán mosoly lebegett ajkimon, ugy valóban nem annyira a dolog miatt történt az, mint azon nehézség és félénkség miatt, melylyel Mannerstedt ur ez ügyet tárgyalja. Nézetem szerint semmi merészség öntől, ha oly reményeket táplál. Jól megjegyezze, azt mondom reményeket, egyéb semmit. Egy férfiunak sohasem szabad magát lekötni, sem pedig valamely leány kezét megnyerni iparkodni, mig biztos kenyere nincs, mely mindkettőnek elég. Legyen tehát jó kedvvel, iparkodjék és dolgozzék; lehetőleg támogatni fogom; és ha az ur egyszer B.-ben rector lesz és bevonult a szép iskolaépületbe, akkor ideje lesz, legelőkelőbb diszéről, csinos, fiatal házi asszonyról, gondoskodni. Legalább nem kötelező nyilatkozatot, tevé hozzá kis vártatva a tanár, mivel az emberi sziv gyengéit ismerte, és Mannerstedtet nem akarta szigoru kényszer alá hajtani. — „Csak kötelező nyilatkozatot ne, kedves jelöltem, ezt jól vésse be elméjébe, a többit meg bizza Istenre!"

Mannerstedt mélyen lélekzett; nem mert fölnézni; de megindulása kimondhatlan volt. Ekkor a tanár mondá: „És itt atyát hagysz hátra, fiam, ki a fiatal hajtást megőrzendi számodra; mert ez leend egykoron életörömid koronája, dija minden nélkülözésid és lemondásidnak, fáradozásid és törekvésidnek. Utazzál Istennel, vigasztalódjál, áldásom és Rózsád áldása elkisérnek!"

(Folyt. köv)

Quem dii oderunt.

— A kit az istenek gyülölnek. —

Szalay Sándortól.

IX. Két vasjellem.

(Folytatás.)

Azt mondták, a kik látták, hogy az öreg tiszteletesnek halálakor egyik szeme nyitva maradt. Ez pedig a mi babonatörvényünk szerint egy másik közeli atyafit kiván a másvilágra.

Mondják azt is, hogy ezt a dolgot Szent Gáborné asszony nagyon a fejébe vette és aggódva nézte az ekklezsia fonnyadó virágát, a drága Esztike kisasszonyt. Nem ok nélkül. A boldogult tiszteletes urnak közelebbi rokont saját leányánál nem mutathatott a családja. Legközelebbi vérrokon Esztike után Drávaszékyné. De hát — a hogy Szent Gáborné is okoskodott — az olyan nagy asszonyság kivül áll a jó Isten ilyenforma rendelésén.

Hanem az a nagy asszonyság nagyon eredeti istenteremtése volt.

Mikor az antalfalviak az öreg Józsi vezetése mellett elmentek kedves levitájuk után, hogy vagy elkisérjék az örök békességbe, vagy visszahozzák magukkal közéjök, hol csak úgy leszen béke és áldás, ha az közöttük leszen: — ugyanezen alkalommal Drávaszékyné nem ment velük, hanem haza ment egyenesen V . . . .be, szobáiba zárkozott.

Nem bocsátott magához senkit, még Poroszkay spectabilist sem. És ha még elég fiatal volt volna arra, hogy egy békességes paradicsomot, a minő saját laka volt, pusztává változtasson, bizonyosan megtette volna.

Hejh de lett az alatt sokkal nagyobb puszta magából édes hazánkból. Eljött 1849. aug. 13-ika.

Köny csordul szemünkből, ha csak a holt betük beszélnek is róla, hátha láttuk volna, hátha ott lettünk volna. De sokan úgy jártunk volna, mint azok a jó lelkü hazaiak, a kik halálukkal váltották meg a szégyent. A görög büszkén mutat a thermopilaei sziklákra. Azok a nemzeti dicsőség emlékoszlopai. A magyar nemzet borus homlokkal olvassa e nevet: „Világos." Sötét fátyol nagy, nemzeti harczunk emlékein. Emlékkő mint hazánk eltiport szabadsága romjai fölé ontia állitott szégyenoszlopul.

Hiába sohajtunk most már. Tehetünk-e mi arról, hogy a kiben Leonidást hitt a nemzet, abban áruló Ephialtes lappangott?! Ne feledjük el, de ne igen emlegessük! — Csak a csendes családi tüzhely mellet oltsuk magzatainkk vérébe, hogy irtózzanak még egy ily nevet irni a magyar nemzet történetkönyvébe!

Na de ez fölösleges beszéd. Ki gondolna most olyan napok bekövetkezésére?

Akkor is csak ugy jártunk, mint a kit álmában rablók támadnak meg, s az ellenök ragadt gyilkot álma izgalmai közt önszivébe mártja.

Érezte ezt a döfést minden magyar sziv. Keserü ébredés az izgalmas álom után.

— — — — — — — — — — — — —

Ennek a hire azután eljutott még Drávaszékyné nagyasszony elzárt szobáiba is.

A nagyasszony azonnal hivatá Poroszkayt.

A paragraphusok bajnoka minden egyéb alkalmi megjelenésekor tanusitott komolyságánál nagyobb komolyságot mutatott. Ez az ember, a ki sohasém árulta el, hogy benne csak egy mákszemnyi is volna azokból az érzelmekből, a mik az arczra mosolyt varázsolnak vagy a szemekből könyeket facsarnak; ez az ember ez alkalommal nem birta elfojtani a szivében duló fájdalmat. Némán, komoran állt meg Drávaszékyné előtt; s mikor üléssel kináltatott, úgy ült le, mint a ki csak álmában mozog.

Drávaszékyné irószereket vett elő, s az iróasztalra mutatva, így szólt:

„Tessék irni végakaratomat! A másik végrendeletet megsemmisitettem, mert haszontalanul tettem. — Ujra akarok rendelkezni.

Poroszkay az iróasztalhoz ült és várta a páratlan vasakarat végrendelkezését.

„Minden ingó és ingatlan vagyonomat hagyom testvérem, néhai Bodor Miklós oroszfalvai lelkész, leányának hajadon Bodor Esztikének."

Poroszkay ezt irásba foglalta, de utánna téve — a mint következnie kell — „oly módon, miszerint." — Tudta ő, hogy elismsse, a nagyasszony csak egyszer szokott csalódni. Az apában csalódott; a leányával nem akar hasonló módon járni.

És a nagyasszony csakugyan így folytatta:

— „Oly módon, miszerint ezen javak mindaddig Poroszkay Albert ügyvédem által kezeltessenek, mig nem nevezett hugom, Bodor Eszti, a jó Isten rendelése szerint, a kihez szive vonzódik, férjhez nem megy; megjegyezvén, hogy a jövedelmek fölött akarata szerint az ideig is rendelkezhessék. És ha az örökséget elfogadni nem akarná, szálljon az a reformatus egyházkerületre, szabad rendelkezési joggal."

Az ügyvéd hozzá tévé a szokott formai kifejezéseket, meg oldva egó néhány „föltéve, de meg nem engedve" — féle kitétellel bezárá a végrendeletet.

„Most már édes Poroszkay ur, — szólt a nagyasszony — gondoskodjék a törvényes számu tanukról! Ma még okvetlenül rendben akarom látni a dolgot!"

Poroszkay bánatos, komoly arczán e szavakra szokatlan, kérdő bámulat támadt. — Leplezni sem birta; — csak kitört belőle:

„Ugyan kérem, mire való e szokatlan iparkodás?"

„Arra való édes Poroszkay uram, hogy én „meg akarok halni!"

Az ügyvéd ismerte már ezt az ingatlan jellemü asszonyt. Figyelemmel kisérte férje életében; be volt avatva azután minden titkába; s így meg sem ütközött azon a határozott nyilatkozaton, hogy meg akar halni. A ki annyiszor győzött mások fölött és önmagán, mért ne győzhetné le azt a nagy hatalmat is, mely minket e siralom völgyéhez bilincselt?

Poroszkay üdvözlé a nagyasszonyt s eltávozott.

Igérte, hogy a végrendeletaláirót rögtön ide rendeli.

Ezalatt Drávaszékyné előkereste azokat a tárgyakat, a mik oly édes vagy keserü emlék közé. Sorba nézegette őket, s ujra visszarakta helyükre. Bement a nagy elfogadó terembe, mely csak addig szolgált nevének, mig férje élt. Azóta neki csak egy vendége volt, a hüséges Poroszkay. Ezt minden termében elfogadta, az egyetlen alvószentélyt kivéve. . .

(Folyt. köv.

Fölhivás.

a dunántuli néptanitó egyletek- és tantestületekhez.

A „zalamegyei általános tanitói testület" méltányolja és nagyrabecsüli a különböző hitfelekezeti mélyen tisztelt egyházi hatóságoknak mindazon törekvéseit, melyek a néptanitók helyzetének javitása és ezáltal a népnevelés fölvirágozására irányulnak. Ha vannak helyek, a hol a néptanitó az egyházi hatóságnak bőkezüsége folytán némileg men az anyagi gondoktól, de megszámlálhatatlanok azon néptanitók, a kiknek élete nem egyéb nélkülözés- és küzdelemnél. Különösen előfordul ezen eset a kántor-tanitóknál, kik között nem egy van olyan, kiknek kántori és tanitói ténykedéseért összes járandósága alig tesz ki 120—140 frtot. Mit várhatunk ily körülmények között a szegény tanitótól, hogyan tegyen eleget a kor kivánalmainak, miből szerezze meg az eszközöket önművelődésére? vagy mire forditsa szabad idejét, mikor kisebb gondja is nagyobb, mint a tanitás? Az ilyen kántor tanitónak csaknem az egész fizetése másért folyt be, s nem a tanitásért, ezt az ő környezete leginkább hajlandó mellékes foglalkozásnak tekinteni, s maga a tanitó is kénytelen megélhetése szempontjából folytonosan mással foglalkozni; igy azután minő lesz az oktatási eredmény? Nem-e az oly oktatásnak lehet meg a kellő sikere, melynél az oktató szivvel lélekkel hathat be a fogékony gyermeki kebelbe?

Altalában tudva van, hogy történtek már olyan esetek is, midőn a tanitó választásnál nem a képességre volt tekintet, hanem az alkalmaztatott, aki legkisebb fizetést kivánt. Ez által nemcsak a megállapitott tanitó fizetés szállittatott már egyszer lejjebb, hanem igy ment ez fokról-fokra, mig végre oly egyének vállalkoztak a tanszék betöltésére, a kik életökben minden más, csak tanitók nem voltak. Sajnos, de való!

A türhetlen viszonyokat átlátva, a „zalamegyei ált. tanitó-testület" kérvényt intézett a zalamegyei kántor-tanitók érdekeben az illető egyházi főhatóságokhoz, a melyben a kántortanitó fizetést megvizsgáltatni kéri. Ezzel azonban nem szándéka a kántorságot a tanitóságból elkülönözve látni, hanem inkább mind az egyházi szolgálatért, mind a tanitásért, egy egyén huzza a jövedelmet, csakhogy a hol a tanitói fizetés nem tenné ki 300 frt minimumot, ott 300 frtra emelését óhajtja, tekintettel nem lévén a kántori járandóságakra; igy azután a kántori tanitóknak e kettős foglalkozásukért olyan jövedelmük lenne, mi által a kétségbeejtő helyzetből kimenekülnének.

Ezeknek előrebocsátása után alulirt választmány ez uton föllhivja a t. tanitó-egyletek és tantestületeket, hogy az illető egyházi főhatóságokhoz hasonló kérelemmel járuljanak; azon reményben zárván be sorainkat, miszerint közös kérésünk közel jövőben teljesülni fog.

Teljes tisztelettel maradván
Keszthelyen, 1881. jan. 10.
A ZALAM. ÁLT. TANTESTÜLET
központi választmánya.

Vegyes közlemények.

Moltke a háboruról Az „Institut de droit international" egy kis könyvet tett közzé a mult év végén, a mely fejtegeti „A szárazföldön viselt háboru törvényeit." E könyvet az európai és amerikai kormányoknak és Moltke grófnak is megküldötte az emlitett intézet. A „Revue de droit international, az intézet közlönye, közli ugyanis Moltke válaszát, melyet a könyvecskében kifejtegetett elvekre és törvényekre adott. E válasz igy szól:

Berlin, 1880. decz 11.

Önök sziveskedtek megküldeni nekém az „Institut de droit internationál" által közzétett könyvecskét és azt kivánják, hogy a könyvecske nyerje meg tetszésemet.

Mindenekelőtt teljes mértékben méltánylom emberbaráti törekvéseit, a melynek az a czéljuk, hogy enyhitsék a háboruk által okozott szenvedéseket. Az örök béke álom, még pedig nem is szép álom. A háboru az isten által megállapitott rendnek eleme. Az ember legnemesebb erényei jutnak itt kifejlődésre: bátorság és lemondás, hü kötelesség teljesités és önfeláldozás; a katona odaadja életét. Háboru nélkül rothatásnak indulna s matrialismusba veszne a világ.

Teljesen egyetértek az előszoban foglalt javaslattal, hogy az erkölcsök általános szelidültségének a hadviselés módjában is vissza kell tükröződnie. Ez még tovább megyek és ugy vélekedem, hogy egyedül az erkölcsök szelidültsége képes elvezetni ahhoz e czélhoz, mely a codifikált hadijog által el nem érhető. Minden törvény egy felsőbbséget tételez föl, hogy őrödjék fölötte és intézze végrehajtását, s épen ily hatalom nem létezik a nemzetközi szerződések figyelemben tartására nézve. Melyik harmadik állam fog fegyverhez nyulni egyedül csak azért, mert két hadvisló fél megszegte a hadi törvényeket? A kihágások ezen neme számára nincs biró a földön; az eredmény csak az egyének vallásos és erkölcsi nevelése s a vezérek becsület- és igazságérezete által érhető el, a kik maguk szabják magukra a törvényt s annyira alkalmazkodnak ahhoz, a mennyire azt a háboru viszonyai megengedik. Eben a tekintetben el kell ismerni, hogy az emberiségnek a hadviselés módjában való haladása tényleg együtt haladt az erkölcsök általános szelidülésével.

Hasonlitsuk csak össze a harminczéves háboru borzalmait a jelenkor barczaival. Napjainkban nagy lépés tétetett az általános hadkötelezettség behozatalával, mely a művelt osztályokat belépteti a hadseregbe. A durva és zaboláltan elemek kétségkivül alkatrészét képezik a hadseregnek még most is, de nincsenek benne többé, mint azelőtt, egyedül. Ezenkivül a kormányoknak két hatalmas eszközük van a legroszabb kihágások meggátlására: e békeidején fenntartott szigoru fegyelem, a melyhez a katona hozzászokott és az igazgatás gondossága, a mely a hadcsapatok élelmezéséről gondoskodik. Ha e gondosság nincs meg, ugy a fegyelem is csak tökéletlenül lenne fentartható. A katona, ki szenvedéseket, nélkülözéseket áll ki, veszélynek teszi ki magát, kénytelen az ország segédforrásaihoz képest hozzányulni mindenhez. Maga kénytelen elvinni mindazt, a mi megélésére szükséges. Nincs jogunk emberfölöttit várni tőle.

A háboruban a legnagyobb jótétemény az, hogy gyorsan befejezik. E czél elérése tekintetéből minden eszköz felhasználásának meg kell engedve lenni, kivévén azokat, a melyek positive elitélendők. Semmikép sem érthetek egyet a pétervári declaratióval, midőn ez azt állitja, hogy az elenség hadi erejének gyöngitése a hadviselés egyetlen jogosult módja. Nem, a támadást az ellenséges kormány minden segédeszköze: pénzügyei, vasuti készletei, sőt „prestige"-je ellen is kell intézni.

Ezzel az erélylyel s több mérséklettel, mint az előtt bármikor folytattuk az utolsó háborut Francziaország ellen. A hadjárat sorsa két hó lefolyása után el volt döntve, s a harczok csak akkor öltöttek elkeseredett jelleget, midőn az ország szerencsétlenségére egy forradalmi kormány a háborut még négy hónappal meghosszabitotta.

Én ugy hiszem, hogy a háboruban mindent egyénileg kell fölfogni. Az egyedüli határozatok, melyek hatásosak, azok leszek, a melyek lényegileg a vezérekre irányulnak. Ilyenek a „kézikönyv"-nek a sebesültekre, betegekre, orvosokra és egészségügy szolgálratra vonatkozó szabványai. Ezen elveknek, valamint azoknak általános elismerése, melyek a foglyokra vonatkoznak, máris lényeges haladást képezne ama czél felé, mely felé az „Institut de droit internationál" oly becsülendő kiirtatással törekszik.

Gróf Moltke tábornagy.

Egyetem Balájton czimmel irja a „Miskolcz": Balajt, kis falu Miskolcz mellett s eddig nem sokat tudott róla a világ, mostantól kezdve azonban nagy jövője van. Elhunyt ugyanis Miskolczon egy Balajthy Károly nevü uri ember, ki különcz szokásairól volt ismeretes a városban. A boldogult mint a Miskolcz irja, mintegy 40—50 ezer frtra menő vagyonát egy Balajti községben felállitandó jogi-s orvosi akadémiára rendelte forditatni. Minthogy pedig az összeg ily jelentékeny terv kiviteléhez kevés volna, a megboldogult meghagyta, hogy a pénz tőkésittessék mindaddig, — mig 4—5 millióra szaporodik.

Pénzkirályok. Minap a lapokban „világ hatalmasai" czim alatt egy czikk jelent meg, melyben két óriási gazdaságu családról tétetett emlités, emlités, jeleül két magyar mágnás családról, az Eszterházyakt és az utolsó Czoborról. Magyarországban az előkor még gazdagabb országnagyokat bir felmutatni, mint az Esterházyak voltak. Igy jelezül Trencséni Csák Máté Kassáról kezdve Györig mindenütt saját jószágaiban utazott. Hollós Mátyás idejében pedig alsólendvai Bánffy oly gazdag volt, hogy a későbbi korban jószágain három család, az Eszterházy, az Illésházy és a Károlyi osztozkodott s a hires Bossányi-Bánffy-pör, melynek pörös tárgya sok millionyai értékü jószágok körül forgott, még a negyvenes években sem volt elintézve A pör kivonata egyedül oly nagy volt, hogy azt csak bérkocsin lehetett vinni a kuria-épületbe, mert egy ember el nem birta. A legtöbb magyarországi régibb családok követelőkként léptek fel ezen pörben. — Magyarországon kivül az ujabb idő Angliában, Muszkaországban, Németországban és az Egyesült északamerikai államokban mutat fel leggazdagabb embereket. A muszka Demidoff család, melynek őse cserkész fegyver-kovács volt, ki nagy vashámorokkal birt, Demid volt, kit II. Katalin, az északi Messzalina tett nagy urrá. Demidoff az urali bányákat mind bérbe vette a muszka czároktól s ott majdnem kimerithetlen platina erekre akadt. A nyereségből mindig nagyobitotta birtokait, ugy hogy azok jelenleg több száz mértföldnyi területüek. Demidoff sokkal gazdagabb a czárnál, jövedelmeit évenkinti 12 millió rubelre (20 millió frtr) becsülik. Oroszország több városaiban és Francziaországokban is bir házakkal és jószágokkal. Fekvő birtokukra nézve Demidoff után Európában leggazdagabb Westminster herczeg (nem régen még csak őrgróf) Londonak egy hatodrészét birja és jelenleg naponkint 2000 font sterlingnyi, igy tehát évenkint 700,000 font sterlingnél több jövedelme van. A devons hirei és northumberlandi herczegek birtoka területrenézve ugyan nagyobb, de egy harmadnál többet nem jövedelmez Wesminstner herczegnél. De még mindezeknél sokkal több fehvő birtokkal dreskedhetik Astor az Egyesült északamerikai álamokban. Astor Hannoverből származik és mint szegény ember telepedett meg Amerikában, területeket vásárlott oly helyeken, hol most roppant városok állanak. Astor vagyonát 200 millió dollárra becsülik (400 millió forintra.) Rotschild ház vagyonát senki sem ismeri tüzetesen, ez ugyan csekélyebb Astorénál, de a család megélhet jövedelmeiből. A Szinacsalád vagyona sem megvetendő, őt ugyanis 90 millió forintra becsülték.

— **Könyöradományok Szeged számára.** Ezuttal érdekesnek tartjuk közölni a könyöradományok végkimutatását, az adakozó országok és világrészek szerint. Magyar-osztrák monarchia 1.637,927 frt. 90 kr. A többi európai államok: Angolország 143,686 frt. Belgium 47.139 frt 47½ kr. Dánia 940 frt 30 kr. Francziaország 283.182 frt 11 kr. Görögország 1825 frt 5½ kr. Svájcz 40,974 frt 77½ kr. Németalföld 32,213 frt 54 kr. Németország 398,941 frt 74 kr, Olaszország 51,765 frt 76½ kr. Oroszország 34,458 frt 93 kr. Portuggal 1366 frt 50 kr. Románia 24,837 frt 36½ kr. Szerbia 569 frt 82 kr. Spanyolország 1321 frt 6½ kr. Svédország és Norvégia 6723 forint 67½ krajczár. Törökország 19.644 frt 59½ kr. Az európai államok, összes adománya 2.737.516 frt 61½ kr. Ázsiai államok: China 4908 frt 31½ kr. Japán 225 frt 75 kr. Keletindia 5895 frt 43 kr. Perzsai 447 frt 93. krajcz. Ázsia összesen: 11,477 frt 42½ kr. Afrikai állomok: Algier 939 frt 12 kr. Egyiptom 15.473 frt 83½ kr. Tunisz 1254 frt 15 kr. Afrikából összesen: 17.667 frt 10 kr. Amerikai államok: Argentina 1014 frt 65 kr. Columbiai egyesült államok 619 frt 6½ kr. Cuba sziget 1000 frt. Északamerikai Egyesült Államok 63.524 frt 55 kr. Hayti (Szent-Domingo) sziget 229 frt 87½ kr, Mexikó 350 frt 89 kr. San Salvador 230 frt. Uruguay 489 frt 85 kr. Amerika összesen: 67.458 frt 88 kr. A könyöradományok időközi kamatai 84.425 frt 2 krt tesznek. Ezzel együtt az adomonyok főösszege: **2.912.545 frt 4½ kr.**

Nyilttér.*)

Fogorvosi szédelgés a vidéken.

A szédelgésnek bizonyos neme egy téren sem üzetik oly büntetlenül, mint a fogorvosias téren. — A jóhiszemü közönség igen könnyen tévutra vezettetik a szép czim által, mely alatt közönségesen a legnagyobb tudatlanság lappang. Igy megszokott történni, hogy különösen a vidéki városokban, mint Tapolczán, Sümeghen, Keszthelyen s. a. t. ehez jogosultsággal nem biró egyenek hirdetik magukat nagy falragaszokon mint bécsi fogorvosok, csalva a közönséget és ügyetlen kontarkodásukkal megrontva az oklevélel biró fogorvosok hitelét, kik a szédelgés ilyennemü eszközeivel nem élhetnek. Igy történt nemrég, hogy Tapolczán valami Király nevü, magát bécsi fogorvosnak hirdető egyént az ottani hatóság kiutasitott, nem akarván megtürni, hogy az ottani közönség jóhiszemüségével visszaéljen. Ezt kellene tenni mindenütt az erre őrködni hivatott közegeknek; mert tudvalevő dolog, hogy csak diplomált orvosok vannak feljogositva a fogorvosi praxis gyakorlására, kiknek ez specialitását képezi; a törvény tehát, mely a közönséget mindennemü visszaélések ellen megóvni hivatva van, meg volna, csakhogy azt meg is kellene tartani, különösen ott, hol erre hivatott egyén van az ezen fel nem jogositottaknak nem kellene megengedni, hogy a közönség zsebjeire spekuláljanak. N.-Kanizsán is van elég mód a közzsolasban már évek óta. Ismeretes dolog ugyanis hogy itt egy Lichler nevezetü nő fogat huz és tartos ur jogosittatlanul gyakorolja a fogorvosi praxist. Az utóbbi fa és borkereskedő czége alatt. — Nagyon sajnos dolog, hogy N.-Kanizsán oly sokáig figyelmen kivül hagyatik ily jogtalanság. De ugy hiszem, hogy van fórum, a hol az igazságot kérelmezni lehet, s hogy a törvény, mely ez ellen szól, védelem az igazságnak.

N.-Kanizsán, 1881. február havában.

KRAUSZ IGNÁCZ
fogorvos.

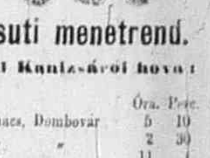

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról hova:

Vonat szám		Óra.	Perc.	Idő.
207	Eszék, Mohacs, Dombovár	5	10	reggel
215	" " "	2	30	délut.
209	" " "	11	1	éjjel
202	Buda-Pestre (gyorsvonat)	5	55	reggel
204	" (postavonat)	2	6	délut.
212	" (vegyes vonat)	11	20	éjjel
313	Bécsbe (Szombathely, Sopron-felé)	6	15	reggel
301	"	11	50	éjjel
215	Sopronba	3	40	délut.
205	Pragerhof, Kottori, Csáktornya	4	5	reggel
203	"	2	47	délut.
201	" " (gyorsv.) "	10	50	éjjel

Érkezik Kanizsára:

honnét:

210	Zákány felől	5	27	reggel
316	" "	1	40	délut.
208	" "	11	1	éjjel
211	Buda-Pestről (vegyes vonat)	4	15	reggel
203	" (postavonat)	2	5	délut.
201	" (gyorsvonat)	10	30	éjjel
302	Bécsből	4	1	reggel
314	"	10	15	éjjel
316	Sopronból	12	5	délu.
202	Pragerhof felől (gyorsvonat)	5	37	reggel
209	" "	1	20	délut.
402	" "	19	50	éjjel

Felelős szerkesztő:
HOFFMANN MÓR.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal magára felelősséget a Szerk.

Családi csokoládénk

Victor Schmidt & Söhne
k. k. landesbef. Fabrikanten
Wien.

csak akkor valódi, ha minden csomagon fenti Vairásunkon kivül még ezen védjegy van alkalmazva.

Ára a jó minőségünek sárga papirban 1 cs. 60 kr.
" " finom " rózsaszin " 1 " 70 "
" " finomabb " zöld " 1 " 80 "
" " legfin " fehér " 1 " 1— "

Raktár Nagy-Kanizsán: Rosenfeld Adolf és Strem & Klein urak kereskedésében.

Keskeny (791 11—50)
utifü-mellczukorkák,
a tüdő és mellbajok, köhögés, fojtókohögés, rekedtség és tüdőhurut biztos gyógyszerei.

A természet által a szenvedő emberiség javára teremtett megbecsülhetlen keskeny utifü azon már eddig fel nem deritett titkot foglalja magában, miszerint a gége és légcső rendszer gyuladt nyakhártyájára való azonnali gyors és enyhitő hatás gyakorlásával az illető beteg szervek gyógyulását minden tekintetben lehetőleg siettet.

Miután gyártmányunknál a czukor es Victor Schmidt Söhne keskeny utifüből tiszta vegyülékről kereskedünk, különös figyelembe ajánljuk a törvényileg bejegyzett védjegyünket, sat. dobozon leirásunkat, mert csak ezek igazolják annak valódiságát.

Schmidt Victor & fiai
cs. k. szab. gyárosok Bécs, Wieden, Allegasse 48.

1 skatulya ára 30 kr.

Kaphatók: Lakner Ferencz gyógyszerésznél Keszthelyen, Práger Béla és Belus J. gyógyt. N.-Kanizsán; Dömel Kajetan keresk. Sümeghen, Hollósy J. E. gyógyt. Z.-Egerszegen.

Házeladás Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsán, a Batthyány-utczában (ezelőtt Gábor-utcza) egy szép nagy lakásból álló még 9 évig adómentes uj ház szabad kézből eladandó.

A Csengeri-utczában egy még 3 évig adómentes öt lakásból álló nagyobb bérház szabad kézből eladandó.

Bővebb tudósitásokat Fischel Fülöp könyvkereskedésében nyerhetni.

814 3—3

Sigmund Bensinger's Verlag in Wien und Prag

Lessing's Werke
Illustrirte Pracht-Ausgabe
herausgegeben von
Dr. Heinrich Laube.

500 Illustrationen

Preis einer Lieferung nur 30 kr. ö. W.

Ph. Fischl's Buchandlung
Gr. KANIZSA.

Uj hordógyár.

N.-KANIZSÁN.

Alulirottak tisztelettel értesitik a n. é. közönséget, hogy a helybeli piaczon (a vasuti szállitmányok raktárának és a m. kir. sóhivatal átellenében

Hordógyárt (813 2—3

állitottak, melyben minden e szavakba vágó munkálatokat a legolcsóbban és legolcsóbban eszközölnek.

Teljes tisztelettel
VOGEL és WAGNER.

FISCHEL FÜLÖP

évek óta fennálló és a legjobb hirnévnek örvendő

könyv-, mű- és hangjegykereskedése,

Nagy-Kanizsán

ajánlja a nagyérdemü közönségnek dusan felszerelt nagy raktárát, ugymint:

Pompás diszművek magyar, német és franczia nyelven. Gyönyörü képes-könyvek magyar, német- és franczia nelven.

Ifjusági iratok

mindkét nembeli ifjuság számára magyar, német és franczia nyelven.

Elegans levélpapirok és boritékok csinos tokban, szines monogrammal.

Mindennemü köszöntőjegyek nagy választékban.

Ajánlom továbbá;

Nagyszerü papirraktáramat

melyre nézve azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a különféle papirokért

20 %-kal leszállitottam.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál, Nagy-Kanizsán 1881.

7. szám. Nagy-Kanizsa, 1881. szerdán, február 16-án. VIII. évfolyam.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosház utcza. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt. Fél évre 3 frt. Negyedévre 1 frt. 50 kr.

Hirdetmények: 5 hasábos petitsor egyszer 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdij 30 kr.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI és GAZDÁSZATI HETILAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TÖBB MÁS EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Uj városház utcza 513. sz.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el:

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyilttér: Petitsora 10 kr.

Szellemi élet a vidéken.

(H. M.) A fővárosból gyakran van alkalmunk olvasni a lapokban, majd az irodalmi társulatok felolvasó közgyüléseiről, majd az egyes testületek, egyesületek körében tartott tudományos, tudományosan népszerű, ismeret-terjesztő, vagy szépirodalmi felolvasásokról. — S lehet mondani, hogy a főváros e tekintetben is most már a nagy város jellegét viseli. Kitűnő tudósok, szépirodalmi irók szivesen vállalkoznak hogy egy-egy az uj politikai és társadalmi irányzattal egybefüggő kérdésről szellemesen értekezzenek, szélesebb köröket ismertetvén meg a tudományos haladás legujabb phásisaival vagy felvilágositva a nagyobb közönséget a társadalomnak folytonosan átalakuló eszméivel stb. És igy a főváros polgárságának számos alkalma nyilik a szellemileg nemes szórakozásra, a mi mellett számos oly kérdésekkel, részletekkel és tudnivaló dolgokkal ismerkedik meg, melyeket oly kellemes módon sem ujságból, sem könyvekből elsajátitani nem lehet. Az ily élénk mozgalmat szellemi életnek nevezzük, eltekintve még a szinházaktól, melyek a fővárosi embernek saját inye szerint rendelkezésére állanak.

Egészen másként vagyunk a vidéken.

Szellemi élvezetünk egy-egy hangversenyben tetőzik, mely nem is mindig egész élvezet. Egyéb szellemi élvezetünk mindössze az ujságok olvasásából és olykor-olykor politikai nézeteink kölcsönös kicseréléséből áll. Ez valóban szegényesen kevés. Ha még hozzá vesszük azt a csekély érintkezést, a melyre a jótékonysági egyletek gyülésein tere és alkalma nyilik azoknak, a kiknek . . . akkor teljesen kimeritettük szellemi élvezeteink forrásait.

Ez magyarázza meg némiképpen culturai haladásunk lassuságát a különféle hirlapok és ujságoknak daczára, melyek elég gyorsan és elég kimeritően értesitenek bennünket a a culturai haladásnak egyes mozzanatairól, bárhol tétetik egy-egy kis lépés.

Pedig megczáfolhatlanul bebizonyithatjuk, hogy egy téren sem haladhatunk gyorsan és látható eredménnyel, ha a magunk körében nem találjuk föl a buzditás és ösztönzés hathatós tényezőit, és oly szellemi központot nem teremtünk, a melyből a társadalmi kérdések helyes fölfogására és megoldására nézve a fölvilágositó irány ki nem indul.

Vegyük csak egy kissé apróra a dolgot és tekintsünk első sorban egy oly térre, mely Magyarországnak élet feltételét képezi, — a gazdászati tér; s ha egybevetjük ezen a téren, az eredményeket az e térre forditott rendkivüli fáradságokkal, a kormány, a gazdasági egyesületek, egyéb testületek es egyesek részéről is, akkor beigazolva látjuk azt a tényt, hogy épen a szellemi magvak azok, melyek legbajosabban találnak termékeny talajra még ott is, hol a józan felfogást, az értelmiséget határozottan feltételezhetnők. Onnan származik ez, hogy ujabb theoriák, bármily helyesek és bármennyire czélhoz vezetők legyenek is, nem találnak nálunk a helyes közvetitőre, és ha találnak is, ennek a réginek megszokottságával és az elavultban való megrögzöttséggel szemben oly akadályokkal kell megküzdenie, melyek száz eset közől csak egy esetben biztatnak sikeres eredménynyel.

Hogy közelebbről hozzunk példát, csak oda utalunk, hogyha mindazon intézkedések, melyeket a zalamegyei gazdasági egyesület az okszerü föld és szőlőmüvelés, állat és gyümölcstenyésztés érdekében tevékenységének kezdete óta eszközlött, vagy eszközölni akart, ugyanazon buzgalommal végre is hajttattak volna, Zalamegyének mai napság az elemi csapások és egyéb bajok daczára, virágos kertnek kellene lennie; habár tevékenységének eredményét igy is szépnek nevezhetjük, bár ez egybevetve az érdekében tett fáradozasokkal, nem áll arányban ezekkel. És igy számos más téren ki lehetne mutatni az iparkodás meddőségét, és azt, hogy a törekvés ép azért, kell hogy meddő, maradjon, mert többnyire egyoldalu is és többnyire nem működnek közre az összes tényezők.

Azért igazá van gr. Zichy Jenőnek, mikor azt mondja, hogy Széchényi István programmját kell megvalósitanunk, ha azt akarjuk, hogy egyszer már az igazi nemzeti ösvényen haladjunk.

De erre nézve a vidéken is szükséges egy kis élénkebb, mozgalmasabb szellemi élet. Ezt megteremteni nem könnyü dolog, az igaz és csak többszörös kisérletek után sikerülhet; de ha van elég érzék hozzá, ha van elegendő akarat, nem hisszük, hogy bármely vidéken ne sikerülhetne, feltéve hogy távol tartatik tőle a hiúság és a phrásis, a melyek csak veszélyeztetnék a jóakaratu kezdeményezést.

De van nekünk, vidékeinknek egy nagy bajunk. Először igényeink többnyire nagyobbak, mint tehetségeink, és azt, a mi szerényen, hangzatos követelés és menydörgő reklám nélkül lép fel, rendesen kicsinyeljük, és ebben fekszik oka annak, hogy igényeink nehezen kielégithetők. A második oka pedig az, hogy nem annyira élvezni, mint mulatni akarunk. A ki ez itéletet a vidékre általában alkalmazva, keménynek és szigorunak találná, az vessen számot és vonja le egyszer egy esztendő szellemi élvezeteinek resuméját. S majd befogja vallani, hogyha csak Isten kegyelméből oly gazdag nem, hogy évenként nagyobb utazásokat tehet, pár hónapig a fővárosban élhet stb. — biz az nagyon szerényecske és kevésbé valóban szellemi élvezetnek, mint puszta mulatságnak tekinthető. Nem akartuk ezzel azt mondani, hogy a vidéken nincs meg a magasabb eszmék iránti érdekeltség és lelkesültség, de bizony van csakhogy azok, akik ennek előfeltételeivel birnak, rendesen megelégszenek önmagukkal és ez érdekeltséget és lelkesültséget másokkal is közölni, vagy nem akarják, vagy nem tartják magukat hivatottaknak reá.

Jogéletünk.

Jogi életünk, és anyagi életünk, oly összefüggő, hogy csaknem egy a kettő. Sőt valójában össze is esnek egybe — mint a keresztnév és vezetéknév; kettő bár, de egy személy hordja.

Jogéletünk vizsgálgatása hát nemcsak a jogászt — nemcsak a törvényes embert érdekli, de épugy érdekel minden embert, mert minden ember törvénynyel — és törvény alatt él. Tehát a jogi és törvényes kérdések egy tálból esznek velünk — együtt hálnak, együt ébrednek velünk. —

Jó törvények után áhitozott a világ népe mindig — világkezdete óta. Mózes 10. parancsolata idejében ugy miként Lykurg vastörvénye korszakában.

Ha ezt elhanyagolta néha a törvényhozás: megesinálta a korszellem — a népszellem — titkon — láthatlan kezek által is, mint a középkor „Vehm-gericht"-je a német apró államocskákban, hol éppen a szétforgácsoltság miatt gyenge volt az állam törvényhozói és végrehajtási ereje, — azért ke zükbe vették a fejedelem tudtával bár az egyesek (a „Vehm-gericht" titkos tagjai) az itélethozást, sőt a pallost is! — Földalatti gyülhelyeiken — éjféli órákban törvényt ültek sokszor kihallgatás nélkül is elevenek felett — és végrehajtották ugy, hogy holtakat csináltak az elevenekből — kikre a „verdikt" rá szolgált. S azon titkos biró, akire a végrehajtás sora esett: leszurta az elitéltet uton útfélen, csak egy jelzett kést hagyott a hulla mellében: hogy ez nem órgyilkosság (?) de a láthatlan törvényszék itélete! . .

Szomoru — setét korszak volt.

Ily formán tesznek legujabban az orosz nihilisták is. Rosznak, hiányosnak látják belállami és társadalmi törvényeiket, miket parlamentáris uton nem formithatnak, mert parlamentjük nincs, tehát csinálnak egy titkos szövetkezetü Areopágot, mely itél és végrehajt — boszul, de nem segit.

Persze ez szerencsétlen kényszer helyzet — abnormitás — jogtalan is — tulhajtott is.

Csak tán siettetése annak, hogy náluk is legyen jogélet — népképviselet — jobb törvény — bővebb jog — s nagyobb egyéni szabadság!

Ez lehetett a kiindulási czél. S e czélt mint csak czélt még kimagyarázná a kényszer helyzet. De e czél kiviteli módja — az eszközök: menthetlenül rosszalandók!

De — persze — mint ily esetben szokott lenni — tul lőnek a czélon! — Tabula razát — tiszta papirt akarnak csinálni — törülni minden létezőt (melynek pedig eo ipso létjoga van) Azért nincs jogczimük — nincs igazuk — nincs jövőjük — csak sok martirjuk — ezek közt sok jobb sorsra

---

A „Zala" tárczája.

Sanyi úr.

Sanyi ur az ember, aki áldója van!
Alig akad párja az egész faluban.
Istenfélő ember a jó istenadta:
Minden napra kerül egy-egy vasárnapja.
Isten házát mégis sok'se látogatja,
De öt annál többször meglátja a korcsma,
Hol egész nap iszik és buzgón pipázik,
Minden estre kelve erősen kiázik.
Hogy nincs dolga, kinek mi gondja van arra?
A munkát ő réges-régen bérbe adta.
Jószága hál' Isten! van még neki elég
Bár zálogba adta a nagyobbik felét.
Feje, okos esze igy okoskodik ni:
„Dolgozzék az, kinek nincsen mit apritni."
Hires gazda ember, mint volt az ő apja,
Egyetlen fiát nem kénytette dologra.
Sanyi uram mégis rendesen dolgozgat:
Elkártyázza a mi öseiről maradt;
De azt se mind; mert a vállán lógó mente
Emlékeztet minket boldogabb időkre;
Még aztán a kucsma, mely heverész agyán,
S akkor volt uj, midőn pendelyben járt apám.
Ezen emlékeket addig nem is váltja,
Míg dobra nem kerül ősi telke háza!
Sanyi ur az ember, aki áldója van!
Vajh' ne legyen párja egyetlen faluban!
Tős, gyökeres magyar, magyar a szokása,
Magyar-ember-módra sirját maga ása!...

Dabronczi Gyula.

Quem dii oderunt.

— A kit az istenek gyülölnek. —

Szalay Sándortól.

IX. Két vasjellem.

Ott az elfogadó terem falán csüngött néhai Drávaszéky, férjének arczképe egy ales festőtől. Megállt az arczkép előtt mintha lelkébe akarná vésni mulhatlanul azokat a hideg vonásokat.

„Nem sokára találkozunk!" — szólt és határozott léptekkel haladt vissza nappali szobájába.

Még ott néhány tárgyat megnézegetett; — elbucsuzott minden kedves emlékétől. —

Ezalatt megérkezett Poroszkay a tanukkal.

A nagyasszony előtt ujra felolvastatott a végrendelet, azután a tanuk aláirták, hitelesitették. A nagyasszony megköszönte szivességüket. Poroszkaynak megmutogatta, hogy hol vannak elhelyezve a családi okmányok és ereklyék; és szives bucsut vett tőle.

— — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — —

Másnap Poroszkai még ágyban feküdt, mikor a nagyasszonytól levelet kapott; melynek tartalma ez volt:

„Édes Poroszkay Úr!

Kijelentem, hogy meg akarok halni. Ugy is lesz. Már a mult napok folytán kellett volna meghalnom, mert idegzetemet a szokatlan izgalmak teljesen tönkre tették. De csak erős akaratomnak köszönhetem, hogy végrendelkezésem megtételéig a gondviselés akaratát húzhattam. Tegyen meg ön mindent annak a két szivnek a boldogitására! Isten önnel!

Drávaszékyné."

A fiskális ur erre rögtön kapta a csizmáját és kezdte a tejébe huzni. Csak midőn a fülek fájdalma reá kiáltott, hogy rosz helyen jár, akkor csapta földhöz. Előbb a nadrággal kell készen lenni. Fogta tehát kabátját, és abba akarta bujtatni lábait. Ilyen különböző öltözködési processus után végre annyira rendbe jött, hogy a jobb csizmát a bal lábára huzta, a mellényét meg a kabátja fölé vette, s ugy rohant Drávaszékyné nagyasszony lakásához.

Ott bizony a cselédek nagyon csendesen jártak.

Talán beteg van a háznál? Bizony pedig akár tele torokkal is kiabálhattak volna. Annak a ki miatt olyan csendesen járnak, ugyan nem ártának vele; az föl nem ébred.

Drávaszékyné ott feküdt már ravatalán. Annak most már mindegy akár Poroszkay harapófogót igénylő némasága, akár a borzalmat keltő kántor-bucsuztató; most már aluszik, mélyen ébreszthetlenül, azzal a rettenetes nyugalmú alvással, melynek még lélekzetvétele sincs.

Ott feküdt hideg ágyán az az erős lélek, a ki mig nem akarta, nem hunyta be szemét az örök éjszakának.

*

Mikor V..ben Drávaszékyné erős akaratához fogva meghalt, körülbelül ugyanakkor Antalfalván egy a másvilág határán járó lélek tért vissza.

Gyönyörü augusztusi reggel volt. Az antalfalusi levita-lak kertjében halvány, megtört ifju ült a gyeppamlagon. A körülfekvő bérczeken járt tévedező tekintetével. Mintha kisértet volna, mely a sirok záraín át viszszajött megnézni, hogy mi történt hosszú álmodása alatt.

Ha csakugyan a sirból jött volna ki, tudom sohase tért volna vissza szivesebben az örök álomba mint akkor. Nagy sir lett akkor hazánkból, telve élőhalottakkal: láncokra vert, elnyomott zsarolt néppel, kik, éreztek és látták egymáson a halálos kinokat, de megmondani nem volt szabad.

Az ifju — a mint a távolba nézett — nehány bujkálva haladó alakot vett észre a tetőn.

A kertben egy öregkorba hajló férfi dolgozgatott. Az ifju figyelmeztette a muhkást a közeledő alakokra. Az öreg fölpillantott. Ennek arczát nem változtatta meg a közönséges pór-öltöny; az öreg Józsi, vitéz, volt.

„Nekem nagyon ismerősek százados uram!" — szólt a közeledők felé nézve.

Az öreg Józsi nem engedett a negyvennyolczból. Annak akkor is csak százados maradt az alázatos levita: Horváth Endre. Az volt a halvány ifju.

Az antalfalviak haza hozták. A hű Józsit rendelték mellé ápolóul. Az érdes kezű pór ugy bánt a beteggel, mint a leggyöngédebb nő, még a gondolatát is elleste. Seblázából nemsokára felüdült Horváth Endre; de a golyó a jobb váli lapoczkája körül ugy huzódott meg, hogy nem férhettek hozzá. Be kellet várni, mig a test erőhöz jut, a vérvesztés ápolva lesz, hogy műtéttel távolithassák el a golyót.

Ez megtörtént ugyan, de a sebláz ujra megujult és pedig oly veszélyes tünetekkel, hogy el voltak készülve az eklezsiabeliek kedves levitájok halálára. Lassú sorvadással veszett napról napra. Csak a kertbe birt kimenni, hol öreg szolgájával elbeszélgetett.

Igy találtuk őt most is.

A közeledő alakok a kert sövényéhez értek.

Az öreg Józsi kinézett. Két zsiros, kopott parasztöltönybe bujt, kormosképü utas volt.

— „Hova utaznak földi?" — kérdi őket Józsi.

— „Hát nem ismer, Józsi?" — szól egyik.

— „Hagyan ismerhetném kedet? Nem kereskedem én disznókkal?"

Ez alatt Horváth Endre is oda ért. Az idegenek egyike, a mint meglátta, rá kiáltott:

— Servus Bandi!

Bandi azonnal megismerte Andódy Pál hangját; szomoru csüggedéssel fogott vala kezet a sövényen át.

— Ugy-e! mindennek vége? — kérdé.

— Mindennek! Világosnál leraktuk a fegyvert.

A ki szökhetett, elszökött. A kit a remény egészen elhagyott, agyon lőtte magát. A többi osztrák csapatokba sorozva, a többek elfogva. — Halálangyal szállt hazánk fölé!"

A négy arczon végig gördültek a nehéz könyczseppek.

„Nem lesz többé magyar a földön!" — szólt a negyedik, ki eddig hallgatott. — Hajas Péter volt.

Endre fölemelte sirihalvány arczát; — szemeiben fölvillogott a haza szeretet tüze, a nemzeti önérzet, a magyar jogos büszkeség, s igy szólt.

„És ujra föl fog támadni!"

A két bujdosó lecsüggesztett fejjel, némán maradt.

— „Ujra föl fogunk támadni, — folytatá — a miként én e perczben uj életre támadtam.

Vártam a halált. Nem igaz! Nem fogok meghalni; élni akarok!"

A négy harczi a levitalakba ment. — Olyan jó volt akkor együtt sirni a szabadság romjain; s együtt tüzni föl a föltámadás reményének lobogóját a nemzeti önállóság omladékaira.

(Folyt. köv.)

Bakonyerdő.

Erdő, erdő, Bakonyerdő
Vidékiden beh sok lány nő!
Egyet én is találtam,
Ez egygyel is megjártam.

Erdő, erdő, Bakonyerdő,
Nincs körülted hiv szerető,
Mint fáid a levelet,
Cserélik itt a szivet.

Erdő, erdő, Bakonyerdő,
Leányokat bőven termő,
Bakonymenti leányok,
Fittyet hányok reátok.

Erdő, erdő, Bakonyerdő,
Jutott nekem is szerető,
Itt a sikon találtam,
Vele élem világom.

Dabronczi Gyula.

mélló nagy szellem — sok derék, de exaltált nő is — kik egy más (jogélettel biró) nemzetnél lelkes honleányok — szellemes nevelő anyák — példás feleségek lesendettek volna! . . Ott pedig csak hiába elvérző atomjai a világszellem előörseinek! . .

Lám hát mily szerencse „jogállamban" születni — élhetni! . .

* * *

Nekünk nincsenek nihilistáink — mert van jogéletünk!

Nincs és nem is volt kényszer szükségünk a középkori Vehmgerichtre, mert van éber törvényhozásunk — s még éberebb végrehajtó kormányunk.

Sorsunk amazokéhoz mérve: boldogság: Csakhogy az ember — ne mondjam! telhetetlen, az az: természete, sőt hivatása szerint előre — többre törő. A 10-ik grádicsról a 11-re törekszik.

A milliomos másik millióra vágyik — s e czéljára nem kicsinyli tovább gyüjteni a hullatag garasokat is. S ki mondhatja, hogy nincs jogosan?

A kinek főbb életszükségletei megvannak: sovárog a kissebségek után — töprenkedik az apróbbságok felett — kielégiteni vágyik jelentéktelenebb jogigényeit is — követeli a még nem birt egyéni és polgári apróbb jogait is — természetesen.

S ez apróbb jogok elérését is — ha már életczélul tüzé, kész értük életét áldozni, kész megrázkódtatni nyugodt statusquoját is értük.

Tudja, hogy erőszakoskodása vészt hoz reá — mint villám, mely saját ruháját (a felhőt) hasogatja, — mégis teszi.

Azért nem kell kicsinyleni a kis okokat, kis baj kat.

Kis okok: nagy következmények forrásai.

Azért kell a kis panaszokra, kis jogsérelmekre mi még csak fojtott szesz — hamu s att izzó gyúanyagok: — levezető csatornya ... villanyhárítót (Blitzableiter) késziteni. Előbb kell orvosolni őket, mintsem a közérzület elkeseritve követelné!

* * *

Hajdan hazánknak vándorbirái — ambulans itélőmesterei voltak. Felkeresték a bajt. Helybe vitték a gyógyirt: az igazság kiszolgáltatását.

Ma már ez nem „modern" tán nem is lehetséges. De lehetséges és szükséges egyszerübbé, olcsóbbá tenni a törvénykiszolgáltatást és közigazgatást.

E czélra működni van hivatva a szabadelvű sajtó — hogy a nyilvánuló köz- vagy helyi bajok apróbb panaszoknak, — a gyógymódokat s gyógyirt kérő javallatoknak hangot adjon.

Jogos és esedékes is hát jogéletünk apróbb hiányairól — bajairól (mert hiszen apró nuance ok' mozaikja az élet sajtó utján elmélkedni, — ugy azoknak lehető orvoslásairól is a praktikus élet vivőit is meghallgatva, mert több szem többet lát. Egyik egyet lát meg, másik mást.

Czigány Károly.

(Folyt. köv.)

Karczolatok

II.

A szépségről és az erkölcsről.

A szépség az Isten adománya; mondja a közmondás, — és pedig nem minden alap nélkül. Az igaz, hogy a rutságot is ép ugy nevezhetnénk isten adományának, ha szőrszálhasogatók akarnánk lenni: de hát mivel azt az egész világ valamely gonosz játékának tekinti, mi is megállapodunk e hiedelemben minden habozás nélkül.

Egyébiránt a szépséget sem lehet Isten adományaként elfogadnunk általában, a mennyiben kétféle faját különböztethetjük meg. Egyik a természetes, azaz valódi szépség, mely épen azért, mivel először szép, másodszor valódi; megbüvöl, elragad bennünket. A másik a mesterkélt, azaz ál szépség, mely a mig szemünket gyönyörködteti, elkápráztatja, szivünkben undort, vagy legjobb esetben szánalmat kelt! de maga iránt mélyebb érdeklődésig fokozni sohasem birja. A kettő között eredetileg pedig csupán az a különbség, hogy mig amaz az isteni ihlet varázsa alatt születik, — e — mert a hattyu-prém szövetkezése, többféle patikai finomságokkal, hozza a világra, vagyis inkább a világosságra.

Sajnos azonban, hogy hölgyeiknél s legkivált a müveltebb osztálynál a szépség ez utóbbi faját tette általánossá a hiuság, mig az elsőnél vajmi ritkán találkozunk. Nem azért, mintha a természet bánnék mostohául velök, nem! hanem mivel többnyire a felületesség rabjai: az pedig bálványozói ferdeségekbe szokta ragadni. Természetesen vannak kivételek is! de azok leginkább csak fiatal, gyermek-leányok, a kiknek ártatlan szivéhez nem férközhetett még a világ oly közel, hogy romlott levegőjének miazmáit belelehelhette volna.

A szépitőszerek ma napság már annyira mellőzhetlen kellékei a pipere-asztaloknak, hogy nélkülük müvelt hölgyet alig képzelhetünk, s ha mégis képzelünk, ugy képzelmünk szülötte bizonyosan átlépte már az ifiasszony-sorompót vagy negyven évvel ezelőtt. És ez mind igen jól van igy, mert hát az etiquette, vagy az aeszthetika parancsolja, annak pedig feltétlenül hódolnunk kell; nehogy még asszonyainkat is holmi barbár amazonféléknek tartsa a müvelt Europa s a kényes párisi dandy elfintoritsa tőlük az orrát mint olyanoktól, a kiket még nem szapult elég finommá a ravisante ok és nyirbalzsamok hirhedt keveréke.

De vegyük a dolgot ugy, a mint van.

A szépség a legnagyobb hatalom a világon, neki van a legközvetlenebb hatása, benne rejlik legnagyobb mértékben az a titokzatos, csodás erő, mely elbóditja a szivet, mint az opium a vele élő kelet élvenczeit, s a józan észt százszor meg százszor kiforgatja sarkaiból. Oly fegyver ez, mely ellen küzdeni csak a vakság tud egyedül és más semmi, — legalább annyira nem, hogy győzelemre vergődjék fölötte. Egy szép nő, kinek feje legyen bár oly üres, mint a kiégett hamu és szive romlottabb, mint a kigyó marta fekély, szóval hiányozzék belőle mindaz a remek, mely az embert a csuszómászó féregtől megkülönbözteti: képes milliokat a legfanatikusabb imádásra birni csupán a puszta szépsége által. (Példa reá Robespierre hirhedt istennője, a kit egy Francziaország, az a müvelt, büszke Francziaország bámult és imádott, a mely az egész continenst századok óta csakugy pórázon vezeti, mint a péczér a kutyát; — mondom az a Francziaország képes volt egy kétes hirü kalandornőt csupán szépségeért, Istenként imádni!) Hát a hol a szépséggel még szellem is, sziv is járul? Ott van a természet után a legelső, legirigyeltebb; de ha jól megvizsgáljuk, egyszersmind a legmélyebb hatalom: mert neki csak szolgái vannak. Vagy nem mindegy a lélek akár koronában, akár rongyban nyugszik, ha szolga is?

A lakáj és a béres között csak a ruha teszi a különbséget, — De hát az uralkodásban nem is az érték, hanem mindinkább a szám a tényező. Egy muszka czár előbbre áll mindig, mint egy szabad Svéczia elnöke. Egy nőnek legyen tiz udvarlója, ámbár mind a tiz csak nulla; nem büszkébb-e rá, és nem irigyeltebb-e, mint az a más, a kinek csak egy van, bár az az egy olyan háromszor tiznél derekabb minden tekintetben? Az elsőre azt fogják mondani: hires szépség! bolondulnak utánna a férfiak! mig ellenben az utóbbit föl nem emelik.

Miért ne törekedjék hát minden nő szép lenni? Miért ne törekedjék hóditani és uralkodni? Az általános szabály alól a nő sem képez kivételt, az ő szivébe is csakúgy bele van oltva az uralkodni vágyás, mint a legutolsó féregébe a világon! — De, bár a nőnek ép ugy megvan a szive és esze, mint a férfinak, s a természet csupán csak nemileg tett különböztetést köztük: a társadalom mostohaként bánik vele mégis, mig hozzáképest a férfit, a ki pedig phisikai okoknál fogva kevésbbé van rántalva, édes gyermekeként dédelgeti. A nőnek nem adja meg a törvény és a társadalom eléggé azt a jogot, mely őt megilletné; de a terhet azért hiven rárója. S bármily nagy hangon kürtöljük is századunk fölvilágosultságát; a nők sorsa, mindannak daczára, elég szolgai, még most is: mert őszintén megvallva a szabadság, melyet élveznek is legnagyobb részt, csak olyan könyöradományféle, a mely a férfiak jószivüségétől függ! de semmitéle szilárdabb alappal nem bir.

Csuda-e hát, ha a nő föllázad ez igazságtalanság ellen? Csuda-e hogy lelke megunja azokat a lánczokat viselni, melyeket a férfiak müvei a törvények ráerőszakolnak, és hogy magát alólok emancipálni törekedik, s természetes jogait és helyét követeli a kormányzásban, a melyben a saját sorsa fölött hozatik határozat? Nem lehet elfogulatlan férfi, a ki ezt kétségbevonja, és nem lehet emelkedettebb női kebel, a mely eme igazság csiráit magában nem hordja!

De mert az ivadékról ivadékra szállott szokások és előitéletek nemkülönben a férfiak csökönös ragaszkodásai előjogaikhoz, gátolják a nőt, hogy az eszme nyilt porondján, a törvény egyenlő védelme alatt mérkőzhessék a férfiuval: kénytelen a szinfalak mögé vonulni, és onnan, a cselszövény láthatlan utain, intézni a férfiak és a társadalom ellen támadásait, — melyek ép azért, mivel láthatlanok, nehezebben kerülhetők ki és verhetők vissza. Mert nem mondunk nagyot, ha azt állitjuk, hogy alig van államcsin, vagy egy nevezetesebb politikai affeire, a melynek gyeplőit ne egy a kortinák mögött rejtőző, láthatlan női kéz vezetné. — Tényleg tehát, mint látjuk, ugy is befolynak a nők közügyeink kormányzásába: miért ne ruházhatnók hát fel őket azoknak vezetésével névlegesen is, ha arra képesek, — a pedig mint a tények mutatják, képesek is?

De nehogy mélyebben bocsátkozzunk a nőkérdés fejtegetésébe, mint azt jelen tárgyunk szükségessé tenné, s mivel karczolataink további folyamán ugyis szándékunk reá visszatérni s vele mint korszerüvel tüzetesebben foglalkozni: jelenleg elégnek hisszük az elmondottakat. Ezt a kitérést is csak azért engedtük meg magunknak, hogy az olvasó előtt kellőleg megvilágitsuk a nő helyzetét, midőn annak árnyait akarjuk igénytelen czikkünkben bemutatni, illetőleg halványan körvonalozni.

A nőt tehát, mint láttuk, nem csak a hiuság, de még a természeti ösztön és saját erejének tudata is odasarkalja, hogy a társadalomban elfoglalja azt az állást, a melynek betöltésére őt a természet csak ép ugy felruházta a szükséges tulajdonokkal, mint a férfiut. Minthogy azonban az ezredéves balitélet s a külformalitások békóit széttépni s foszlányait nyiltan oda vágni a világ arczába nem áll hatalmában; kénytelen oly eszközöket keresni czéja kivitelére, minők leginkább biztositják számára a sikert a nagy tömeggel szemben. S mivel okvetlenül szükséges a tömegen uralkodnia, hogy azt kormányozhassa: nagyon természetesen olyan fegyvereket választ, a melyekkel azt leginkább megsebezheti. — Már pedig a legalkalmasabb fegyverül a nők kezébe a czélra a szépséget csalta a természet. Bün-e hát az, hogy fölhasználja? Esetleg igen, de általában nem, mindenesetre pedig a czél határozza meg. Azt azonban kétségbe nem vonhatjuk, hogy joga van hozzá.

Rédey István.

(Vége köv.)

Egerszegi levél.

Február 12.

Megtisztelem alássan, engedelmet kérek, hogy én is mint a féle tudatlan bakter a mi azonban egy folyton a sötétségben járkáló embertél má-kép ki sem telik, bekopogtatok szerkesztőségéhez, és némi ujdonságokkal szolgálok, a melyeket éjjeli körútaimban innitt-amott fölkapkodok.

Nem is hinné kedves uram, mi sok történik az éjnek sötét fátyola alatt, a mi soha napfényre nem jut. De az én élesen vizsgáló szemeim előtt semmi sem marad titokban, és ha eddig elhallgattam is, azt csak azért tettem, mert szegény embernél az a közmondás járja: „szólj igazat betörik a fejed." De nem bánom, tovább nem hallgatok, ha hivatalomból elcsapatnám is, a mitől azonban jelenlegi városi birónk részéről nem kell tartanom, mert az sokkal okosabb és igazságosabb ember, mintsem hogy rég időtől fogva dicsérettel viselt hivatalomból kivetne, azért, mert a „Zalá"-ban egyet-mást elbeszélek, a mi városunkban történik.

Higyje meg uram, hogy egy rendes heti krónikát lehetne összeállitani arról, a mi a hét közben éjjelenkint előadja magát, és a mi soha napvilágra nem jő. Ha én egy sötét éjszakán végig és körül járom az utczákat, őrködve a drága honpolgárok élete és vagyona fölött, és benső érzelemmel elkiáltom azt az „éjfélt ütött már az órá"-t akkor csak feltárulnak az éjnek titkai előttem, és szemeim látnak, füleim hallanak olyanokat, a mikről mások nem is álmodnak.

Igy például történt e napokban, midőn késő éjjel végigjártam a város egyik mellékutczáját, láttam egy kis zsuppos házikó ablakán keresztül még világot, oda huzódtam és betekintvén az ablakon, bámulattal megpillantottam egy ismeretes előkelő asszonyt. Rozzant széken ült, s egy ágybanfekvő, betegnek látszó családanyának orvosságot nyujtott; arczát simogatta, s nekem úgy tünt fel, mintha nyugtató szavakat mondott volna hozzá, kis vártatra belenyult a zsebjébe és amit onnét kivett, azt a vánkos alá dugta, hihetőleg pénz lehetett. — Azzal fölkelt és eltávozott.

Visszahuzódtam a kapu alá, hogy senki észre ne vegyen s néhány perczre rá elsuhant előttem az uri asszony, mélyen beburkolva egy nagy kendőben, hogy rá ne ismerhessen senki, a mint az angyalok tesznek, mikor a földön járnak.

És ismét ráismertem ezen nőre, midőn tegnap este elmentem a „Zöldfa" vendéglő mellett, a hol sok vászoncseléd ácsorgott, kiváncsi szemmel nézve a robogó hintóban érkező vendégeket, kik az akkor tartandó nőegyleti bálra mulatni jöttek. Köztük volt a szamarita nő is, de most egészen átváltozva, fényesen fölöltözve, mellette kedves ábrázatu leánya ki rózsaszin selyem ruhájában mint a kelő napfény ragyogott. A mint egy közelemben levő csacskaszáju szakácsnétól hallottam, ma nagy fényes bál lesz, és a jövedelmet a szegények kapják meg. Az én hirmondóm azt is beszélte, hogy a bál közben lutri is lesz, és a kinek száma kijön, az nyer vagy ezüst tartót, kristály sürüs kancsót, vagy öles hosszu lámpát, és több ilyféle uri tárgyat. Tovább is hallgathattam volna ezen nyelves leányzót, de ilyenben a magam háza tüzhelyénél is van részem, és hivatalos utamat folytatva, tovább indultam.

A mit még ezen éjjel tapasztaltam egy későbbi levelemben elmondom. . . .

Hallja minden háznak ura
Tizenkettő már az óra . . .

Egerszegi bakter.

Helyi és megyei hirek.

— **(Képviselőválasztások.)** A pártok kerületünkben is kezdenek mozogni, kezdve tevékenységüket a jövő országgyűlési ülésszak képviselő választásra nézve. Az egyik töredék egy a mult héten tartott értekezleten Gróf Zichy Jenőt, a magyar ipar emelése érdekében oly tevékeny férfiut szemelte ki jelöltnek; a függetlenségi párt tudomásunk szerint Unger Alajos, jelenlegi képviselőnk mellett marad. Kerületünk több kiváló választó polgára pedig a napokban küldé ki a következő meghivót: A nagykanizsai országgyűlési választó kerület azon összes képviselő-választó polgárait, kik a függetlenségi vagyis szélső balpárthoz nem tartoznak f. hó 20-án d. u. 3 órára a jövő képviselő-választás érdemében tartandó értekezletre az Arany-Korona vendéglő nagytermébe, alulirottak ezennel s tisztelettel meghivjuk. Nagy-Kanizsan 1881. évi február hó 10-éni Tolnay Károly, Horváth Mór, Koller István, Inkey László, Guttmann Henrik, Kollár János, Talabér Zsigmond, Weisz Manó, Rajky Lajos, Dervarics Ákos, Eperjessy Sándor, Varga Imre, Ebenspanger Lipót, Hertelendy Béla.

— **(Helyreigazitás.)** A lapunk mult számában foglalt Dobrin Benő urra vonatkozó hirre nézve meg kell jegyeznünk először: hogy a közlemény előtt el maradott e szó: „Beküldetett" másodszor, hogy Dobrin Benő ur értesülésünk szerint nem volt alapitója a Délzalai takarékpénztárnak.

— **(Lövészegyleti tánczestély.)** A „Lövészegylet" február 10-iki tánczestélye, figyelembe véve, hogy elseje volt az egylet e nemü mulatságainak, sikerében minden várakozást felülmult, és jövőre a farsang legkitünőbb mulatságául igérkezik. A „Szarvas" vendéglő nagy terme lövészeti jelvényekkel feldiszitve, pompás képet nyujtott, mihez az ott uralkodott vidám hangulatot, családias kedélyességet s Barcza József kaposvári zenetársulatának pompás játékát hozzáadva, egy cseppet sem csodálkozhatunk, azon, hogy a mulatságnak csak reggeli 8 óra vetett véget. A társaság nagy részben az egyleti tagok családjaiból állott, de sajnálhatják a távolmaradást, a kik a tánczvigalom kedvelői A jelenvolt hölgyek közül feljegyeztük: Albanich Kálmánné, Brik Oszkárné, Bo fy Károlyné, Clement Lipótné, Damm Hugóné, Erdődy Lajosné, Hoffmann Ernőné, dr. Horváth Ferenczné, Krug Józsefné, Musset Ferenczné, Oszeszly Antalné. Dr. Pick Simonné, Práger Béláné, Pikéty Gusztávné, Svastics Károlyné, Dr. Schreyer Lajosné, Székely Lajosné, Varga Imréné Varga Lajosné, Wieber Ferenczné, Zathureczky Zsigmondné, Zalay Lajosné urnőket és Svastics nővéreket, Schreyer Berta, Varga Magda, Spanman Margit, Paulus és Wieber kisasszonyokat. Főispán ur is hosszabb ideig becses jelenlétével szerencséltette a mulató közönséget.

— **Nemes tett.** Pár év előtt tárczacikkben tettünk emlitést egy különös em-

---

A tanár és védenczei.

Regény.

Irta: Flygare-Carlén Emilia.

Forditotta:

FRIEDMANN ALAJOS.

Február elseje.

XVI.

Mélyen hatott Mannerstedt lelkére a különben szigoru férfiu lágy, szelid hangja. Hatalmas, szent érzettől áthatva, felugrott helyéből és odasietett az elébe tárt karokba. „Atyám volt! az egyetlen szó, mit ajkai dadogni birtak; de ez egyetlen szóban, mit oly régen ki nem mondott már, végtelen kéj és boldogság rejlett Mannerstedt szivében.

„Mindketten nagyon elérzékenyedünk, kedves fiam, szólt a tanár és iparkodott a közönséges nyugodt önuralmat tanusitani." „Szeretlek, mintha saját fiam volnál: de most menj haza és igyekezzél kissé magadhoz térni, mielőtt meglátogatod. Hat órára visszavárlak!"

Annélkül, hogy tudná miként, Mannerstedt haza ért kis padláskamrájába, hol minden elvolt pakolva és utazásra készen. Leült és minden tárgyat szemügyre vett. E szoba, melyben annyi, fájdalom és bánatban gazdag órát élt, kedvessé vált előtte, most végre tanuja lehetett annak, mint töri át a remény és öröm fénysugara a hosszú sötét éjt; mely a magános lakó szivét komoritá. Mannerstedt fölkelt és gépiesen fölnyitá hegedüje tokját és mivel fájdalminak legrégibb megbizottjával egyedül volt, érzelmei csillapulak és lassanként a hegedü hangjaiba olvadtak halkan és szentül.

Midőn esteledett, Mannerstedt fölölté kabátját és dobogó kebellel tartott a kereskedelmi tanácsos háza felé. Az utcza felőli ablakok mind sötétek voltak; csak a tanácsosné szobájából pislogott egy mécsvilág. A nagy tornácz, nem volt kivilágitva, mint közönségesen, hanem koromsötétség és sziri csend uralkodott, ami a vendégnél kellemetlen érzelmet kelltett. — Kopogtatott tehát a lakószoba ajtaján; nem hallatszott barátságos „szabad!" belülről. Felakarván nyitani az ajtót, rémületére azt tapasztalta, hogy zárva volt. — „Nagy Isten!" fohászkodék halkan „ha el kellene utaznom, anélkül, hogy búcsut vehetnék tőle, ez mégis kemény csapás volna!" — Miután néhány perczig gondolkodott, mitevő legyen, hogy kivánságát elérje, a másik oldal felé tartva a konyhába ment. — Itt a kuktával találkozott. A többi cselédség eltávozott; Bernné asszony a tanácsosnénál volt, és a szolgálók utasitva lettek a gyermekekkel a szobában maradni.

„Jó estét Szvén", szólt Mannerstedt a ficzkóhoz, ki egy theafazék alatti tüz élesztésével volt elfoglalva, „Itthon van az uraság?" —

„Igen, itthon van", szólt a fiu, de az asszony borzasztó beteg és az urat senkinek sem szabad háborgatni. Azért ugy veendő a dolog, mintha itthon sem volnának.

„Hát Rózsa kisasszony, hol van? Ő sem látható?"

Azt ugyan nem mondhatom meg az urnak: de szobájában van, azt tudom; mert éppen most ment erre és gyertyát gyujtott; és ekkor azt mondá, hogy oda megy, azon esetre, ha Bernné asszony valamit kivánna tőle." —

„Nos tehát menj fel, édes Szvénem és jelentsd tiszteletemet; kérdezd megengedi-e hogy Mannerstedt jelölt bucsut vehessen tőle. Mondd neki, hogy egy óra mulva elkell utaznom, — Hamar, öcsém, mert sietek!"

„Igen, igen, megfogom mondani, biztosita Szvén, és megragadta a tüzhelyen álló egyetlen gyertyát, hogy a lépcsőzeten világitson magának.

Örökkévalóságnak tünt fel Mannerstedtnek a fiu távollete. Oh, mennyire dobogott szive a nyugtalanság miatt; határozottan reméíte, hogy elfogadandja; mert alig vonakodhatott őt most látni, — midőn oly hosszú utra készült és oly hosszú ideig távol leend tőle, — hogy „Isten hozzádot mondhasson neki! Nem, nem, oly szivtelen nem lehet! De Szvén a leglanyhább ficzkó volt, kinek valaha megbizása volt Ámor dolgában. Végre lassan csoszogva visszajött.

„Nos, mit mondott?" kiállta elejbe Mannerstedt és mélyen lélekzett.

„Azt mondta, hogy az ur feljöhet. Világitsak az urnak?"

E jóakaratu ajánlatnál Szvén a léghuzam által eloltott gyertyát ismét meggyujtá, de csupa öröm miatt elejté azt, midőn Mannerstedt egy tizennyolcz silling darab pénzt nyomott markába. „Szent Isten, mily nagy ur ez!" kiáltá Szvén és harmadszor is meggyujtá a gyertyát. — Jöjjön most, én előre megyek; de lassan menjen, mert ugy parancsolták, hogy ne neszezzünk."

Ezen szavakkal Szvén előre lépve haladt a lépcsőzeten, Mannerstedt könnyü léptekkel utána.

Hosszu tornáczon lépdeltek; végre Szvén egy ajtó előtt megállt és mondá: „Ugy itt van." De mint villám ismét lesietett a lépcsőkön, mert féltette füleit, Bernné asszony haragjától, ha véletlen távollete ideje alatt lejött a konyhába és a theafazékban a viz nem forr egyre.

Ekközben hősünk a sötétben állott és iparkodott heves lélekzetét csillapitani; de ugy érezte mintha a nyugtalan, féktelen sziv kebléből akar ugorni, midőn végre a szentélybe lépni akart, hová legmerészebb álmaiban sem mert vala pillantani. Ezt most valóban láthatni, a szemérmes, kimondhatlanul finom érzelmü ifjunak ugy tünt fel, mintha templomrablást követne el; de őt láthatni több volt, mintsem visszaléphetett volna. Megnyomván a kilincset, mozdulatnál nehéz lett volna megitélni, vajjon melyik sziv dobog hevesebben; azé, mely ott belül, vagy az, mely künn dobogott. Végre kinyilt az ajtó és Mannerstedt a küszöbön állott.

Most Rózsa szobájában volt; a kandalló mellett ült a deli, kedves alak, mely kizárólag igénybe vette minden gondolatát és érzelmeit. Mélyen, de némán hajolt meg előtte, A nagy kellemes szoba, csak egyszerü lámpával volt megvilágitva; de Mannerstedt előtt ugy ez, mint annak lakója zavart sugárkoszorúban tünt fel, mely annyira kápráztatá szemeit, hogy kezét kellett elejbök tartani, hogy még zavartabb ne legyen.

„Isten hozta, Mannerstedt ur" hangzott a szelid szép hang és Rózsa fölkelt, széket állitván vendégének. Mannerstedt a paradicsomban vélt ülni és azt óhajtá, ne kelljen beszélnie, hogy annál tovább tarthassa szorosan a csalképet és nézhesse, mit testi és lelki szemeivel tett is. Rózsa hasonlót érzett bár, de nő volt és azt találta, hogy nincs helyén, magát érzelmeinek annyira átengedni. Ennélfogva valamely társalgási tárgyat kellett találni.

„Mannerstedt ur nem láthatja szüleimet! Oh, mily szomoru az! De a dolgok állása házunkban nem engedi ezt még ma." — Hallgatott. Most Mannerstedten volt a sor, az édes éber álmokat félbeszakitani. — Valamelyest odahajolt Rózsához.

„Drága kisasszony, benső részvétel értesültem mindenről."

Rózsa pirulása majdnem arczát látszék elégetni; kendőjével hüs szellőt lengett, válaszról természetesen szó sem volt.

„Hat órakor elutazom," kezdé el ismét kevés vártatra a beszédet Mannerstedt, „és ezen házból H-ban élt legszebb és legboldogabb óráimat viszem magammal. Ezen emlékek fogják édesiteni a napokat és órákat, melyek még lefolyhatnak addig, amidőn ismét ily kimondhatlan szerencsés leszek; de — talán sohasam fogom többé Widen kisasszonyt látni.

A végtelen mély fájdalom, melyet ezen gondolat szült Mannerstedtet felbátoritotta, Rózsához közeledni. — A leány szemében könnyek csillogtak. Hisz oly keserü volt tőle megválni; de hogy e pillanatot az utolsónak gondolja, melyben őt látja — őt, ki mindene volt — e gondolatban végtelen kin rejlett számára.

Szótlan ültek egymás mellett.

„Nélkülöz majd engem Rózsa" kérdezé halkan, és midőn tekintetök találkozott, és azon választ nyeré, mit annak ajkai ki nem mondhattak, ekkor megragadá kezét és szorosan szemlélé azon ujját, melyen még látható nyoma volt a jegygyürünek, végre susogó hangon sohajtozott: „Ha ismét visszatérek, nemde, ismét a hüség uj jelével lesz ékesitve?"

„Nem, bizonyosan nem!" szólt határozottan és biborfelhők ömlöttek rózsákon és liliomokon.

Mannerstedt mélyen szemébe, lelkébe nézett és szive kimondhatlan boldogságban dagadozott. Most jóéjszakát félelem, nyugtalanság és bizalmatlanság! Vannak perczek az életben, midőn minden bilincset lezár az ember. Akaratlan átkarolá Mannerstedt Rózsát, kinek most feje vállán pihent, midőn suttogva mondá: „Oh bár ugy lenne! Igen, rendkivüli erővel akarok dolgozni, hogy annál hamarább visszajöhessek, magamat e szerencsét illetőleg biztositandó. És azután, Rózsa, lelkem bálványa, szivem imádottja, bár nem akarom a hüség esküjét tőled kérni; de . . . .

„Nem is szükséges," sutogott Rózsa, és mosolygott könnyein keresztül; sohasem fogom azt másnak szentelni, mint neked."

„És most nyitva állt előtte a menny, és midőn az első csókot Rózsa ajkaira nyomá, idő és hely csakhamar elenyészett előttük. Az első mi őket a valás fájdalmára és a valóra emlékeztetté, Szvén hangja volt, mely kivülről szólt: „A tanár inasa Larson itt van, és azt mondja Ling ur várja a jelöltet. Már hét óra van."

„Azonnal jövök", kiálta Mannerstedt fölugrott helyéből. Oh, mint elrepült az idő! Ej boldogul Rózsám! Rózsám! mennyi boldogság rejlik e szóban! Nem merek tovább késni; mert az öröm érzete mégis csak mindenek közt a leghatalmasabb és legnehezebben lehet rajta uralkodni. El kell mennem!"

„Igen, el kell menned", sohajta Rózsa de az elválásban is boldogság rejlik; mert elváltan vagy együtt élve mégis csak egy életet élünk, t. i. a szerelem életét."

(Folyt. követk.)

berdő, ki a Göcsej egyik falujában lakik, kinek nappali foglalkozása, kenyérkeresete a rongyszedés, de ki éjjel, vagy mikor nagyon rosz idő a szobában fogva tartja, bölcsészeti kérdések fejtegetésével foglalkozik, s ott egy bölcsészeti rendszert dolgozott ki egy kis olaj lámpácska csak félhomályt terjesztő fénye mellett. Akkor a tárczában közöltük is egy egy külföldi kiadóhoz intézett levelét, melyben bölcsészeti rendszerének mivolta fölött ad felvilágositást. Ez az ember (egy valóságos modern Diogenes) öreg már, s ennek folytán keresete is nagyon szük. Erről a körülményről M. báró, — derék földesur, ki magas müveltsége mellett különösen a bölcseleti tudományok nagy kedvelője, hallott valamit, hallotta, hogy ez a szegény ember vajmi csekély igényei mellett még szükséget is szenved. Azért egy harmadik kéz által élet hosszig tartó havonkénti 5 frt kegyadományt juttat neki. A modern Diogenes—zsidó. Ehhez sem kell bővebb kommentár.

— **(Az élet tragédiája.)** Lapda az ember a sors kezében. Felemel és lesujt, s az éles ellentétek, melyek között az ember életének fonala legombolyodik sokszor nagyon is keserüen értesükre adják az élet szinpadán mozgó, szabad akarattal felruházott lénynek, mily gyarló és csekélységekhez kötött teremtés az ember. Még alig hangzottak el azon jókivánatokhoz kapcsolt zajos éljenek, melyek a valóban lucullusi paszita alkalmával körülzajongták a legboldogabbnak hitt apát, ki az örömteljes érzelmek árjában uszott, s ki ez örömérzelmek közepette bőkezüen emlékezett meg azokról is, kiktől a sors a legszükségesebbeket is megvonta, és ime az erőteljes, derék Weiser Józsefnek megzavarodott az elméje, és környezete kénytelen volt őt elszakitani házától. Őszintén óhajtjuk, hogy a beteg férfiu kedélyét, az előhaladott orvosi tudomány eszközeivel meg lehessen gyógyitani, hogy mentől előbb visszadathassék áldott lelkü nejének és a kiskoru gyermekeknek a férj és az apa.

— **A nagy-kanizsai** kereskedelmi- és iparbank-részvénytársulat XIII. rendes közgyülését f. é. február 20-án délelőtti 10 órakor saját helyiségében tartandja, melyre a t. cz. részvényes urak tisztelettel meghivatnak. A közgyülés tárgyai: 1. Az igazgatóságnak 1880-iki üzletévről szóló jelentése s ezzel kapcsolatban a zárszámadás előterjesztése. 2. A felügyelőbizottság jelentése s az igazgatóság felmentése. 3. Az osztalék meghatározása. 4. A szavazatszedő bizottság választása. 5. Az alapszabályok 20. §-a értelmében ez évben kilépő négy igazgatósági tag, é. p. Dobrin Beny, Hirschel Edé, Ollop Samu és Weiszmayer Mór urak helyett ujak választása vagy azoknak ujbóli megválasztása. 6. Egy háromtagu felügyelőbizottság választása. 7. A társaság hivatalos közlönyének kijelölése. Nagy-Kanizsán, 1881-ik január 11-én. Az igazgatóság. — Figyelmeztetés: 1. A közgyülésen részt venni szándékozó részvényes urak felkéretnek, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a bank pénztáránál innen nyerendő térítvény mellett az alapszabályok 52. §-a értelmében f. é. február 12-éig letenni sziveskedjenek, mely térítvény egyuttal igazolványul szolgáland. 2. Az alapszabályok 46. § a értelmében csak azon részvényes bir szavazati joggal, kinek részvénye legalább 14 nappal a közgyülés előtt részvénykönyvileg az ő nevére van beirva.

— **Meghívás.** A nagy-kanizsai kisdednevelő-egyesület a nagy-kanizsai izr. nőegylettel egyetemben 1881. évi febr. 19-én az „Arany-Szarvas" disztermében szerencsekosár-játékkal egybekötött zártkörü tánczkoszorucskát rendez. Belépti dij: személyjegy 1 frt 50 kr.; családjegy 4 frt. Kezdete 8 és fél órakor. Felülfizetések s nyereménytárgyak köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Práger Béla és Belus József urak gyógyszertárában és este a pénztárnál. A szives adomány-tárgyak Koch Mihályné és Weisz Samuné urnőkhöz küldendők.

— **A „Veres-Kereszt"** országos segélyző nőegylet választmányi hölgytagjai által eddig gyüjtött tagok száma már eddig meghaladja a kétszázat.

— **(Hivatalos.)** A belügyminiszter 5936. sz. miniszteri rendelettel megengedte, hogy Légrád község közigazgatásilag a perlaki szolgabirói járásból a kanizsaihoz csatoltassék.

— **Tapolczáról** irja nekünk febr. 12-diki kelettel: A héten, f. hó 10-én bold. Neuhausz Ábrahám halálának egyhavi emlékét ültük meg. — Az emlékbeszédet Kohn Salamon, keszthelyi rabbi mondta; szép szavakban emlékezett meg a bold. elhunytról. — Az ünnepély nagy számu közönség részvéte mellett folyt le. — Az ünnepélyt nagyban emelte a tapolczai kántor által a karral elmondott több emlékima. A kántor daczára, hogy orosz születésü nagyban fáradozik mint ének tanitó is, az ifjuságot szép magyar szövegü énekre tanitani. — A templomban tartott emlékünnepet megelőzte a hitközség gyüléstermében a gazd. felső népiskolai ifjuság által tartott ünnepély. K o h n M i k s a, harmadik osztályu tanuló szép szavakban emlékezett meg a volt hitoktatóról. — Az egész ünnepély általán emelő benyomást tőn.

— **A soproni kereskedelmi** és iparkamra a következő hirdetményt teszi közzé, melyet az érdeklettek figyelmébe ajánljuk. A m. kir. távirdaigazgatásnak az 1881. évben végrehajtandó távirdaépitkezéseihez többféle anyagokra, u. m. nagyobb mennyiségü csavaros hajlitott tartóvasra, facsavarra, vasanyáscsavarra, porczellán elszigetelőre és huzalra van szüksége, mely nyilvános árlejtés utján szándékoltatik beszereztetni. A kik ezen anyagok egyike vagy másika szállitására vállalkozni kivánnak, tartoznak lepecsételve irásbeli ajánlataikkal legkésőbb f. é. február 25. napján déli 12 óráig a közmunka s közlekedésügyi magy. kir. ministerium V. tavirdai szakosztály czimezve a magy. kir. országos és kerületi pénztárnál (Bpest, Koronaherczegutcza, posta- és távirda palota) benyujtani és egyuttal az előbb nevezett távirdai szak. oszt. (Mária Valeria utcza 11. sz.) mindenik ajánlott czikknek saját készitményü mintáiból két megpecsételt példányt beküldeni.

A szállitandó tárgyak mintái a m. k. távirdai központi raktárnál (Bpest Józsefváros Józsefutcza 6. sz. a.) megtekinthetők; a közelebbi feltételek pedig megkeresés folytán ezen kamara által haladéktalanul irásilag közöltetnek.

Sopron, 1881. február 8-án.

A kereskedelmi és iparkamra.

— **(Szinház.)** Értesülésünk szerint Gerőfi Andor szintársulatával e hó 20-án kezdi meg előadásait.

— **Felhivás a gazdatisztekhez.** A m. korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdészek segély- és nyugdijegyesülete 1881. évi február hó 27-én és a következő napokon Budapesten a Köztelken rendkivüli közgyülést tart. Tárgyai különösen a nyugdijintézet megalakulása, az alapszabályok módositása, 10 budapesti és 25 vidéki választmányi tagnak, ugyszintén a nyugdijbizottmánynak megválasztása stb. — Szavazati joggal csak oly felvett tagok birnak, kik tagsági dijaikat a folyó évre is megfizették. — Rendes és pártoló tagokul még a közgyülés előtt is felvehetők, kik magukat a tagsági dijak fizetésére 6 év tartamára irásban kötelezik. Alapitó tagokul felvehetők, kik 100 frtot alapitványul lefizetnek. A tagsági dijak Morócz István kir. tanácsos ur, mint ideigl. pénztárnoknál fizetendők. A felvételhez szükséges s az alapszabályok 7. §-a 2-ik, illetve 3-ik pontjának megfelelő aláirt irásbeli nyilatkozatok Ursziny Pál ügyvéd urhoz, mint a kezelőség vezetőjéhez küldendők. A szavazati jog, képviselet utján is gyakorolható, ha legalább 20 tag összejövén, evégből jegyzőkönyvileg tagtársakat biz meg. Ily összejövetel 4—4 tagja egy szavazatot ruház át, egy kiküldött tag azonban több mint 5 szavazatot nem képviselhet. A felveendő jegyzőkönyv az összes jelenvolt tagok által aláirandó és felhozandó. Tagoknak, kik a vasutaktól kieszközölt viteldijkedvezményt igénybe venni kivánják, érdekükben áll evégből a használandó vasutvonalak megjelölése mellett a választmány jegyzőjéhez Ursziny Pál ügyvédhez (papnövelde-utcza 6. szám) fordulni. A tagsági jegyek felhozandók.

— **Mauthner Ödön** budapesti magkereskedő főárjegyzéke 1881. évre megjelent és kivánatra nevezett czég által mindenkinek ingyen és bérmentve megküldetik. Ez alkalommal megemlitjük, hogy ezen czég mely e szakmában Magyarországban az első, nemcsak belföldön örvend különös jó hirnek, hanem Német-, Orosz- és Francziaországban, sőt Észak-Amerikában is oly kedvező sikert nyujtottak magvai, hogy csakugyan igazoltak ama számos elismerőlevelek, melyek e czéghez érkeznek. Nagy előnye e magüzletnek, hogy eredetinek hirdetett magvakat csakis tiszta eredeti valódi minőségben bocsát forgalomba, sohasem pedig olyanban, mely után termelésből nyeretett, vagy utántermelt maggal van keverve.

— **Rövid hirek.** Tóth Kálmán siremléke ügyében mozgalom indult meg a „Fővárosi Lapok" kezdeményezése folytán. Mint olvassuk Tóth Kálmán nagyszámu tisztelői közül már többen járultak a szép czélhoz adományaikkal. — Bécsben szocziálista pört tárgyalnak jelenleg. A vádlottak eddig beismerték, hogy szocziáldemokraták, de tagadják, hogy izgattak volna, vagy résztvettek volna bármely agitatióban. — Madridban szabadelvü ministerium jutott a kormányhoz. — Pécsett egy tizennégy éves leány, Karay pécsi ügyvédnek és volt pénzügyi tanácsosnak legifjabbik leánya Ilona, sziven lőtte magát. Az eset nagy feltünést keltett a legszélesebb körökben. A szerencsétlen fiatal leány, mint az „E.-r.-nek" irják, leveleket hagyott hátra nővéreihez és barátnőihez. Az egyik levélben azt adja öngyilkossága okául: „Az élet borzasztó nagy bolondság, nem érdemli meg, hogy végig játszsza az ember." — Wahrmann Mór orsz. képviselő termeiben az elmult csütörtökön fényes estély volt. Liszt zongorázott, Wiltné énekelt és Levinszky szavalt. — A közoktatási ministerium határozata folytán Brenner joghallgató, ki a pécsi botrányt előidézte, a hazai összes jog-tanodákból kizáratott. — Nyitramegye száz tagu küldöttséggel képviselteti magát Rudolf trónörökös mennyegzője alkalmából a fővárosban tartandó ünnepélyességeknél. — Az országos magyar iparegyesület kertészeti kiállitást fog rendezni 1882. év tavaszán. — A legujabb meteorologiai észleletek szerint hazánkban északi szél mellett kis mértékben fagyok fognak bekövetkezni, részben azonban meleg és derült napokra lehet kilátásunk. — Tömeges névváltoztatásokat olvasunk minden nap a hivatalos lapban. —

Irodalom.

Az e rovat alatt fölemlitett müvek kaphatók és megrendelhetők Nagy-Kanizsán Fischel Fülöp könyvkereskedőnél.

— **Uj zenemü.** Táborszky és Parsch zenemükereskedésében Budapesten megjelent „Verlobungs-Feierklänge" valzer zongorára szerzé Fairbach Fülöp junior. Ára 1 frt.

— **Az „Ország-Világ"** képes folyóirat XI. száma Wilckens F. C. és fia kiadó-hivatalában érdekes tartalommal s számos képpel megjelent. E füzet mellékletéül „A kis Vad-Virág" czimü jutalomkép van csatolva. Ára 40 kr.

Élcz és tréfa.

Hogyan készülnek a bálkirálynék?

Most a bálok évadja alatt nem lesz talán érdektelen megtudni, hogy miképen készülnek legtöbbször, és milyenek valóban azok a bálkirálynék, kikről a hirlapok olyan sok szépet tudnak összevissza fecsegni.

K. városkában történt.

P. Kari ép oly szeles tánczos volt, a milyen szellemes fiatalember: miért is a bál szépei a mennyire kedvelték tánczon kivül; ép annyira iparkodtak előle más Adonis karjaira menekülni tánez közben. Ennek aztán az lett a nagyon természetes következménye, hogy Kari barátunknak rendesen azok fajtáiból jutott tánczosnő, akik — hogy müszóval éljek — a petrezselymet szokták aratni az ilyen alkalmakkor; amint barátunk nemkevéssé boszankodott.

Egyszer is deréken ragad egy e fajta kisasszonyt, a kinek hozzá még az a kis malőrje is volt, hogy nem épen junói bájai fölött már vagy harmincz tavasz repült el a semmiség végnélküli ürességében, a mi pedig számbaveendő dolog. Alig kanyarodik be barátunk a kolonba, véletlenül megcsuszik a lába, tánczosnőjét hanyatt vágja, maga pedig mellette térdre esik. Ez persze akármelyik halandóval akárhányszor megtörténik; de azért mindig eléggé érdekes arra, hogy a többiek figyelmét pillanatig magára vonja. — Mig a publicum az érdekes párt szánja vagy neveti, — tudniillik kinek-kinek amilyen az izlése, — Kari barátunk aközben felsegiti tánczosnőjét a mint dukál, s azután meghajtja magát a közönség előtt a mint illik igy szól:

„Cseppet se méltóztassék ezen csudálkozni kérem! Én a bálkirálynéja előtt legmélyebb hódolatom jeléül meghajtottam térdemet, ő pedig kegyes volt magát csekélységemhez lealázni."

Ime gyakran mily parányiság, egy kis félrelépés elég ok arra, hogy valaki bálkirályné legyen!

Negyed napra hozták a lapok, hogy a k.—i bál ilyen meg olyan fényesen sikerült és hogy a bálkirálynéja a k e d v e s és b á j o s X. Betti kisasszony volt.

Igy készülnek a bálkirálynék.

—

Ki a legnagyobb bolond?

Kedélyesen diskurálgat a literes üvegek szomszédságában három atyafi.

„Én azt tartom a legnagyobb bolondnak, — szól az egyik — a ki, midőn nyitva van az ajtó, kibontja az ajtószárfa mellett a falat, és azon bujik be a házba."

„Helyes! — szól a másik — de az nagyobb bolond, a ki visszafelé is azt az utat választja, a helyett, hogy az ajtón jőne ki." —

„A legeslegnagyobb bolond pedig az, — szól közbe flegmaticusan a másik asztalnál egy őket eddig némán hallgató — aki ezt a bolondot az ő bolond eszével ilyen bolondul elég bolond volt kigondolni."

—

Műfordítás.

Egy vidéki öreg prókátor, a ki — érdemül legyen mondva — minden izében valóságos szitytya magyar, szörnyen boszankodott a kormányra, hogy az a kisebb polgári peresügyekben illetékes biróságot nem magyarul, hanem idegen nyelven, bagatellbiróságnak czimezi. Mióta a bagatell törvény életbelépett, azóta mindig azon törte a fejét, miként lehetne azt a b a g a t e l l szót leghivebben magyarul kifejezni? Végre sok tünődés után nagy örömere meglelte a helyes kifejezést, s azonnal oda is pingálta nagy betükkel épen benyujtandó keresetének homlokára hogy: „A tekintetes kir. Járásbiróságához mint l i t y i f i t y i biróságboz N.N.-ben." Hogy aztán a tekintetes lityifityi biróság miként fogadta a keresetet? arról hallgat a krónika.

—

Érdekes párbeszéd.

A veszprémi Hubay-féle kávéház egyik márványasztalkájánál következő párbeszédet folytatott a napokban két elegánsan öltözött fiatalember:

„Elér-e öt mátyásugrásnyira?"

„Tizenhétszer kapott uj-évi gratulácziót."

„Nigriczia, vagy Norvégia?"

„Itália."

„Mirabeau?"

„Madonna."

„És a reálitása?"

„Ezeret mos a Sió."

„Mi a nyomás rajt?"

„Nulla."

„Hát repülője van-e?"

„Négyszer kettő három zerussal utánna"

„De ez kakukfi anyja?"

„Mint levesben a lé."

„Pont. Hymen nyilával megostromolom a pártát és ha lehet beveszem."

A föntebbi párbeszéd értelme pedig — mire sok fejtörés után jöttem rá magam is — ez:

„Van-e husz éves?"

„Tizenhét."

„Fekete, vagy fehér?"

„Barna."

„Rút?"

„Gyönyörü."

„És az ingatlana?"

„Ezer hold a Siómentén."

„Mi a teher rajt?"

„Semmi."

„Hát pénze van-e?"

„Nyolczezer forint."

„De ez bizonytalan?"

„Bizonyos."

„Jólvan. Megkérem kezét és ha lehet feleségem lesz."

Aztán mondja még valaki, hogy a magyar nyelv képtelen a képletezésre!

Csalán.

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról hova:

Vonat szam		Óra.	Perc.	Idő.
207	Eszék, Mohacs, Dombovar	5	10	reggel
215	" " "	2	30	délut.
209	" " "	11	1	éjjel
202	Buda-Pestre (gyorsvonat)	5	55	reggel
204	" (postavonat)	2	6	délut.
212	" (vegyes vonat)	11	20	éjjel
313	Bécsbe (Szombathely, Sopron-felé)	6	15	reggel
301	"	11	50	éjjel
215	Sopronba	3	40	délut.
205	Pragerhof, Kottori, Csáktornya	4	55	reggel
203	" " "	2	47	délut.
201	" " (gyorsv.) "	10	50	éjjel

Érkezik Kanizsára:

honnét:

		Óra.	Perc.	Idő.
210	Zákány felől	5	27	reggel
316	" "	1	41	délbt
208	" "	11	1	éjjel
211	Buda-Pestről (vegyes vonat)	4	15	reggel
203	" (postavonat)	2	5	délut.
201	" (gyorsvonat)	10	30	éjjel.
302	Bécsből	4	1	reggel
314	"	10	15	éjjel
816	Sopronból	12	5	délu.
202	Pragerhof felől (gyorsvonat)	5	37	reggel
209	" "	1	20	délut.
402	" "	19	30	éjjel

Felelős szerkesztő:
HOFFMANN MÓR.

Nyilttér. *)

Barics urnak a „Zalai Közlöny" e hó 13-iki számában a fogorvosi gyakorlatban való kuruzslást illető felszólalásomra adott feleletére a következőket válaszolom: Senki sem fogja azt kétségbe vonni, hogy ő első rangu külföldi orvosokkal dolgozott mint fogtechnikus, az lehetséges, mert a külföldön a lehetetlent is lehet követelni. Sőt a külföldön még doktori diplomákat is lehet kapni, minden képzelhető titulussal 2—300 frtért, melyek azonban már sokakra nézve azon kellemetlen csalatkozást eredményezték, hogy azok Osztrák-Magyarországban teljesen értéktelenek. Bécsben és Budapesten is alkalmaz minden elfoglalt fogorvos fogtechnikust, kinek feladata azt a munkát végezni, a mely a fogorvostól reá bizatik. Nem csoda tehát, hogy a külföldön is lehet munkát kapni. Barics ur ugy látszik felszólalásomat önmagára vonatkoztatja, ez nem vala szándékom, mert ez esetben minek a nyilvánosság? Van erre nézve más ut is és nem szükséges, hogy polemiába bocsátkozzam vele. Csak azt akarom neki mondani, hogy nem szól igazat, ha azt mondja, hogy nem fogorvosnak gerálta magát, mert nemrég láttam tőle iratot, a melyen fogorvosnak irta alá magát. Hogy annak örül, miszerint ifja és bora van, azt bizonyosan mindenki szivesen elhiszi. Ez rövid feleletem hosszu lére eresztett replikájára, mely után a polemiát részemel befejezettnek nyilvánitom. A többi nem tartozik a nyilvánosság elé, hanem oly forum elé, hol a joget megtalálják, ha keresik.

KRAUSZ IGNÁCZ
fogorvos.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal magára felelősséget a Szerk.

Téli estén.

Karczolat.

W. Zsanká-tól.

Huh! beh hideg van. Jó most a meleg kályha kucogban ülni — a borzalmas téli éj tagya elől ide menekültem — s az elmult idők benyomásain tünődnöm.

Az ilyes borongós, hideg nap — mikor senkisem háborgat — arra jó, hogy gondolataimat összefüzzem, a különféle tapasztalatokat és észleléseket képzeletemben sorrendbe helyezve, utóbb papirra tegyem.

Mert akkor, midőn a természet ünnepi diszben pompázik, figyelmem oly sok mindenre terjeszkedik ki, a tárgyak annyiféle formába játszadoznak szemeim előtt, hogy utóbb egy chaotikus zagyvalékot képeznek, melyből kibontakozni nagy nehézséggel jár.

Világéletemben gyakran voltam a pillanatnyi benyomások rabja. Ha férfi volnék, nem merném ez őszinte beismeréssel a világ elé lépni, mert a közvetlen jellemek legfőbb ellentéte a megállapodás-nélküliség, s a világ a férfitól határozottságot követel, s ha valójában a határozott jellemek oly ritkaságok közé tartoznak mint a fehér holló, mégis minden férfi igyekszik o l y a n n a k látszani.

Én azt hiszem, a valódi közvetlenség azon abstract fogalommal egy szinvonalra állitható, melylyel az „Isten" fogalmát elkülönitjük a többitől.

Aszalay szerint az ideges, szeszélyes emberek többnyire jellemtelenek.

S egy nő sem képzelhető szeszélyek nélkül tehát a föntebbi sorokban — ha a érzetek különfélesége nem vigasztalna — oly itéletet olvasnék összes nemünkre, mi méltán szomorkodásba ejthetne.

De mindazonáltal tény az, s Aszalaynak annyiban igaza van, hogy a s z e s z é l y minden határozottságot kizár köréből.

Azért tünik fel előttem a nő-emancipátió képtelenségnek. A szabad állam megadja a polgárnak hivatás jogát, mely szerint képességei szerint, szabadon választhat magának pályát; de most szóljatok, melyik nő tudná megmondani hogy az egész hosszu életen át milyen ügyet teljesitene ő pedantericus állandósággal?!

Mikor a könnyü-, az állhatatlanság vére buzog ereinkben!?

Képzeljétek csak, én rabszolgája vagyok szeszélyeimnek, hogy, ha H a h n-H a n t-t olvasom, elvagyok ragadtatva, ártatlan kedélye, áldozatkészsége s vallásossága által; s azon gondolkozom, ha nem válnék-e belőlem olyan szent apácza mint regénye hősnőjéből, Mária Reginából?

O u i d a, oly piczíny teremtéssé változtat, mint a bábu; lábaimra faczipőket illeszt, s virágos kertecskében kannával kezében oda állit a lóczához, hol Apolló fejével áthajol a művész, s gyönyörködik tudatlanságomon.

P o n s o n, selyembársony-ruhába öltöztet, szemeimbe csábitó sugárt ültet, s kezeimbe egy lovagostort ad, melylyel a levegőben egy kört kell czirkalmaznom, mire mintegy vezényszóra előbujnak a földalól nehéz pénzes zacskóikkal az amerikai tőzsdérek, indiai nábobok, Lordok s Marquis-ok,

E ö t v ö s megtanit gondolkozni. Megtanit o k o s a n boldogtalannak lenni.

Z i m m e r m a n n által megbarátkozom a néger fajokkal, s kedvet érzek magamban Afrikába utazni a Senegal és Nieger partjaira, hol a Dahomey-ek kedvemre százakra menő ember-falkát áldoznak föl — vagy az Abyssinaiakhoz, ahol oly szabályos arczu férfiak vannak.

És igy tovább, tovább! s ép ugy mint a könyvek, hatnak reám az emberek is, s minden esemény, mely fényt vagy árnyat vet az életben. E pillanatnyi benyomások már sok perczét keseriték meg életemnek, nem tulozok, ha azt mondom, hogy háromnegyedrészét életemnek e benyomások alatt szenvedtem át. — — — — — — — —

Voltak nekem már igen sok barát- és barátnőim. Ezek mindenike oly különös ellentétet képezett lélektanilag, természetüket tekinve. De egyben mindegyik megegyezett, hogy egyikük sem tudott h ű lenni.

E négy tal — melyek között elvonulva a világtól élek — sokat tudna beszélni.

Ott ült azon a kis pamlagon az a szép barna szemü lányka s epedő udvarlója.

Az ablaknál a szőke szépség csevegett egy magas fiatalemberre, ki szerelmes volt beléje.

A nefelejcs-szemü, fantastikus versfaragónő a kályha mellett olvasta elő „gyöngytavasz" s „s örök emlékezet"-ről szóló költeményeit, solajtozva széptevőjének. S én, a zongoránál ülve hamis accordokkal rontottam a levegőt.

S egy pár év mulva, egyiket elhagyta a férfi, a másikat a nő.

A versfaragónő palacsintát süt, s a ki oly hamisan zongorált — én a tollat rágom.

De a legszebb az egész dologban az, hogy egyikünkben sem történt kár.

Azok, kik elhagyattak, nagyon hamar megvigasztalódtak: pedig mindegyik azt hitte magáról, hogy szerelmes, s hogy a válás megrepeszti a szivét.

S még csak egy kis karczolás nyoma sem marad azon!"

Menten igy gondolkoztak:

„Gyöngyház, ha leszakad lesz más!"

Hát ez a szerelem?!

„In praxi" csak ilyennel találkoztam, s igy nem veheti tőlem senki rosz néven, ha azt mondom, hogy a regények s a költemények igen kedvesek előttem, ha az i g a z i, m é l y szerelmet ecsetelik! de a való életben a szerelem oly valami, a mivel az unatkozó leányok s a gondatlan könnyelmü asszonyok ölik a drága időt, de a kinek komoly czélja, vagy hasznos foglalatossága van, az ily üres, lélektelen dolgokkal nem rontja finomabb érzékeit.

Hiu képzelődés minden, mit ti költők a szerelemről beszéltek!

Nézzétek azt a divatos gavallért azzal a csinos leánykával az utczán. Hogyan udvarol neki, el akarja venni. No nem rosz parthiet tesz vele, épen hozzá illik.

A leány hozománya az ő fizetéséhez arányositva, háromszorta több, de azért a leány is elégedett lehet, mert K.... városa „légfeschebb" uracsa esd kezéért.

Egymáshoz valók s ezen a vidéken egyikök sem talált volna magához illőbb párt.

De vegyétek karon azt az ifjut, vezessétek egy másik asszonyhoz, magas trón elé; mit gondoltam, nem oly magasra, lehet száz fokkal alább, csak két fokkal följebb legyen, mint választottja.

Csengessetek pár aranyat fülébe, mutassatok kissé fényesebb szemeket neki, kisebb lábakat, s aztán mondjátok hogy ez szereti őt; s a hiu bolond vissza se néz arra kinek röviddel előbb eget-földet igért, hanem ennek rabja lesz.

S az elhagyatott leány, ha gyászba borultan sirni kezd, fussatok hozzatok neki e g y e m b e r t, lágyan suttogót, szépet, s hazugot, mint egy olasz — s nevetni fog, meg lesz vigasztalva.

Ilyen a nő, s olyan a férfi; s hiuság, agyrém a szerelem!

Észre sem veszem, mily messzire ragad engem tollam. Csapongó, vad vagyok, de jelenleg nem a pillanatnyi benyomások rabja.

Olvasóim el ne itéljetek őszinteségemért! Igazat irok, meggyőződéseim szolgálnak alapul . . . . .

Huh! de jó itt a melegben! — Ez a kályha és kedvencz könyveim többet érnek az egész emberiség szerelménél.

A Nagy-Kanizsai Bankegyesület Részvény-Társaság

folyó 1881. évi márczius 13-án délután 3 órakor

saját helyiségében

hetedik évi

rendes közgyülését

tartandja, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

A közgyülés tárgyai:

a) Üzleti jelentés; a számadások és mérleg jóváhagyása feletti javaslat a felügyelő bizottság jelentése alapján.

b) Az 1880-iki osztalék meghatározása.

c) 2 igazgató tanácsos választása a sorrend szerint kilépő Karczag Bela és Sommer Miksa urak helyett, vagy ezek ujbóli megválasztása az alapszabályok 15. §-ának figyelemben tartása mellett.

d) A felügyelő bizottság megválasztása.

e) A mult év márczius 14-én tartott közgyülés alkalmából tett inditvány tárgyalása.

f) Az alapszabályok II. fejezete, 6-ik §-a e) pontjának módositása.

Azon tisztelt részvényes urak, kik a közgyülésen szavazati jogukat érvényesiteni óhajtják, az alapszabályok 35. §-ához képest felhivatnak, miszerint a még le nem járt szelvényekkel ellátott részvényeiket f. évi márczius hó 4-dikétől egész márczius 12-dikéig terjedő időközben az egyesületi pénztárnál letétemenyezzék.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1881. február 9.

819 1—3

Az igazgató-tanács.

FISCHEL FÜLÖP

évek óta fennálló és a legjobb hirnévnek örvendő

könyv-, mű- és hangjegykereskedése,

Nagy-Kanizsán

ajánlja a nagyérdemü közönségnek dúsan felszerelt nagy raktárát, ugymint:

Pompás diszművek magyar, német és franczia nyelven. Gyönyörü képes-könyvek magyar, német- és franczia nelven.

Ifjuságiratok

mindkét nembeli ifjuság számára magyar, német és franczia nyelven.

Elegans levélpapirok és boritékok csinos tokban, szines monogrammal.

Mindennemü köszöntőjegyek nagy választékban.

Ajánlom továbbá:

Nagyszerü papirraktáramat

melyre nézve azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a különféle papirokért

20 %-kal leszállitottam.

Sigmund Bensinger's Verlag in Wien und Prag

Soeben erschienen und durch alle Buchhandlungen zu beziehen:

Lessing's Werke

Illustrirte Pracht-Ausgabe herausgegeben von Dr. Heinrich Laube

In ungefähr 60 vierzehntägigen Lieferungen à 5—6 Bogen, Lexicon-Format auf feinstem Chamois-Papier gedruckt. Mit im Satzspiegel eingedruckt

500 Illustrationen

erster Wiener Künstler.

Preis einer Lieferung nur 50 Pf. oder 30 kr. ö. W.

Subscriptionen nimmt entgegen:

Ph. Fischl's Buchhandlung
Gr.-KANIZSA.

Uj hordógyár.

N.-KANIZSÁN.

Alulirottak tisztelettel értesitik a n. é. közönséget, hogy a helybeli piaczon (a vasuti szállitmányok raktárának és a m. kir. sóhivatal átellenében

Hordógyárt (813 3—3

állitottak, melyben minden e szakba vágó munkálatokat a legolcsóbban eszközölnek.

Teljes tisztelettel

VOGEL és WAGNER.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál, Nagy-Kanizsán 1881.

8. szám. Nagy-Kanizsa, 1881. szerdán, február 23-án. VIII. évfolyam.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosház utcza. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt. Fél évre 3 frt. Negyedévre 1 frt. 50 kr.

Hirdetmények: 5 hasábos petitsor egyszer 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdij 30 kr.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TÖBB MÁS EGYLET HIVATALOS KOZLONYE.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Uj városház utcza 513. sz.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el:

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyilttér: Petitsora 10 kr.

Egy grófi programm falusi nyelven.

I.

Grof Zichy Jenő mult havi — nagyszabásu felolvasását értem — az országos iparegyesületben, az övét aki a tavali sz.-fehérvári iparkiállitást is rendezte, — az övét, aki hazai iparunk tiszteletbeli „főczéhmesterének" — hőher: Mentorának — geniusának — s tán Maecenásának is avatta magát, — aki meleg honszerelmével keresve hazánk és népünk elszegényedése ellen a mentő-ércseppeket — a panaceát, ezt pár éve már a hazai kézműipar emelésében vélte találni.

S mit mond most a pesti felolvasásában? . .

Azt amit mi „minorum gentium" falusi táblabirák (v. ezek utódi) dilettans politikusok — még dilettánsabb nemzetgazdászok — távol a fővárosi tudomány góczpontjától — de csendes magányunkból — azon „bizonyos 7 szilva fa" alul rég mondogatunk —:

hogy Aeneas magyar (?) ember volt, mikor az mondta, hogy legyűrve — legyűrve — földre esve —: mindig e földtől kapott uj erőt!

hogy Hazánk 1-ső sorban ($^2/_3$ részben) földmivesország — hogy marad is ez ilyen még sokáig — tán a soknál is tovább, — fekvésénél fogva s a külföld rég fejlett ipara tulszárnyalása — tengerparti — gyarmati hiányai miatt, — miket, kiket, már igy el nem érhetünk,

hogy tehát a mezőgazdaságot dajkáljuk — dédelgessük, segéljük primitiv haldoklása közben, majd utóbb ez mint anya-alap — fel neveli emlőin fiatalabb testvéreit: iparunkat, kereskedelmünket! . .

„Mindennek anyja föld —
Leghivebb magzatod
Ebözni mért hagyod?" . .

Mondja a költő — De hát ki hallaná meg a völgyi hangot a hegytetőn. Ki visszhangoztatná a gyenge falusi hangot?! . .

Pedig a fővárosi, országos körök néha a fától nem látják az erdőt. A 9/10 részben földbirtokosból álló képviselőink vagy tul loyalisok vagy tulszégyenlősek! . .

De halljuk Zichy gróf saját szavait:

„Mindig jobban meggyőződöm, hogy mind saját — mind más nagyobbak küzdelmeinek is az ipar terén mind addig nem lesz kivánt sikere, mig ennek előfeltétekép a mezőgazdasági iparunk hiányait nem orvosoljuk, bajait még nem szüntetjük — mert:

„A természet rendje és törvénye, hogy a meglevő vagyont kell előbb czélszerűen s teljesen érvényre juttatni, mielőtt egy ujabb (még nem levőnek) megszerzésére törekednénk!"

„A kisbirtokosnak (népünk $^2/_3$ része) rosz marhával rosszul szántott sovány földjében, a silány vetőmag után alig van az adókat fedezhető termése! — Hát a fő dolog — az ember — az a szegeny földmives? Minő annak háza — ruházata — családiága?!

„Hogy a kézműipar nálunk felvirágozhassék — első sorban kell, hogy a belföldi közönségből kaphasson fogyasztót." (De ha ez szegény: ugy nem fogyaszthat.)

„Nemzetünk életében és fejlődésében oly alapszerű jelentőséggel biró földmives osztálynak, mely nemzetünk zöme — nemzeti vagyonunk legfőbb termelője — vajmi csekély gondját viseljük!

(Sőt nyomjuk 50% direkt adóval, mily nagy nincs sehol, indirekt adónk pedig csak 49%, mily kicsi nincs sehol — mert Angliában amaz 16% emez 83%, Franciaországban amaz 19% emez 80%. Igy Ausztriában is. Ne tagadjuk hát, hogy nálunk példátlanul nyomva van az édes anyaföld. A számok beszélnek.)

„Megszereztük az ujabb idők culturalis eszközeit: a gőzöst vasutakat, de a mezei gazda viszonyaival nem foglalkoztunk sem jogi- sem közigazgatási sem socialis téren! . .

Pedig ez adott ellenállási erőt a nehéz multban, és az önbizalmat a még nehezebb jelenben — a jövő iránti elcsüggedés ellen!"

(Bismark éleslátása már a földmives osztályt támogatja.)

Eddig a nemes gróf . . .

Ehez aztán nem kell commentar. Én se commentálásból hangoztatom. Csak az eléggé szükséges ismétlés és a felolvasó tekintélye okából.

Ő már látja ám a fától az erdőt! — Aligha nem benn járt, élt, azon nagy erdőben, melynek neve nép!

* * *

Az az, hogy nem eddig bizony a nemes gróf, — mert felolvasásában — futólag — javall néhány segélymódot is, p. u.

1-ör. A népnevelést. No ez a fődolog — az igaz. Mert művelt nép ritkán szegény. A műveltséget megfizetik tán a más világon is. A művelt ember a jég hátán is megél — értékesiteni birja a rongyot, a csontot is, mit a tudatlan a szemétdombra vet. Kiaknázni birja a láthatlant a föld alatt is — az ellenkező szelet is — gyémántot gyárt a szénből is.

Még is mily édes kevés tétetett arra, hogy népünk tanuljon egy kis chemiát, geologiát, kertészetet, gyümölcs és állattenyésztést (Fővárosunk kertészei bosnyákok — sage Bosnyákok.)

Gabna kivitelünket fenyegeti sok egyéb felett az amerikai ősföld olcsóbb termelése . . . De kevés tétetett ellensulyozására. — Consulaink egyengetéseit is gyéren látjuk. Egy két próba szántás sat. Quid hoc ad tantam sitim? . . . (csepp az égető szomjra!)

Borkivitelünk is csökken. Irják jó emberek, hogy szőlőt szálljtsunk ki . . . De kevés azon egy pesti hang, hogy a ki oda fordul: közvetiti a kiszállitást. — Gyümölcsaszalásunkra — fatenyésztésünkre vándortanárokat kértünk . . . Kaptunk is, nem is! pedig magyar jellemünk helyibe várná. — S csak a helyi viszonyok szerint in loco adható jó tanács ezekben is.

Faiskolákra törvény kényszeriti népünket pénzbirság mellett — papiron . . . Ki kéri szamon ezt? ki exequálja ezt az elmulasztó községtől? — Erre nem érünk rá — csak az adó executióra!

Elemi iskoláinkban tanitják a meddő algebrát — algymnásiumunkban a görögnyelvvel és sok más inpraktikus tudománynyal szaturálják (telitik) a szegény fiak fejecskéit s untatják az undorig tanulási kedvüket elveszik — fele kursum — s lesz sok félmüvelt semmi, sőt a semminél rosszabb tudákos dologkerülő „alig ur!"

Pedig jó volna az elemiben kosárfonást, szalmakalap készitést- olcsó szőnyeg csinálást-, fa ültetést-oltást sat. tenni kötelező tantárgygyá, főnnébb a franczia és minden hazai nyelv tanitását, mely az életre — a konyhára — a zsebre is hozna.

Mert tagadhatlanul 1-ső kellék a vagyon a megélhetés. (Azért akará nagy Széchenyink 1-ör is a vagyonosodást emelni.)

Mert ez a „Civilizatió" két élű fegyver. Egyenlő arányban nőtt vele az ember igénye, — igényeivel kiadása! — Őseink kopott harisnya szárba tették pénzüket: mi most a pénztárczát is pénzen vesszük meg — ha üres is.

Szólt a nemes gróf az iskolai takarékpénztárak hasznosságáról is — mely az ifju nemzedéket jó korán szoktatná a takarékossághoz. — Igaz is. Mert a koldus is ha például naponkint 50 krárt összekoldul — ebből 10 krárt naponként félretehet.

Az iskola falára jelszóul kellene irni, hogy „az idő pénz" sőt több, mert pénzen se lehet megvenni!

Szól a nőképzésről is — mondván Betham szerint, hogy „nő kormányozza a-világot." De lám nőképezdeink vagy zárdai — vagy privát üzletek. Állami kevés van. Erre nem kerül.

Szól a népnevelési egyletekről. Bevallja, hogy ezeknek alapszabályait most készül megerősiteni a kormány. Eddig nem jutott eszünkbe — vagy mint mellékesre (?) nem került rá a sor még.

Addig is — mondja — minden egyes tegye meg a lehetőt, körében, a népoktatás — szorgalom és munkásság emelésére — s ezzel a vagyoni gyarapodásra. Hogy a sajtó legyen ellenőr — a társadalom tanácsadója, hogy a társadalom gazdálkodása fölött is gyakorolja ellenőri gondoskodását sat.

Tehát panaszoljuk bajainkat, s ezeknek védelmezett orvoslási módjait a sajtó utjan, — nem vesz az el nyom nélkül — ha eredménye késik is.

Czigány Károly.

A „Zala" tárczája.

Télen.

Kinéznék, de nem látok ki
A-szabadba,
Jegyvirágot rajzolt a tél
Ablakomra.
Talán azért rajzolt reá
Hogy ne lássam,
Hogy odaki' mily szomorú
Pusztaság van?

Pusztaság van, még de milyen
Nagy pusztaság!
Temetővé változott az
Egész világ.
S mi élő lény van is benne,
Az az egypár
Csak olyan, mint temetőn a
Halálmadár.

Rab ilyenkor, rab az ember
S a bilincse
A jószivű, barátságos
Vén kemencze:
Ennek oldalánál reggtől
Estig szépen
Elüldögél az ember egy
Zsölye-széken.

S unalmában egyebet mást
Mit csinálna?
Pipára gyujt, hogy ha épen
Van dohánya.
Pipaszónál lába kel a
Bűnak, gondnak
S gondolatink szebb időkbe
Vándorolnak.

De a gondolat se száll most
Oly vidáman,
Mint tavaszszal, vagy mosolygó
Meleg nyárban;
Lassan jár csak, mintha ólom
Volna lába:
Meg-megbotlik itt is ott is
Egybe másba.

Kandallóhoz ülök én is
S eltünődöm
A jövendőn és az elmult
Szép időkön;
Összeszedem virágait
Mindkettőnek
És egy tarka koszoruvá
Kötöm őket.

S a koszorut egyre nézem,
Egyre nézem;
Nagyon szép az, nem csuda hogy
Tetszik nékem:
Minden virág benne egy-egy
Tündérálom, —
S legszebb benn' a te szerelmed
Gyöngyvirágom.

Rédey István.

A „nevető" klubb.

Igy neveztük el és joggal de nem hiszem, hogy valaki megrót volna érte? — hiszen fiatalok voltunk és végre is — nem bün a nevetés.

A sirásra ugy sem kell club-ot alakitani — sirni e földön mindenkinek kell — sőt és in corpore.

Tizenegy tagból állott a kör.

Este összeültünk, megbeszéltük pélemele a napi eseményeket s egy-egy jobb adoma után felzendült a tizennegy ifju torok vidám hahotája a legkülönbözőbb skálákban, mig szemeink nedvesek lettek, akkor egy poár jó borral leöblitettük az es és estebéd fáradalmait s elváltunk egymástól.

Szeptember vége felé lehetett. A kör tagjai teljszámilag együtt ültek s mulattak. Odakünn szakad a zápor, a vendéglő étermében már aludt a czigány s pislogtak a gyertyák. Tizenegy óra lehetett midőn váratlanul egy 45—50 éves uracska nyit be hozzánk, bocsánatot kérve alkalmatlankodásáért, de úgymond nem fog zavarni, csak körünkben szeretne estelizni, mert ő imádja az ifjuságot s a vig kedélyt Surtout messieurs, mondá franczia grácziával, gyülölöm — a soló soupirozást. Az első perczben boszankodtunk, de az öreg ur, — (köztünk még akkor a 45 év igen tekintélyes kor volt,) oly kedvesen és eredetien tudta elhadarni mondókáját, hogy elfogadtuk vendégünknek s nemsokára megnyerte szivünket; hát még miután rájöttünk, hogy ő köztünk a legjobb canseur és legvigabb — nevető. Egy banknak volt főpénztárnoka, neve jóhangzásu, s fellépése elegans bár nem ment a kómikum bizonyos nemétől a, mi csaknem kikerülhetlen, ha az ember agglegény, bureaucrata is.

Mindennek daczára a nevető klubb ban másnap már tizenkettőre teritettek. Tudják kedves olvasóim hogy mi az a — chatouilleur? — ? Csiklandár ba a magyar tudományos akadémia e rosz műszót elfogadja? — Valaki a kinek művészete másokat megcsiklandozni — de nem mint a parasztfiúk falun az alvó iskolamester orrát — libatollal — hanem saját nevetésével másokat is nevetésre chatouillironzi — buzditani. — A „csiklandár" finomitott és mesterségesebb neme a claqueurnek, ehez nemcsak képeztetni de — születni kell. — A franczia szinházakban még nem rég hatalmas szerepet játszottak a chatouilleur-ök. Két három ilyen egyéniség megmentett egy gyenge vigjátékot s hatványozta a jobbaknak hatását, mely műtétért 100—200 frankot is kapták fejenként egy-egy estélyért, kiki képessége azaz művészete szerint.

Ilyen, mondjuk csiklandár, s hozzá még diszpéldány veszett el a mi Nesztorunkban; — ha ő nevetett, senki komoly nem maradhatott, kacagtunk hangosan, ujjongva mig lélekzetünk ki nem fogyott s még akkor ő nevette rá a „Schlussériát." — Pompásan összeszoktunk. Már egy éve volt tagja s féléve elnöke körünknek. Ruházata mindig egyenlő maradt, hosszú szalonkabát, kurta pepita nadrág széles biborpiros nyakkendő és keskeny de hegyes „Vatermörderek.

A kis 4 lábnyi termethez aránylag tulságos nagy fej, mindig kurtára nyirt, tüskés, szürke hajzatával, rövid vöröses barkók és kurta jockey bajusz. Külsőleg angol de belül derék őszinte magyar sziv. Ha szerelemről beszéltünk, gúnyosan rángatóztak ajkai, nem is hihető, hogy az édes érzelmet valaha ismerte volna.

Egy este kivételképen egészen komolyan beszélgettünk. — Körünk egy tagja megbalt számunkra, — azaz kilépett — Isten nyugossza mert megnősült s mi több szinészőt vett el. Mindenki tudott valamit mesélni a nősülés ellen, sőt Hugo barátunk New Yorki hapi lapot vont elő mellzsebéből s a következőket olvasá:

„Ismerik Önök Magyarországot." „No" pedig létezik egy hasonnevü kis ország melynek két szép folyócskája van s melyben minduntalan veszekednek „that" is Hungary, oda kell olvasóink figyelmét irányoznunk, mert a dráma mely tegnap itt végződött ott veszi kezdetét . . . . .

Hogy s miként történt, arról közelebbet nem igen tudnak és ép azért annál inkább csodálkoztak, midőn H. ur egy kis magyar városká leggazdagabb kereskedője elvette a szőke Louiset, Dénes barátja gyermekeinek gouvernantját. H. ur csak 20 évvel volt idősebb Louisenál, s ezt kiegyenlité azzal, hogy három fejjel volt kisebb a szép franczia nőnél. Nagyon boldogan éltek, mely boldogság tetőpontját érte el, midőn Louise egy anyjánál nem kevésbbé szőke leánykával ajándékozta meg H. urat. De ekkor jött egy circus alakjában a nemezis, mert a szép Robert mindenkit elbüvölt, hajadont és asszonyt egyaránt; különben ez nem is nevezhető csudának, mert Robert délczeg volt, mint hajdan Peleus fia, rugányos mint az acél s karcsu mint a fenyőszál: Aki ezt leginkább méltányolta az a szőke exgouvernante volt ... Rajongott érte, s egy szép reggel H. ur hiába keresé cassakulcsát, ékszereit és feleségét ... de a kis lány ... megmaradt. Gyarló vigasz hasonló körülmények között. H. ur átadta a kicsit Dénes barátjának, reá irattá összes ingatlanát s a vidékről nyomtalanul eltünt. Megboszulni magát susogták halkan ismerősei ... elrejteni vén fejét mondá nevetve a t. cz. közönség.

Ma reggel nagy zaj ébresztő fel a „Morning street" lakoit. Egy gin-ittas férfi embertelenül kiszott egy földön nyüszörgő asszonyt, ki ketségbeesésében keresztül lőtte kedvesét egy általa elejtett rewolverrel.

A nő félig agyonkorbácsolva, félig kiéhezve a koldus korházba helyeztetett, de nem hiszik, hogy megéli a holnapot. Reportertünk ügyességének köszönhetik olvasóink e kerek elbeszélést, mely után feleslegesnek tartjuk megjegyezni, hogy a férfi a szép Robert s a nő a szegény, megszökött hitves illetve az ember kedvese volt ... a szép Louise, kinek pénze gyorsabban fogyott, mint Robert iránti szerelme, melyet az aljas koplaltatással és ütlegekkel hálát meg. Midőn a felolvasó végig nézett a hallgatókon nedves volt a szeme mindegyiknek.

Hangos, görcsös nevetés szakitotta meg. Roszalólag néztünk a nevetőre — ki szomban velünk s könyező szemeinkkel mitsem törődve kacagott szive szakadtából, mig lélekzete el nem állt, közbe közbe egy érthetlen szót mormogva. Nem fogtuk fel elnökünk rózsás kedvét s indignátionk nőttön nőtt; midőn az öreg hirtelen felugrott nevetve, de halott halványan a társaságot ... felköszönteni készült. Mindnyájan ijedve, de megilletődve felállottunk, kezdtük sejteni, hogy egy nagy szerencsétlenség előtt állunk, hogy ez az ember ... megőrült. Reszkető kézzel fogta poharát könnyező szemeit mereden reánk irányzá ... „Louise!" ... kiáltott szivéhez kapva, s karjaimba dőlt — élettelenül! ...

Elmondjam-e? hogy szegény H.unk nem ébredt többé fel, hogy halálra nevette magát egy pilanat alatt az, ki nem tudta magát hosszu évek folyán agyonsirni. .

A klubb feloszlott.

Svarcz Józsi.

Pártértekezlet a koronában.

(Február 20. délután 3 órakor.)

A mint lapunk mult számában jeleztük, választó kerületünk több kiváló vezérférfia értekezletet hivott egybe e hó 20-ikára d. u. 3 órára a Korona vendéglő étteremében. Az értekezlet a jelzett napon meg is tartatott, mely alkalommal városunkból és vidékünkből szép számu választó polgárok jelentek meg, úgy a szabadelvü, mint a mérsékelt ellenzéki párt hivei közül.

Az értekezletet összehivó vezérférfiak közül Tolnay Károly mint kor-elnök üdvözölvén a megjelenteket, röviden elmondja a conferentia czélját és felkéri az értekezletet, hogy az értekezlet vezetésére elnököt és jegyzőt kijelölni sziveskedjék.

Lelkesült éljenekkel Tolnay Károly kéretett fel az értekezlet vezetésére; jegyzőül Dr. Benczik Ferencz.

Tolnay Károly ur elfoglalván az elnöki széket, megköszöni az értekezlet bizalmát és azt mondja, ha azt akarjuk, hogy e tanácskozásnak sikeres eredménye legyen, két kérdést intéz a jelenlevő választó polgárokhoz, mely fölött a conferentiának első sorban kell tisztába jönnie. Először. Hajlandók-e a jelenlévő választók, hogy azon győzelem, melyet a függetlenségi párt legutóbbi választás alkalmával elveinek diadalra jutása által a szabadelvü párt ellenében kivivott, attól ismét elvonassék? A második kérdés pedig, mely igen nehéz, s melyet csak egyesült, vállvetett erővel lehet megfejteni, az, hajlandók-e arra, hogy oly férfiut tüzzenek ki zászlójukra, kinek neve biztositékot nyujt a leendő választás alkalmával a győzelemre. (Helyeslő éljenzés) Ő tehát praeoccupálni nem akarván, ez tanácskozás tárgyává tüzi ki és kéri az értekezletet, hogy a kérdéshez hozzá szóljanak.

Elsőnek felszólalt.

Újlaky pacsai plébános. Ő mérsékelt ellenzéki és, mint ilyen körvonalozza álláspontját a szabadelvü párttal szemben. Miután itt két párt van együtt, nem hiszi hogy czélt érjen az értekezlet, mert az ő pártja látván a nemzet rohamos hanyatlását és a népnek folytonosan nagyobb tért foglaló elszegényedését, sorakozniok kell oly törekvések ellenében, melyek a kormány rendszerét támogatni hivatvák, nekik oly férfiakat kell a kormányra emelni, kik a folytonosan gyarapodó deficittel szemben megtakarításokat/akarnak eszközölni: az olyan apparatust, mely évről évre szaporitja a deficitet egyszerüsiteni kell. Ő azt kivánja tehát, hogy választó kerületünk a mérsékelt ellenzék zászlaját tüzze ki.

Utánna Hertelendy Béla szólalt fel, ki utalván az elnök bevezető szavaira, hangsulyozza annak szükségességét, hogy itt, ha a függetlenségi párt győzelmét megsemmisiteni akarjuk, egyesülni kell és vállvetett erővel kell oda működni.

Horváth Mór feleslegesnek tartja, hogy itt akár a szabadelvü párt, akár a mérsékelt ellenzéki párt programmját fejtegetés és megbeszelés tárgyává tegyék. Szerinte az egyesült működés szükséges a függetlenségi párt legyőzésére, melynek működését és — saját meggyőződést jelenti ki — további győzelmeit a hazára és a nemzetre nézve hasznosnak el nem ismeri, s azért ő hozzájárulni nem is fog. Ha tehát ebben megegyeztünk, oly eszköz után kell néznünk, s oly nevről gondoskodnunk, mely által ezen óhajunknak érvényt szerezhetünk. Azért ő egy nevet fog emliteni, melyet ha a kerület zászlajára feliri, a győzelmet biztosnak hiszi.

Ez a név Tolnay Károly. A férfiu ki e nevet viseli, már fiatal korától kezdve érdemeket szerzett a megyében, 48-ban mint követ és az ujabb alkotmányos korszakban mint több izben országos képviselő. S vele a győzelmet annál biztosabbnak hiszi, mert Tolnay Károly neve általánosan ismert és az ő jelleme programm. (Általános lelkes éljenzés.)

Tolnay Károly. Nem talál szavakat arra, hogy köszönetet mondjon az iránta tanusitott bizalomért, azonban kijelenti, hogy ő jelöltséget semmi áron el nem fogadja; s kéri a conferentiát, miután véleményét praeoccupálni nem akarja, sziveskedjék mást kitüzni.

Hertelendy Béla. Röviden elmondja e conferentia összehivásának történetét. A szükebb körü bizottságnak, mely e conferentiát összehivta, ő is tagja volt és Tolnay Károly ő nagysága, kinek kandidálása ott is szóba került, ott is határozottan kijelentette, hogy a jelöltséget semmi áron el nem fogadja. E szükebb körü bizottság tehát egy ötös bizottságot küldött ki, hogy valamely személyben állapodjék meg. E szükebb bizottság Zichy Antalt 1875-ig az országház tagját, a Deák-párt hivét jelölte ki, kivel érintkezésbe tévén magát a jelöltség elfogadására hajlandónak nyilatkozott; ő tehát Zichy Antalt, ki mint Pest megyei tanfelügyelő és nagy érdemeket szerzett magának, ajánlja jelöltül.

Simon Gábor. Egyesülnünk kell, hogy győzelmünk jelöltünk megválasztásában bizonyos legyen, azért felesleges kérdezni melyik párthoz tartozik a szabadelvühöz vagy a mérsékelt ellenzékihez, mert itt első sorban a függetlenségi párt megbuktatásáról van szó.

Többen felszólalván, hogy Zichy Antal szólittassék fel arra, miszerint programmját előadja, megválasztatik a küldöttség Zichy Antalnak a választó kerületbe való meghivására. A küldöttség tagjaiul kijelöltettek: Tolnay Károly, Zalabéri Horváth Mór, Inkey László, Herteleudy Béla és Ebenspanger Lipót urak.

Horváth Mór kérdést intézvén, hogy a végrehajtó bizottság mindjárt a conferentiában alakittassék-e meg, az értekezlet ezt helyesli, de Tolnay Károly elnök jelenti, hogy még a programmhoz kivánnak szólani.

Koller István az értekezletnek ajánlja, és inditványozza, hogy Zichy Antaltól programmot ne kérjünk; a pártnak Zichy párt legyen a neve.

Tolnay Károly elnök: Miután ez inditvány ellenében, felszólalás nem történt, ezennel határozatkép kimondja, hogy a választó kerület itt képviselt pártjai Zichy Antaltól programmot nem kérnek és ezennel képviselő jelöltnek felállitják.

A végrehajtó bizottság megalakitására elnök néhány perczre felfüggeszti az értekezletet. Néhány percz elmultával Horváth Mór jelenti: Végrehajtó bizottság megalakulására hosszabb idő lévén szükséges annak összeálitására egy több tagu bizottságot inditványoz kiküldendőnek. Az inditvány elfogadtatván a bizottság tagjaiul kiküldettek: Koller Isván, Baán Kálmán, Ujlaky plébános, Dervarics Imre, Inkey László, Talabér Zsigmond, Vehovtsits, Hertelendy Béla, Ebenspanger Lipót, Pihal Ferencz, Dolmányos, Beck Sándor. A bizottság kiküldetvén elnök Tolnay Károly ur megköszönvén a conferentiának iránta tanusitott bizalmát a conferentiát bezártnak nyilvánitja.

Simon Gábor, a conferentián megjelentek érzelmeit véli tolmácsolni, mikor a tisztelt elnök urnak, mint a közügyek lelkes bajnokának, ki a zordon időben ide megjelent, kivánja, hogy az Isten sokáig éltesse és megtartsa őt. Általános hosszantartó éljenzés.

A nagy-kanizsai takarékpénztár igazgatóságának 1880. évi jelentése.

Tisztelt közgyülés!

Ha az 1880-iki üzletévnek csupán csak a jelouben élvezhető eredményét tekintjük, akkor az utóbbi évekhez képest különbséget alig találhatunk; — ha azonban az idei mérleget közelebbi szemügyre véve az előző évekével összehasonlitjuk, akkor azonnal kitünik miszerint a legfontosabb tételeknél igemis nevezetes változások következtek be, — oly változások, melyek midőn egyfelül a kétségbevonhatlan haladásról tanuskodnának, egyszersmid intézetünk további gyarapodására nézve is legjobb biztositékul szolgálhatnak.

Mindenek előtt kell hogy felemlitsük azon tárgyakat, melyekre nézve már a tavali közgyülés határozott vala, melyekben az általunk tett intézkedések tehát csakis ezen határozatoknak végrehajtását képezik. — Legelső sorban is kiemeljük azon örvendetes tényt, mely szerint a felemelt részvénytőkének ez évben történt kiegészitése s az uj részvényeknek ennek folytán lehetővé vált kibocsátásával egy régtáplált óhajunk beteljesült. Ez intézkedés, melynek a tartalékalap folytonos szaporitása által még nagyobb nyomatékot adni igyekezetesek leendünk, jelentékenyen mérsekeli azon aránytalanságot mely idáig betéteink és alaptőkénk közt létezett vala, — és midőn ekként az intézetet bensőleg erősitette, a betevő közönségnek irantunki bizalmát is csak még inkább fokozni fogja.

Mint a részvénytőke felemeléssel karöltve járó, tehát ezzel kapcsolatban is a tavali közgyülés által, a tartalékalap szaporitására vonatkozólag hozott határozatnak legczélszerübben akként véltünk megfelelni; midőn ezen alap bovebbitésére kerek 2500 frtot forditanánk.

A harmadik tárgy, melynek keresztülvitelével szinte egyik tavali határozatunknak eleget tettünk az: jelzálogaink önmagunk által történhető tüzkár mentesitésére egy ügynökségnek elvállalása, — melylyel egy idáig parlagon fekvőt tért elfoglalva, az intézetnek uj jövedelmi forrást nyitottunk. Ezen ügynökség már az első 10 hónapban márczius elejétől deczember végeig 373 frt 35 krnyi hasznot hajtott, — mely haszon a mérleg legutolsó nyereménytételében már bent is foglaltatik. És minthogy ezen a „North british" biztositó társulattal 3 évre kötött egyezségünk jelenleg a „Magyar-Franczia" társaságra nézve is kötelezővé vált, ugy ezen jövedelem még további két évre biztositottnak látszik.

Betéteinkhez fordulva, ott is szép gyarapodást fognak tapasztalhatni. Ezek jelenlegi 2,033,359 frt 75 krnyi magasságukban tavalhoz képest 127,326,29 krnyi emelkedést mutatnak, mit nem csupán csak az általános pénzbőségnek, hanem nagy részben azon körülménynek is tulajdonithatunk, hogy mi az előirt — de a betevőkre nézve gyakran igen terhes — felmondási időkhöz nem ragaszkodva, mindenkor a legnagyobb betéteket is tetszés szerint visszafizetni képesek vagyunk.

Nem kevésbbé jelentékeny változás mutatkozik a kintlevő kamatoknál, a melyek már több év óta az igazgatóság különös gondja és figyelmének tárgyát képezik. Ezek tétele, mely taval még 55044 frt 31 krral szerepelt, a lefolyt évben 17612 frt 24 krral csökkentettük, és igy ezen 1878 elején 86825 frt 05 krnyi magasságban fennállott hátralékot 3 év alatt közel 40,000 frttal apasztottuk.

Igaz, hogy ezen eredmény csak áldozatok árán vala elérhető, — de tekintve jelzálogkölcsön üzletünk kiterjedését, azon veszteségek, melyek több egymásután következő sanyaru év rosz termése s a peres ügyek hosszadalmas lebonyolitása által származtak, — azok aránylag még türhetőknek mondhatók, melyeket annál könyebben is elviselhetünk, mivel azon rendkivüli szigor daczára melylyel mi a mérleg összeállitásánál eljárva, minden csak legkevésbbé kétesnek látszó tételt leirtunk — még mindig oly osztalékot vagyunk képesek részvényeseink rendelkezésére bocsátani, mely jogosult igényeiket és várakozásukat teljesen kielégitheti. Még pedig képesek vagyunk ezen osztalékot kiadni anélkül, hogy nagymennyiségü állampapirjainkat a törvényengedte sokkal magasabb deczember 31-ki árkelet szerint, hanem csakis ugy vesszük fel, mint azokat magunk vásároltuk vala.

Ezen értékpapirok állagát, — mely jelenleg 699,440 frt. — tavalhoz képest ismét 184,800 frttal szaporitottunk, — és habár kisebb kamatot is hoznak, mégis a növekedő betétek, váltótárczánknak pedig ellenkezőleg nagyban bekövetkezett fogyatkozása folytán a papirtartaléknak ekkénti felemelése szükségesnek mutatkozott a végre: hogy netáni nagyobb betétvisszavonások esetén is saját forrásunkból merithetve, jelentékenyebb pénzmennyiségeket tetszés szerint mozgósithassunk.

A lefolyt 1880. évben 87 árverésen kellett az intézetet képviseltetnünk, — és minthogy a falusi nép sok helyütt — akár félelemből, akár egymás iránti kiméletből — a nyilvános árverésekre megjelenni vonakodik, igen gyakran magunknak kelle az ingatlanokat megvásárolnunk; — de mert azoknak nagy részét az év folytában ismét eladnunk sikerült, ugy a birtokunkban levő ingatlanok czimén az idén — tavali 28278 frt 55 krhoz képest — még 2219 frt 96 krnyi kevesebblet mutatkozik, és ezeknek is oly annyira szállitottuk le értékét, hogy ily olcsó árak mellett könnyen eladhatók lesznek.

Végül a jelen haszoneredmény és annak mikénti felosztásához áttérve, van szerencsénk a t. közgyülésnek következőket ajánlatba hozni.

Az 1880-ki üzletévnek tiszta jövedelmét képezi a mérleg teherlapjának utolsó 3 tétele (ezekből a 2 első u. m. az értékpapirszelvények és házbérjövödelem mint már egy izben adóalapul szolgált, adómentes.) E 3 tételt összevéve 25,030 frt 10 kr. és 41 arany áll a t. nagygyülés rendelkezésére. Ezekből 24,000 frt vagyis részvényenkint 40 frt volna osztalékul kiadható. —

Továbbá 1030 frt és 10 krt a szokott jótékony közczélu adakozásokra fordithatnánk, — a még fentmaradó 41 db. aranyat pedig a jövő évre irhatnók.

Reméljük, miszerint a t. közgyülés az itt javaslatba hozottakat elfogadva és tett intézkedéseinket helyeselve nékünk a lefolyt 1880 évre nézve a felmentvényt megszavazni fogja.

Az igazgatóság.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Nagy-Kanizsán 1881. évi február hó 15-én a nagy-kanizsai takarékpénztár részvénytársaság közgyülésében.

Jelenlevők:

Tóth Lajos elsőigazgató elnöklete alatt, Darás Zsigmond titkár mint jegyzőkönyvvezető és Axenty György, Babochay György, Blau Pál, Blau Lajos, Blau Nándor, Danneberg Jakab, Ebenspanger Lipót, Ebenspanger Leon, Engländer Lajos, Fesselhofer József, Fischer József, Garai Benő, Gelsei Gutmann S. H, Gutmann Simon, Grünhut Fülöp, Jack Frigyes, Juhász György, Knorezer Frigyes, Dr. Laky Kristof, Löwinger Israel, Maschantzker Mór, Nucsetz József, Ollop Samu, Ploszszer Ignácz, Práger Béla, Dr. Pressburger Jakab, Ritter János, Rosenfeld Sándor, Rosenfeld Adolf, Rosenberg Israel, Dr. Schreyer Lajos, Schertz Albert, Semetke Lajos, Strém és Klein, Sommer Sándor, Sommer Miksa, Sauveber József, Dr. Szakits Nándor, Ullman István, Vágner Károly, Walbach Mór, Weiss Samu, Weiss Manó, Weiss Márk, Welisch Samu összesen 46 részvényes tag kik mindössze 265 drb. részvényt képviselnek.

I. Elnöklő igazgató ur üdvözölve a megjelent részvényeseket, nyilvánitja, hogy határozatképes számban vannak jelen, ennélfogva a közgyülést megnyitja s a jegyzőkönyv hitelesitésére Nucsetz József és Garai Benő részvényes tagokat felkéri.

Ezután elnöklő igazgató ur, tekintettel, hogy az ő három évi időtartamra történt választás ujjáni megbizatása a mai napon letellett, megköszönve az irányában eddig tanusitott bizalmat, az eddig betöltött bizalmi állás ujabbi betöltését a közgyülés rendelkezésére bocsájtja, és felkéri a közgyülést az uj választás megejtéséig korelnök választására.

A közgyülés egyhangulag Tóth Lajos eddigi elnök urat, a választás tartamára korelnökül megválasztja.

Gelsei Gutmann S. H. masodigazgató ur szintén kijelenti, hogy három évi megbizatása letelvén, állásának betöltését a közgyülés rendelkezésére bocsájtja, s megemlitvén, hogy ő már 6 cyclusban tölti be az általa lefoglalt bizalmi állást, mely bizalomért a részvénytársaságnak őszinte köszönetet nyilvánitja, kijelenti egyszersmind, hogy bár előrehaladott koránál fogva, a korábbi működési tehetségével teljes mértékben nem járulhat az intézet emelésére mindazonáltal, ha a közgyülés őt bizalmával ujabban is megtisztelné, bizalmi tisztét tovább is viselni hajlandó volna.

II. A tárgysorozat 2. és 3. tételének tárgyalása következvén, felolvastatott az igazgatóságnak a lefolyt 1880. évi üzletvezetésről szóló jelentése, mely ./. alatt mellékeltetik; valamint a felügyelő bizottságnak a közgyüléshez intézett, s a lefolyt évi mérleggel együtt kinyomatott, az alapszabályok 47 §-a értelmében a részvényesek kezeihez kellő időben eljuttatott, itt 3) alatt csatolt jelentése, melyben a mérleget a valódi helyzettel megegyezőleg felvettnek nyilvánitván, a tiszta nyereményből részvényenkint 40 frt. negyven forint osztaléknak kiadatását, s az igazgatóságnak a lefolyt 1880 évre a felmentvényt megadja.

Minthogy pedig a tiszta nyereményből, melyet a mérlegnek következő tételei képezik:

a) házbér jövedelem	6107 frt.	65 kr.
b) értékpapirok kamata	14.838 „	25 „
c) tiszta nyeremény	4084 „	20 „
és 41 db. arany összesen	25.030 „	10 „
a 600 db. részvény után felosztatandó	24.000 frt.	— kr.
osztalék levonatván fent mrad még rendelkezésére	1030 „	10 „

és 41 db. arany; az igazgatóságnak javaslatára, elhatározza a közgyülés, miszerint az ezen rendelkezésre fentmaradt nyeremény a következő adományozásokra ugyanis:

1. a gymnasiumi muzeumnak	20 frt.
2. a polgári iskola czéljaira	40 „
3. a községi iskola czéljaira	140 „
4. a községi iskola szegénysorsu növendékei ruházatára	60 „
5. az izraelita iskola czéljaira	140 „
6. ugyanennek szegénysorsu növendékei ruházatára	60 „
7. evangelikus iskolára	35 „
8. városi keresztény korházra	70 „
9. ugyanitt izraelita korházra	70 „
10. keresztény házi szegényekre	145 „
11. izraelita házi szegényekre	145 „
12. a kisdednevelő egyletre	25 „
13. a tüzoltó testületre	50 „
14. betegsegélyző egyletre	30 „
fordittassék — összesen	1030 „

a mégis fentmaradó 10 krajczár és 41 db. arany pedig az 1881. évi nyeremény számlára eloirassék.

III. Az igazgatóság a társaság részvényeinek ujabb 300 drban történt kibocsájtása folytán javasolja a közgyülésnek, miszerint az alapszabályok 60 és 65 §§-ai oda módosittassanak, hogy az első és másod igazgató négy-négy, az igazgatósági tagok pedig egyenként 2 drb. részvényt, szelvénylapjaikkal együtt tartozzanak letenni a társaság pénztárába.

A közgyülés az igazgatóság javaslatát egyhangulag elfogadván, az alapszabályok vonatkozó szakaszait következő módositott szövegezésben állapitja meg.

a 60 §.

„Az első és másod igazgató köteles hivatala tartamára saját nevére szóló, ezen részvénytársaság négy részvényét szelvényekkel együtt, a társaság pénztárába letenni."

a 65 §.

„Az igazgatóság minden tagja köteles saját nevére szóló, ezen társaság két részvényét szelvényekkel együtt, hivataloskodási ideje tartamára a társaság pénztárába, s a felhivás utáni 8 nap alatt letéteményezni, ellenesetben helye póttag által fog betöltetni.

IV. A tanácskozási sorozat 5. tárgya a hivataloskodási idejüket kitöltött első és másodigazgató, a kilépett 10 igazgatósági tag, 3 póttag és 3 felügyelő bizottsági tag megválasztása következvén, elnök ur felhivja a közgyülést szavazatszedő bizottság megválasztására, minek folytán Ebenspanger Lipót, Masantzker Mór, Sommer Sándor, Juhász

Quem dii oderunt.

— A kit az istenek gyülölnek. —

Szalay Sándortól.

X. Élet a halálban.

Künn, az oroszfalvai temetőben két sirdomb áll egymás mellett. Egyik a korán elhunyt tiszteletes asszony sirja, a másik öreg férjéé, a tiszteletes uré. Olyan jó azoknak ott lenni, álmodni egy szebb világról, mint amit elhagytak, vagy nem álmodni semmit.

A kettős sirhalmot hű kezek gondozzák. Horváth János urain házából gyakran jár ki odá halvány képpel életteljes virágokat ápolni, gondozni a kis Bodor Esztike. És azok a könyek olyan csudás hatásuak; nem hervasztanak, nem ölnek, hanem tölük zöldebben nő a fü a sirhalmokon, virulóbban nyil rajtok a virág. De amint jobban-jobban élednek a virágok, oly mértékben hervad ápolójuk. Igy tart ez napról napra: Esztike élteti kis virágjait, őt pedig öli a bú.

Öreg Horváth János uram, Esztike második atyja, nem veszi észre a hervadást. Minél tovább nézi, annál szebbnek annál életerősebbnek találja. Hiába, a világ mindig olyan, a minők magunk vagyunk. Miként láthatna hervadást az uj életre kelő?! A nagyurnak kedves tiszteletes komájának halála után kezdődött élete. Az ő szeme már akkor megszokta ezt a puszta világot, a mivé Bandi fiának elvesztése változtatta hajlékát. És e puszta világgal roppant ellentétet képezett Esztike szende szenveteg arcza. Ugyanazon lassan hervadó leányka, ki a szegény agg atyában a végső reménycsirákat is kiveszté, uj életet teremtett Horváthy János nagyuramnál. — Ő előtte az az elhaló mosoly az ujjá ébredés mosolya volt. —

Azok a szép gazdasági épületek, a melyek nagy unalmukban már félig a sirba kivánkoztak, ujra felépültek. A puszta világot ott hagyó cselédek egyenkint tértek vissza, mint megmaradt tanui az özönvizi pusztulásnak s a csodás megmaradásnak. Lett uj munka, támadott uj élet.

Az öreg nagyur elővette ujra azt a gyönyörü tajtpipát, a mit annak idején oly boszusan csapott volna földhöz, ha a pipa előrelátóbb nem lett volna. És a mily mértékben nőttek a füstgomolyok a félig elfeledett pipában, azon mérvben nőtt Horváth uram lelkében az a nyugodtság, a mi a boldogság előpostája szokott lenni.

Egyik reggelen nyugalmasan pipázott ki azon az ablakon, melyik a temető és országut felé nézett. Most is a temetőbe járt tekintete. Csak nem makranczos fiát várta vissza, hanem mosolygó képpel nézte Esztikét, a ki a temető árka partján harmatos virágokból füzött koszorut.

Esztike nagyon elmerült a koszorukötésbe, a nagy ur meg Esztike szemlélésébe. Jóformán egyik sem vette észre azt a kopott kanászöltönybe bujt alakot, mely görnyedezve a fáradtságtól, csak nagy nehezen haladt az országuton.

A mint Esztike közelébe ért, alázatos fővel, levett kalappal kivánt jó reggelt.

Esztike kissé megdöbbent a különös kinézésü ember rögtöni megjelenésekor, de azonnal magához tért.

„Honnént jön jó ember?" kérdé az idegentől.

— „Hát kérem alázattal kisasszonykám, én a jó Isten országutján járok. Korcsmám ott akad, ahol akarom, korcsmárosom az lehet, aki akar. Foglalkozásomra nézve az vagyok, a minek néznek."

Esztike figyelme élénkült az idegen iránt, és vissza taszitó külseje daczára megismerte a magasabban gondolkozó embert.

Sok ilyen jóravaló sziv, magas elme bujdokolt akkor szerte a hazában, végtől végig a világban. Sokszor lett a falusi kondás collegájává egy egy gróf, egy-egy volt miniszteri tanácsos, vagy maga a volt miniszter, tábornok stb. De még az is megtörtént, hogy a gróf urfi saját uradalmi birkáiuknak lett bojtárjává. Furcsa világ volt az. Esztike a jövevényben is ily bujdosót sejtett.

Mindjárt eszébe jutott, hogy ilyen bujdosó lehet az is, a kihez őt meg remény csatolja. Ugy szerette volna az idegent ostromolni kérdéseivel, hogy csak egy parányi hirecskét halljon Bandijáról; de attól félt hogy az idegent ilyen fellépéssel még zárkozottabbá teszi. Vigyázni kellett akkor. Fülök volt a falaknak is.

— Ugy-e kérem alázatossággal — kérdé az idegen — jó helyen keresem én itt Oroszfalvát?

— Ha oda igyekezett, akkor már benne is van, — felel Esztike.

Hát ha szómmal nem vétek, milyen emberek lakják ezt a falut. Osztég lakik-e itt valami Horváth János uraság?

— Lakik bizony. Talán ahhoz jött? Nézze éppen itt jön.

Az öreg Horvát már künn volt. Jött a közeledők elé. Mióta néhány bujdosótól hallott egyet-mást fiáról, a miktől csak ugy dagadt a szive, azóta szeretett szóba állani az ilyen fajta kujtorgó néppel. A kiváncsiság hozta a jövevény elé.

Az idegen szolgai alázatossággal köszöntö az urat s egy levelet adott át neki. Az öreg mohón kapta a levelet. Szemei, miken már félig az örök éj homálya ült, szokatlanul kigyultak.

„Megvan, megvan, él! Édes egyetlen fiam te, édes Bandim! Megérhettem, hogy még egyszer látnak öreg szemeim."

Esztike halvány arcza is kigyult e szavakra. Oda ugrott nevelő atyához, s ott egymás karjai közt sirtak, nevettek, örültek mint a gyermek, oly örömkitöréssel, mely a megőrüléstől ment meg bennünket. A jövevény örömmel merengett fölöttük. Az nem tudott örülni, az meg volt halva. Hazája az elveszett; elveszett ő is, meghalt előbbi nevének. Csak hite, reménye maradt meg a dicső álmokból, hogy azok az omladékok egykor ujra felépülnek s az unokák már — bár apáik sirján, de szabadabban lélekzenek, boldogabban élnek és megszentelik, megáldják még azt a fűszált is, mely az ősük véréből nőtt.

Az öreg Horváth és Esztike zokogva, nevetve olvasták a kapott levelet. A levél csakugyan Banditól jött. Hozója: Hajas Péter, kit nem rég szintén a mostanihoz hasonló öltözetben láttunk Antalfalván. A levélben arról tudósitja Bandi atyját, hogy miután hallotta, hogy a jó tiszteletes, feledhetlen keresztapja itt hagyta ezt a valóban siralmas hazát, szent kötelességének ismeri szülőföldje ekklezsiájáról gondoskodni. Rövid napok alatt haza megy. Addig is e levél vivőjét, a ki igen becsületes, jóravaló ember, jó dolgos, megbizható hü ember, fogadja szolgálatába akár mindenesképen, vagy a minek jó lesz! ért minden dologhoz. Szegény a nevét se tudja; úgy találták csecsemő korában, azért Talált Péternek hivják.

Mikor az öreg ur valóságos lelkiismeretességgel keresztülbetüzte a levelet, akkor oda állott Hajas Péter elé; csak úgy reszketett az örömtől:

Na hát édes Peti fiam, a mai naptól fogva az én házamnál lesz örökös kenyered. A ki nekem ilyen nagy örömhirt hozott, az megérdemli, hogy megjutalmaztassék."

Azután Esztikéhez fordult, átölelte, össze-vissza csókolta.

„Most már boldogok leszünk igazán, édes Eszti lányom! Látod, látod az a gonosz Bandi. Milyen durczás egy köpe az! Mennyi ideig vártam rá, hiába. Felém se jött. Hanem várj csak leányom, majd megbüntessük most."

Mikor az öreg ur javába örült, akkor jöttek oda a csendőrök, ezek az itt-ott maig is élő atomjai az absolutismusnak. Egy szökevényt kerestek. A forradalom alatt kém volt az osztrák-táborban és a magyarokkal összejátszott; e miatt befogták, de megszökött a bizonyos halál elől.

„Masig valupa latag piro kazta odj gonasz menyi. Nem ere gyit?"

Igy szólitá meg a csendőrkáplár az öreg Horváthot.

(Folyt. köv.)

[illegible] és Stern Vilmos választatván meg, [illegible] a szavazatokat beszedték, s összeszámlálás után, a következő jelentést terjesztették elő.

Beadatott összesen 265 szavazat, ebből kapott:

mint első igazgató Tóth Lajos 261 szavazatot
mint második igazgató Gelsei

Gutmann S. H.	263	„
mint igazgatósági tagok:		
1. Ebenspanger Leon	265	szavazatot
2. Welisch Samu	265	„
3. Weiss Manó	263	„
4. Plesser Ignácz	253	„
5. Lowinger Israel	241	„
6. Jack Frigyes	245	„
7. Ullmann István	227	„
8. Rosenberg Israel	208	„
9. Axenti György	201	„
10. Velisch Samu	179	„
mint igazgatósági póttagok:		
1. Vágner Károly	117	„
2. Danneberg Jakab	72	„
3. Dr. Szukits Nándor	55	„
mint felügyelő bizottsági tagok:		
1. Ollop Samu	251	„
2. Juhász György	247	„
3. Engländer Lajos	227	„

Ezen jelentéssel kihirdetett választási eredményt a közgyülés tudomásul veszi.

V. Ezután elnök ur a netaláni inditványok megtételére hiván fel a közgyülést, miután ilyennek tételére senki sem jelentkezett, elnök ur a tanácskozási tárgysorozatot kimeritettnek és a közgyülést befejezettnek nyilvánitotta, mely után ezen közgyülési jegyzőkönyv bezáratott és aláiratott.

DARAS ZSIGMOND
jegyzőkönyvvezető.

Karczolatok.

II.

A szépségről és az erkölcsről.

(Vége.)

A szépségben valami olyan magasztos bübáj rejlik, a melynek varázsát bar érzi a lélek; de azért ép oly kifürkészhetlenül s ép oly örök talányként áll előtte, mint akár maga az istenség titka. A mindennapi életből tapasztalhatjuk ezt. Egy szép nőnek rabja vagyunk s egyetlen szavára saját életünk gyilkosai is akár; de hogy szépségében mit imádunk? nem tudjuk.

A szépség azonban csak külsőség, s mint ilyenből az egész teremtményre föltétlen következtetést nem vonhatunk. Inkább lárvája a léleknek, mint tükre. Hányszor csalatkozunk benne! hányszor nem egyéb, mint a bün örvényének csábitó szirénje, melynek ha karjaira bizzuk életünk boldogságát, elemeli azt örökre, visszavonhatlanul!

Istenképét ölti magára az ördög is, ha csábitani akar, mert a saját kosztümében felismernék és nem hinnének neki. Igy lakik a szépség álczája alatt gyakrán a legrutabb bün s a legelvetemültebb erkölcstelenség. Vagy kivánja tán valaki, hogy bebizonyitsuk? — Ott vannak a kejdék s amor-termek féslett tündérei, a kiknek kilenczvenkilenczszázad része szép, vagy valaha legalább szép volt. Hiszen ha szépek nem lettek volna, nem sülyedtek volna anynyira alá!

A szépség minden előnyei mellett is legtöbbször átka tulajdonának.

Egy szép nő hasonlit a várhoz, melyet az ellenség ostromol s cselt, hizelgést, erőszakot, s minden hatalmában levő eszközt megmozgat, hogy bevegye. S ezen ereje még, ha társadalmilag fölötte áll a tömeg legnagyobb részének, mert igy rangja eléggé hatalmas pajzs gyanánt szolgál arra, hogy vele magát hozzáférhetlenné tegye; de ha nincs rangja, gazdagsága, — a mely megvédje a támadásoktól, melyeknek minden léptennyomon ki van téve, s ha egyedül csak saját ereje az, a melyre bizton támaszkodhatik: akkor legtöbb esetben veszve van. Olyan ő, mint egy a kirakatban levő szép festmény, vagy a nyilvános térre kiállitott szobor, a melyről minden mellette elmenőnek joga van kritikát mondani. Egész élete folytonos küzdelemből áll. A férfiak élvhajhászó, léha csoportja, a melyben a társadalom minden rendü s rangu proletárja képviselve van; jól betanult hizelkedéssel, szemen-szedett bókokkal, pénzzel, csellel, mint a pók körülhálózza fiatal, gyanutalan szivét s végre is hatalmába keriti valahogy. Mert melyik női szemet ne vakitaná el az aranyak káprázatos fénye? S melyik női sziv ne volna eléggé hiu, eléggé gyenge és fogékony az édesen zengő rithmusok befolyására, melyeket az ő dicsőitésére a férfinyelv olyan ellenállhatlanul tud zengeni? Midőn a csábitó szeméből Amor nyilai lövellenek s ajkáról Cythére galambja búg; hogyan tudna a varázsnak, a mely minden érzékét olyan édesen lepi meg ilyenkor, ellenszegülni? Bizony nehezen. De csak észre vigyázzon s annak titkos intéseit kövesse; okvetlen föl fogja fedezni a virágcsokorba rejtőzött kigyót, s fullánkjáról még idejekorán elmenekülhet.

Ilyen a szegény, de szép leány sorsa. S ha egyszer már lebotlott az erény utjáról nem tér arra vissza többé soha. Elveszett menthetlenül mind a társadalomra, mind önmagára nézve, s lesz belőle az emberiség testén undoritó fekély, mely szüntelen fáj, mert szüntelen é[g].

A kevésbbé szép, vagy pláne a rut nőnek könnyebb erényesnek maradnia, mert nincs rajta semmi inger, semmi mágnes, a mely a férfiak ereiben fölkorbácsolja a vért s szenvedélyeiket lángba boritsa. Sőt ha azt szándékosan akarná is előidézni, inkább viszszatetszés lenne tette következménye, mint ingert gerjesztene maga iránt. Mert alig van kellemetlenebb s visszataszitóbb valami, mint midőn egy rut nő frivolkodik.

Ámbár a frivolság egyébként se kedves, de ha a szépség kirakatában pillantjuk meg, itélésünk mégis elnézőbb iránta.

Különben a kevésbbé szép nők aránylag sokkal erkölcsösebbek és sokkal inkább birtokában vannak a női erényeknek, mint a szépek. Mintha csak a természet ez által akarná kárpótolni őket azért, hogy a szépséget megvonta tőlük.

Az erkölcs a boldogság alapja. Az erkölcs tehát közkincse az emberiségnek, s ép azért elhanyagolnia s róla megfeledkeznie soha sem szabad, ha elakarja érni azt a nagy czélt, melyet az alkotó számára kijelelt. Inkább maradjon müveletlen, félvad, hogy erkölcseit megőrizhesse, mint azok elvesztése árán fölvilágosult, művelt. Mert valamint a legsetétebb árnyék a legvakitóbb fényt szokta követni: ugy az erkölcstelenség mindenütt és mindenkor a czivilizáczió nyomában tünik föl a legmegdöbbentőbb alakban.

A görögök és rómaiak akkor voltak a legerkölcstelenebbek, midőn műveltségük legmagasabb fokán álltak. Jelenleg Páris, a honnét a müveltség napja az egész világra hinti szét jótékony sugarát; egyszersmind bölcsője az erkölcstelenség legsetétebb éjjelének is. Mária Terézia alatt Bécs városa volt az erkölcstelenség fészke, s hogy e tekintetben mennyire volt alásülyedve, eléggé illusztrálja Santa Clara, akkori bécsi hitszónok a szószékről mondott ama szavai, hogy: — „Bécs asszonyai annyira erkölcstelenek, hogy nem érdemesek rá, miszerint a tisztességes ember arczulköpje őket." S midőn azért legfelsőbb helyről megintetett, s megparancsoltatott neki, hogy szavait vonja vissza; ő ekként tette azt szinte a szószékről: „Sajnos, hogy multkori azon szavaimat, hogy: „Bécs asszonyai annyira erkölcstelenek, hogy nem érdemesek rá, miszerint a tisztességes ember arczulköpje őket" — magasabb parancs folytán vissza kell vonnom! Ime tehát ezennel visszavonom: — Bécs asszonyai nagyon is érdemesek rá, hogy a tisztességes ember arczulköpje őket."

Mivel a szépségről és az erkölcsről beszéltünk, bizonynyal helyénvaló volna czikkünkben nehány elismert szépséget és erkölcsökben kimagasló alakot megemliteni és életét legalább, a főbb vonásokban, vázolni; de nem tesszük, és pedig azért nem: mivel Máriákat és Szent Erzsébeteket aránylag nagyon keveset mutathatnánk be; az egyéb szépségek szemérmetlenségeit dobraütni pedig először nem lovagiasság, a melylyel — férfiak lévén — elvégre is tartozunk a gyengébb nem iránt viseltetni, — másodszor, mert csak a jó izlést sértenők vele, — és harmadszor, mert se türelmünk, se kedvünk nincs hozzá. A történelmi alakokkal szemben, igaz kevesebb kötelezettségünk van; de hát ki birná előszámlálni csak egy Kleopátra, vagy egy II. Katalin czárnő büneit is? — Hagyjuk őket nyugodni sirjaikban! Nem tettek csak annyit sem az emberiség érdekében, hogy megérdemelnék a tintát, melyet reájok pazarolnánk.

De bár mindig voltak és lesznek is könnyelmü nők és jellemtelen férfiak: az emberiség jelen erkölcsi hanyatlásának szomoru oka legnagyobbrészt korunk társadalmának korhadságában és tarthatlanságában gyökerezik, — s addig nem is fordul jobbra, mig a n ő k é r d é s, mely most még csak a látkör legszélső vonalán kezd föl-föltünedezni, keresztülvive és végkép tisztázva nem leend. Majd ha a nőnek is lesz polgári állása, majd ha az állam biztosit neki munkát és ezáltal kenyeret: erős meggyőződésünk, hogy erkölcsi viszonyaink kielégitőbbek fognak lenni.

Rédey István.

Egerszegi levél.

Februar 20-án.

Nem tudom micsoda irodalmi összeköttetésben áll t. Szerkesztő ur az egerszegi bakterral és mennyire terjed balga tudósitásai iránti bizodalma, de hogy b. lapjának utolsó számában közlött levelét félálomban irta és daczára annak, hogy kétszer is elkiáltja benne, hogy hányat ütött az óra, még se tudja hányadán van, az bizonyos. Azonban legyünk elnézéssel szegényke iránt, hisz mint maga is mondja, folyton setétségben jár, tehát nem is csuda, ha némelykor megbotlik, de azt a hatalmas bukfenczet a mit a nevezett tudósitásban vetett, már az igazság érdekében mellőzni nem lehet.

Ezen levél tartalma szerint az elfoglaltan, helyi viszonyainkat nem ismerő olvasó azt gondolhatja, hogy Egerszeg valóságos Arkadia, hol csupa menyből származott angyalok laknak, kik emberalakot csak azért öltöttek magukra hogy Sz.-Erzsébet-képen más hivatást nem töltenek be, mint betegeket ápolni, a szegényektől a nyomort és szükséget elüzni, egyszóval az emberiséget boldogitani. Bár ha igy volna! De fájdalom! az utolsó nőegyleti bál, mely éppen a szegények javára tartatott, — az egyedüli igazi tény, az alázatos bakter levelében, éles ellentétét képezi ezen felfogásnak és tényleg bebizonyult, hogy az egerszegi közönség részvétlen az ő szegényei iránt, és ép oly kevéssé hajlandó azok gyámolitására, mint a hideg vérü angolok, szegény és elnyomott irlandi testvérek iránt. (Ezt kétségbe vonjuk. Szerk.)

Másutt a vagyonosabb osztály a téli zordon és kemény időben, mikor a szegények minden kereséttől megfosztva, éheznek és fáznak, pénzt gyüjtöget, bált conczertet rendez, sorakozik minden adandó alkalommal, a hol a szegény felebarát sorsán valamit segithet, és nálunk egyetlen egy bál rendeztetett azon czélra, a melynek eredménye után a városi szegények ugy sopánkodnak mint az éhes eb egy csontra, és ime, hogyan bizonyult be Egerszeg közönségének részvéte és érdekeltsége szegényei iránt! mondhatom szégyenitő módon! mert az Egerszegi közönséget hiába kereste az ember ezen jótékony bálon. (Hát ki volt ott? Szerk.)

Hol volt a 200 itt székelő hivatalnok képviselete? H o l a polgárságnak csak látszata is, kiknek testvérei és rokonai nyomorognak és reszketnek? — Hol végre az ugynevezett uri osztály, ki névnapokra, estélyekre és más mulatságra költ és itt a fillért a szegénytől megvonja?

De nem akarom Szt. János példáját a pusztában tovább folytatni, tudván ugyis, hogy csak süket füleknek predikálnék, és az én felszóllalásomra senki fagyos szive meg nem lágyul.

Azonban dicséret és elismerés a kivételnek, azért még is volt szép és előkelő vendégkoszoru és köztük;

Dr. Mangin Károlyné, Fischer Miksáné, Hajik Istvánné, Somogyi Jánosné, Veisz Izidorné Hollósy Edéné, Schitz Sándorné, Rigó Ferenczné, Fischer Katalin, Ragendorfer Samuné, Horvath Miklósné, Buday Goldberg Cornelia, Rozenberg Sándorné, Stern Melania, Bécsből, Rozenberg Vilma, Fischer Helena, Rozenthal Berta, Greil Erzsike, Kikaker Mari, Stern Hedvig, Neufeld Nanette, Berger nővérek, Mayer Adele, Grünbaum Julcsa, Salamon Hermin, s. a. t., kik közül nehéz volna a bálkirálynét megnevezni, mert egyik szebbnél-szebb volt a másiknál.

Felülfizettek illetőleg adakoztak a czélra:

Glavina Lajos, Főispán ő mélt. 5 frt. Stern Henrik Bécs 5 frt. Özv. Martonfalvy Carolina Bécs, 5 frt. Rozenberg Sándor 5 frt. Rozenthal Ignáczné 5 frt. Lakenbacher Sz. Sz. Groth 5 frt. Weisz Edéné 3 frt. Stern Farkas, Baltavár 3 frt. Schütz Sándor 3 frt. Fürszt Izidorné 2 frt. Stern György 2 frt. Blau Pál N.-Kanizsa, 2 frt. Thausz Lujza 2 frt. Továbbá: Grünvald Lajos, Horvath Miklósné, Isoó Alajosné, Farkas Imre Bagod. Krausz Lipót, Breisach Samu, Bossan Gyula, Rechnitzer Emilia, Boschan Emil, Graner Jakabné, Deutsch Babett, Dr. Mangin Károly, Dervarics Károly, Geringer dolf, Dr. Czinder István, Mayer Angelusné Goldner Jánosné, Heinrich Dávidné, Heinrich Zsigáné, Heinrich Vilmosné, Glesinger Cecilia, Névtelen, egyenként 1 frtot. Összesen 69 frt.

Csak ezen arányilag jelentékeny adakozás folytán került ki a 219 frt brutto jövedelem, melyből levonva 112 frt költséget, marad tisztán 107 frt, mely össz szeg a szegények közt, ugyan várakozásunkon alul kiosztatott, gondolom a szegeny bakter, mint a város 1-ső szegénye, megkapta az öt illető részét, és ha ezzel nem elégedett meg, akkor érje be avval, amit tőlem kikapott. *).

Baráti tisztelettel

T. Szerkesztő urnak

alázatos szolgája
R.

*) Hátha a bakter meg fogja czáfolni, amit itt a t. levélíró mond? 107 frt. tiszta jövedelem még mindig oly szép eredmény kis városban, mely nem igen mulat részvétlenségre. Szerk.

Helyi és megyei hirek.

— **Városunk haladása** és szépülése ismét egy lépéssel közelebb jutott czéljához, a mennyiben azon bizottság, mely a kaszárnya épités ügyével foglalkozott, hivatásszerüen közelebb befejezvén ebbéli munkálkodását azon megállapodásra jutott, hogy a Csengeri-utcza meghoszszabbittassék, a mennyiben a Babochay-féle ház kisajátittatván, uj utcza nyittatik, s ez uj utcza egyik felén fog a monumentalis épületü kaszárnya épülni. —

A Kiss féle házat, hol a „Délzalai takarékpénztár" palotája fog emelkedni, szintén kezdik már bontani, s a jó időjárás mellett serényen dolgoznak a lebontáson, hogy a kedvezőbb idő beálltával az építéshez azonnal hozzáfoghassanak.

— **A nagy-kanizsai** „Veres Kereszt" egylet városi választmánya pénteken délelőtt ülést tart. —

— **Jótékonyczélu tánczvigalom.** A nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület és izr. nőegylet által együttesen rendezett és szerencsejátékkal egybekötött tánczvigalom fényesen sikerült. — A jótékony czélra szép összeg jutott s a mulatságon fesztelenség és jókedv uralkodott. A tiszta jövedelemről eddig tudomásunk nincs. A gondos rendező bizottság dicséretet érdemel fáradozásáért.

— **A nagy-kanizsai** kereskedelmi és iparbank részvénytársulat 1880-ik évi tizenharmadik üzletévének zárszámadása. — Mérleg-számla. Vagyon: Pénzkészlet 25520 frt 70 kr. Váltótárcza 211788 frt 60 kr. Értékpapirok készlete 10526 frt 30 kr. Pénznemek készlete 786 frt 15 kr. Szelvények készlete 158 frt 91 kr. Felszerelvények 200 frt. Adósok 2442 frt 56 kr. Összesen 251406 frt 22 kr. — Teher: Részvénytőke, 4000 db. 200 forintos részvény 50% befizetéssel 100000 frt. Tartalékalap 1879-iki deczember 31-én 4251.63 frt. Veszteségi tartalék 1879 decz. 31-én 137.66 frt. 1880-ik évi beruházás 673.16 frt. Összesen 5361 frt 45 kr. Betétek 54576 frt 42 kr. Átmeneti kamatok 2298 frt 98 kr. Átmeneti költségek 726 frt. 1880. évi jutalék 998 frt, 12 kr. Fel nem vett osztalék 144 frt. Hitelezők 79978 frt 67 kr. Nyeremény-átvitel 1879-iki évről 2.75 frt. Folyó évi tiszta nyeremény 7316.83 frt. Összesen 251406 frt 22 kr. — Veszt- és nyereségi számla. Tartozik: Leirások 645 frt. Költségek 5513 frt 84 kr. Adó 1511 frt 49 kr. Tartalékalap, 1880-ik évi beruházás 675 frt 16 kr. 1880-ik évi jutalék 998 frt 12 kr. Nyeremény-átvitel 1879 évről 2.75 frt, 1880-ik évi tiszta nyeremény 7316.83 frt. Összesen 16663 frt 19 kr. — Követel: Nyeremény-átvitel 1879-iki évről 2 frt 75 kr. Kamat és jutalék, nyeremény 15296 frt 94 kr. Értékpapiroknál 1271 frt 63 kr. Pénznemek és szelvényeknél, nyeremény 181 frt 87 kr. Összesen 16663 frt 19 kr. — Nagy-Kanizsán, 1880-iki deczember 31-én *Gelsei Gutmann Henrik* elnök. *Goldschmidt D.* titkár. *Wallenstein Frigyes* pénztárnok. A fenti mérleg-, úgy szintén a veszt- és nyereségszámla behatólag átvizsgáltatott, a főkönyvvel és mellékkönyvekkel összehasonlittatott, s azokkal megegyezőnek találtatott. — A felügyelő bizottság: *Deutsch Mór, Lengyel Ignácz, Bettelheim Győző.*

— **Köveskáláról** irják nekünk febr. 14-iki kelettel: Ujonnan életbelépett kaszinónk tegnap tartá a helybeli nagyvendéglő termében bálját, mely ugy anyagi, mint erkölcsi siker tekintetében elődjei mindegyikét, melyek városunkban az idei farsangon tartattak, jóval felül multa.

Az általános jókedv, mely kivilágos-kivirradtig tartott, — a buzgó rendezőség táradozásainak; de leginkább a mi közkedvességü n e m z e t e s Lidi nénénknek köszönhető, ki kedélyességének közvetlenségével a jelenlevőket ugyszólván, lebilincselte. A csinos hölgykoszoruból megemlitjük: Győrffy Pongráczné urhölgyet, nemkülönben Vörösmarty Gizella, Chepely Klára (Pécselről) és Sebestyén Erzsi kisasszonyokat. stb.

A bál tiszta jövedelme mintegy 40 frt lett, mely az illető jótékony czélra fordittatott.

Kornyitai Pista.

— **Sümegről** kaptuk a következő kimutatást: — Sümegen f. 1881 febr. 12-én a reáliskolai tápintézeti alap javára rendezett bál alkalmával befolyt felülfizetések a rendezőség részéről ezennel köszönettel nyugtáztatnak. Felülfizettek: Nagymélt. Dr. Kovács Zsigmond megyés püspök ur 10 frt. Barcza Kristóf 10 frt. Barcza Sándor 10 frt. Stamborszky László 10 frt. Ádám Iván 8 frt. Dr. Fischer Ignácz 6 frt. Bogyay Antal Kijácz Elek, Ráth Iván egyenkint 5 frt. Ns. Dr. Gyömörey Vincze, Soós Pongrácz, Stirling Kálmán, egyenként 3 frt. Budapesti kebeltársulat, föt. Fehér József pleb., föt. Horváth Imre pleb., föt. Tóth Rudolf egyenként 2 frt. Berger Jenő, Bükhely Antal, Epstein Vilmos, Kovács István, Helyei Károly, Rózsás Ödön, Szigethy Pál, Székely Emil, Steiner Adolf, Vürczburger Jakab, egyenkint 1 frt. Összesen: 96 frt. — Azonkivül t. Stamborszky L. gyógyszerész ur szives volt a terem diszitéséhez szükséges szines papirokat adományozni; fogadja a jótékony czél iránti tekintetből meleg köszönetünket. Belépti jegyekből befolyt 230 frt 89 kr. összes bevétel: 356 frt 89 kr. ebből a kiadást levonva: 198 frt, 66 krt, marad a jótékony czélnak 126 frt. 23 kr. Sümegen, 1881, febr. 16. *Ruisz Sándor*, bál biz. pénztárnok.

— **Az ipartörvény revisiója** fölött tanácskozó általános enquêtera következő tagjaikat jelölték ki a meghivott testületek: a Nemzetgazdasági egylet Liphay Béla bárót és Kerkapoly Károlyt, az Országos Erdészeti Egyesület Bedő Albert miniszteri tanácsost, az Általános Magyar Iparegylet Károlyi István grófot és Keleti Károly miniszteri tanácsost, Az országos Magyar Iparegyesület Havas Sándor alelnököt és Steinacker Ödön titkárt, a Kereskedelmi Csarnok Neuwelt Ármint és Weisz Bélát, a Magyar Mérnök- és Épitészegylet Ney Bélát és Klagenfeld Frigyest. A kereskedelmi minisztériumot az elnöklő miniszteren kivül Matlekovics Sándor államtitkár, Schnierer Gyula és Herich Károly osztálytanácsosok és Balogh fogalmazó fogják képviselni.

— **Felhivás hazánk összes** haltenyéztőihez. A nagyméltóságu földmivelés- ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 1886/881. sz. a. kelt nagybecsü leirata folytán alólirt bizattam meg, hogy az általam meghonositott, a magyar állam tulajdonát képező, s ez idén ar.-maróthi tenyészházamban kikeltett kaliforniai lazaczokkal (Salmo de California) czél és okszerü tenyésztést kezdjek.

Felhivom ennélfogva hazánk haltenyésztőit, hogy amennyiben ezen ujonnan honositott, hazánk vizeire alkalmas, s általános elismerésnek örvendő halnemből — tenyésztési czélokra — az alább felsorolt feltételek mellett egy 500 darabot felül nem muló mennyiséget elvállalni hajlandók, ebbeli szándékukat jelen felhivásom közzétételétől számitandó 30 nap alatt velem tudatni sziveskedjenek.

Ezen tenyésztési czélokra szánt halnem megszerzésének feltételei a következők:

1. A halásztelep tulajdonosa fent nevezett záros határidő alatt irásbeli ajánlatát hozzám beterjesztvén, a mennyiben tőlem nem függő akadály fel nem merül, az általa kivánt halmennyiséget ar.-maróthi halásztelepem rendelkezésére bocsájtja akként, hogy a szállitás veszélyei és költségei kizárólag a megrendelőt fogják terhelni; köteles tehát halszállitásra alkalmas edényeit hozzám Ar.-Maróthra beküldeni, ahol a kivánt halkészlet neki, a mennyiségnek fent adott korlátozása mellett, kiadatni, illetve elküldetni fog.

2. Az elvállalt halkészlet az állam tulajdona marad, de köteles a tenyésztő 5 év lefolyása alatt 5-ször annyi halat nekem a tenyésztő által javaslatba hozott s általam helyesnek vallott hazai folyóba szabadon bocsátás által aköztulajdonnak átadni, mint mennyit elvállalt, megjegyezvén, hogy a szabadon bocsátásra vonatkozó módozatok, nevezetesen hogy az hol és kinek jelenlétében történjék, alólirott által állapittatik meg, és hogy a tenyésztő kötelezettségének eleget tett, a birtokában maradt halak kizárólagos tulajdonává lesznek, azaz őt az állam iránt semmi kötelezés terhelni nem fogja.

3. A tenyészhalakat elvállalni késznek nyilatkozó tenyésztő, a mennyiben a felső magyarországi halászegyletnek tagja nem lenne, köteles lesz ez egyesülletbe rendes tagként belépni 6 évre szóló tagsági kötelezettséggel.

4. A fent elsorolt kötelezettségek megtartásáról a válalkozók irásbeli nyilatkozatot adni kötelesek lesznek.

5. A hozzám beterjesztett ajánlat mellé a tulajdonos halásztelepének rövid leirását csatolni köteles, mely leirásban az éghajlati és vizminőségi viszonyok leirása mellett a halásztelep felszerelése is adandó.

A teljesitendő ajánlatok esetleg kérdések ar.-maróthi urodalmam központi irodájába Ar.-Maróthra czimzendők, hol is minden felvilágositás megadhatására, illetve a megrendelés teljesitésére intézkedéseimet már eleve megtettem.

Kelt Ar.-Maróthon, 1881. február hóban.

Gróf Migazzy Vilmos
orsz. képviselő, a felső magyarországi halászegylet elnöke.

— **Rövid hirek.** Bécsi lap hireszteli, hogy a gyapjuutczai szinházat Blaháné akarja átvenni. — Fiuméban e hó 12-én tartatott meg a tüzoltók bálja, mely igen fényesen sikerült. A bál védnöknője Szapáry Győry Mária grófnő volt. — A tabi választókerületben, melynek képviselője előbb Miklós István volt, ifj. Csorba Ede kaposvári lakos lépett fel; az ottani szabadelvü párt is léptetett feljelöltet Fekete Lajos személyében. — Rudolf trónörökös a legfényesebb fogadtatásban részesül mindenütt egyptomi utazása alatt. — A Somogyi könyvtárt legközelebb fogják Szegedre szállitani. — Csepreghy Ferencz siremlékét vasárnap leplezték le a kerepesuti temetőben. — Május hó elején kezdik el épiteni Budapesten az uj müegyetemi palotát. Az uj palotának szerződés szerint 1884. év október 1-jére készen kell lenni. — Ludvig és Bull bünügyében, kik hoszszabb idő előtt egy levélhordót megtámadtak, legközebb itélték el; az egyiket 8, a másikat 4 évre. — Esztergomban a Duna vize közel 16 láb magasra emelkedvén, az alispán a vészbizottságot öszszehivta. — Hegedüs Sándor kijelentette, hogy hajlandó belépni a magyar jelzálogbank igazgatóságába. — II. Rákóczi Ferencz születési helyének márványtáblával való ellátása költségére Sátoralja-Ujhelyen, e hó 28-án sorsjátékkal egybekötött tánczvigalom lesz. — Nyitra megyében hamis ezüst forintosok vannak forgalomban.

Irodalom.

Az e rovat alatt fölemlitett művek kaphatók és megrendelhetők Nagy-Kanizsán Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

— **Uj zenemű.** Táborszky és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében Budapesten megjelent: „H o g y v o l t!" eredeti csárdás a magyar tisztviselők egyesületének báljára zongorára szerzé Nicolich Sándor. Ára 1 frt. — Továbbá Rózsavölgyi és társa zeneműkereskedésében megjelentek: „Eis-Sport" polka française zongorára szerzé Benkovich Sándor; — „Die 1873. kreuzer" franczia polka zongorára szerzé Katzau Louis. Ára 60 kr. — „Romance" Zongorára szerzé Charles Thern. Ára 90 kr.

Szerkesztői üzenetek.

W. F. — T.—d. Várom soraidat és egyebeket. Cz. a te czimedet is kérte, meg is irtam.

F. — T.—u. Kérlek a folytatások rendes elküldésére és üdvözöllek, a küldöttet már nem lehetett szedni.

Habronczi. Az a hosszabb! majd nemsokára lehet ám sort keriteni számára, ha egyáltalán át akarod szolgáltatni, a világosságnak és a világnak.

S. J. Budapest. A tárcza e számban jött. Budapesten nincs semmi ujság?

Cz. K. K. Eörs. — B.-nak menni fog a kivánt. A magyarosodási czikk folytatása a jövő számban. Irok magán levelet is.

W. I. Pécs. Ha van megint valami az asztalfiókjában, szivesen veszszük.

R. I. — Köszönet a kitűnő közleményekért.

H. B. — L. — ? ?

R. — S—g. Megtörtént.

Felelős szerkesztő:
HOFFMANN MÓR.

A Nagy-Kanizsai Bankegyesület Részvény-Társaság

folyó 1881. évi márczius 13-án délután 3 órakor

saját helyiségében

hetedik évi

rendes közgyülését

tartandja, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

A közgyülés tárgyai:

a) Üzleti jelentés; a számadások és mérleg jóváhagyása feletti javaslat a felügyelő bizottság jelentése alapján.

b) Az 1880-iki osztalék meghatározása.

c) 2 igazgató tanácsos választása a sorrend szerint kilépő Karczag Béla és Sommer Miksa urak helyett, vagy ezek ujbóli megválasztása az alapszabályok 15. §-ának figyelemben tartása mellett.

d) A felügyelő bizottság megválasztása.

e) A mult év márczius 14-én tartott közgyülés alkalmából tett inditvány tárgyalása.

f) Az alapszabályok II. fejezete, 6-ik §-a e) pontjának módositása.

Azon tisztelt részvényes urak, kik a közgyülésen szavazati jogukat érvényesiteni óhajtják, az alapszabályok 35. §-ához képest felhivatnak, miszerint a még le nem járt szelvényekkel ellátott részvényeiket f. évi márczius hó 4-dikétől egész márczius 12-dikéig terjedő időközben az egyesületi pénztárnál letéteményezzék.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1881. február 9.

819 2—3

Az igazgató-tanács.

Kollarits József és fiai

legelső kész fehérnemü, vászon, asztalnemü és szövött áru gyári raktárukban

az „YPSILANTI"-hoz

Budapesten váczi-utcza 5-ik szám alatti áruházban,

kaphatók mindennemü kész férfi-, női és gyermekférfinemüek, vásznak és asztalnemüek

a legnagyobb választékban és kitünő minőségben a legjutányosb árakon.

FÉRFI-INGEK, rumburgi, hollandi vagy irlandi vászonból, darabja 3, 3.50, 5, 5.50 6, 7, 8, 10, 12 frt.
FÉRFI-INGEK, himzettek, madapolanból, mellé vászon, darabja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14—20 frtig.
FÉRFI MADAPOLAN-INGEK, darabja 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4 frt.
FÉRFI SZINES-INGEK, dbja 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50. Két külön gallérral 2.50, 3, 3.50.
FÉRFI SZINES ANGOL OXFORD-INGEK, dbja 2.50, 4.75, két külön gallérral dbja 2.80, 5 frt.
FÉRFI-GATYÁK, magyar, vagy franczia szabásra, pamutból 1.20, 1.30, 1.75, vászonból 1.50, 1.60, 1.75 2 frt, rumburgi vászonból 2.25, 2.50, 3, 3 frt. 50.
FÉRFI FÉLHARISNYÁK, pamutból, fehér vagy szines, tuczatja 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8—14 frtig, czérnaból, fehér tuczatja 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9 frt. 14 frtig, félharisnyák, fehéritetlen vászonból, varrottak, tuczatja 4.50, 6, 7 frt.
FÉRFI-ZSEBKENDŐK, fehér vászon, tuczatja 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 frt, 20 frtig.
FÉRFI-ZSEBKENDŐK, vászonból, fehér szines széllel 4.50, 5, 6, 7.50, 2, batistból szin. széllel 6.50, 7.50, 10—12 frt. szines pamutzsebkendők darabja 35 kr. 40 kr, pamut batistzsebkendők szines széllel, tuczatja 3 frt.
FÉRFI-GALLÉROK, minden formában, legfinomabb tuczatja 3 frt, 50.
FÉRFI-KEZELŐK, tuczatja, 12 pár, 5 frt, 6 frt.
NŐI INGEK, rumburgi vászonból, sima, dbja 2.50, 3, 3.50, 4, 5 frtig, slingelt, 3, 3.50, 4, 5 frtig. Franczia melivarrással és himzettek 3.50, 4, 5, 5.50, 6, 7, 8, 15 frtig, madapolanból sima 1.50, 2 forint, slingelt 2 frt, 50 kr.
NŐI HALÓ-CORSETTEK madapolanból, egyszerüek 1.30, 1.50, diszitett 1.75, 2.25, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 10 frtig.
NŐI LÁBRAVALÓK, madapolanból, sima szegélyzett, dbja 1.60, slingelt 1.90, diszitett 2.50, 3, 3.50 kr, 5 frtig.
NŐI ALSÓSZOKNYÁK, madapolanból, szegélyekkel és diszitéssel, darabja 2.50, 3, 3.25, 3.50, 4, 4.50, 5, 15, frtig, uszályyal 4, 5, 6, 7, 8, 20 frtig.
NŐI HARISNYÁK pamutból, kitünő minőségben, tuczatja 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 22 frtig, czérnából tuczatja 10, 11, 12, 14, 22 frtig, szinesek pamutból, párja 75, 80, 90 kr. 1 frt, 1.20, 1.30, 1.50, 3.50, krig.
NŐI ZSEBKENDŐK, fehér vászonból, tuczatja 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 16 frtig, angol czérnabatistból fehér, 4, 5, 6, 7, 8, 30 frt.
NŐI FRANCZIA DEREKFŰZŐK (Mieder), dbja 1.30, 2.30, 2.75, 3, 3.50, 4 frt 50 krig.
FIU-INGEK, 6 évesek számára, madapolanból, dbja 1, 1.40, szines 1 frt 25, 1.40, vászonból 2.10, 2.50, félmagyar gatyák 1.10, 1.20; 8 ÉVESEKNEK ingek madapolanból 1.10, 1.50, szinesek 1.35, 1.55, vászonból 2.20, 2.45, gatyák 1.25, 1.40; 10 ÉVESEKNEK, madapolanból 1.20, 1.65, szinesek 1.60, 1.75, vászonból 2.30, 2.65, gatyák 1.35, 1.60; 12 ÉVESEKNEK ingek madapolanból 1.30, 1.80, szinesek 1.65, 1.90, vászonból 2 frt 40, 3, 3.50, gatyák 1.55 1.80; 14 ÉVESEKNEK ingek madapolanból 1 40, 1.90, szinesek 1.75, 2.10, vászonból 2.65, 3.15 4 frt, gatyák 1.65, 2 frt; 16 ÉVESEKNEK madapolanból 1.50, 2.10, szinesek 1.75, 2.20, vászonból 3 frt, 3.50, 4, 4.50, gatyák 1.75, 2, 2.25.
KÉSZ FEHÉRNEMŰEK leányok számára, minden nagyságban és minőségben, ugyszinte csecsemők számára, melyekről kivánatra nagy árjegyzékünket bérmentesen beküldjük.
Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat vászon és asztalnemüekben.
RUMBURGI VÁSZON, 42 méter (54 röf) 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 32, 35, 38, 40, 45, 50, 120 frtig.
HOLLANDI VAGY irlandi vászon, 39 méter (50 röf) 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 32, 34, 38, 40, 50, 100 frtig.
HOLLANDI VÁSZON gyermek-fehérnemükre és ágynemükre, 32.3 méter (42 röf) vége 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 2 24, 26, 28, 30, 50 frtig.
CREAS-VÁSZON, 23.1 méter (30 röf) vége 10.50, 11 11.50, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 30 frtig.
LEPEDŐ-VÁSZON egy szélben, 29 méter (37 röf) 12 lepedőre vége 33, 26, 38, 40, 42, 44, 45, 48, 50 100 frtig.
FEHÉR PAMUTCSINVAT, ágynemüre, 1 méter 38 46, 48, 58 kr.
MADAPOLAN VAGY CHIFFON vége 40 méter 9.30, 10, 11.20, 12.50, 13.20, 15.80, 16.80, 18.50, 19, 23.
SZINES KANAVÁSZ, 23 méter (30 röf) 9, 9.50, 10, 11, 12, 13, 14, 15 frt.
SZINES RUHAPERKÁLOK dus választékban, 1 méter 36, 38, 48, 50, 52, 54, 56, 60 kr.
VÁSZONZSEBKENDŐK hölgyek és urak számára tuczatja 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10—20 frtig.
TÖRÜLKÖZŐK, tiszta vászon, tuczatja 3.60, 5.80, 6 6.90, 7.50, 8, 9, 10, 20 frt.
ASZTALKENDŐK, tiszta len, tuczatja 4.50, 5, 5.50, 6.30, 7, 8, 9 frt, abroszok 6, 8, 10, 12, 18, 24 személyre, dbja 1 frt 90 krtól 14 frtig.
DAMAST ASZTALI TERITÉKEK, 6 személyre 5.50 6, 6.50, 7, 7.50, 9, 10, 24 frtig, 12 személyre 12, 12 50, 13, 14.50, 15, 16, 18, 20, 40 frtig, 18 személyre 25, 27, 32, 48 frtig, 24 személyre 32, 34, 40, 46, 53 75 frtig.
KÁVÉS KENDŐK szines és fehér, dbja 3, 3.60, 5, 5 50, 6, 11 frtig, csemege-kendők tuczatja 2, 3.50, 4 50, 5.50 krig.
CSIPKEFÜGGÖNYÖK, 1 ablakra 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 9, 10, 15 frtig.
ÁGYTERITŐK, dbja 4.50, 5, 6, finom ripsből 9.50.
ASZTALTERITŐK 3.80 4, 5 frt, ripsből 7.50 kr.
ÁGYPOKRÓCZOK, kisebbek 4.50, 6.50, nagyobb 6, 6.50, 7.50, 8.50, 11, 14 frt. 50 kr.
MENYASSZONYI KÉSZLETEKKEL 180 frttól 1800 frtig és feljebb kész fehérnemü és vászonban a legszebb kiállitásban szolgálhatunk, azokról árjegyzékünket kivánságra bérmentesen beküldjük.

Az árak legjutányosban szabottak, s ha valami a megvett vagy rendelt tárgyakból akár mi okból fogva tetszésre nem lenne, 14 nap alatt ha az árszelvényünkkel el van látva, nemcsak szivesen kicseréltetik, de kivánatra az érte fizetett összeg is vissza adatik.

Levél általi megrendelések még az nap, melyen érkeznek, különös figyelemmel és pontosan eszközöltetnek és csomagolási díjt nemszámitunk.

821 1—4

Családi csokoládénk

Victor Schmidt & Söhne
k. k. landbef. Fabrikanten
Wien. Wien.

csak akkor valódi, ha minden csomagon fenti aláirásunkon kivül még ezen védjegy van alkalmazva.

SCHUTZ-MARKE S&S REEL

Ára a jó minőségünek	sárga	papirban	1 cs.	50 kr
„ „ finom	„	rózsaszin	„ 1 „	70 „
„ „ finomabb	„	zöld	„ 1 „	80 „
„ „ legfin.	„	fehér	„ 1 „	1— „

Raktár Nagy-Kanizsán: Rosenfeld Adolf és Strem & Klein urak kereskedésében.

Keskeny (791 11—50)

utifü-mellczukorkák,

a tüdő és mellbajok, köhögés, fojtóköhögés, rekedtség és tüdőhurut biztos gyógyszerei

A természet által a szenvedő emberiség javára teremtett megbecsülhetlen keskeny utifü azon már eddig fel nem deritett titkot foglalja magában, miszerint a gége és légcső rendszer gyuladt nyálkahártyájára való azonnali gyors és enyhitő hatás gyakorlásával az illető beteg szervek gyógyulását minden tekintetben lehetőleg elősegíti.

Miután gyártmányunknál a czukor és keskeny utifüből tiszta vegyülékről kezeskedünk, különös figyelembe ajánljuk hatóságilag bejegyzett védjegyünket, sat. dobozon levő aláirásunkat, mer. csak ezek igazolják annak valódiságát.

Schmidt Victor & fiai.

cs. k. szab. gyárosok Bécs, Wieden, Allegasse 48.

1 skatulya ára 30 kr.

Kaphatók: Práger Béla gyógyt. Belus J. gyógyt. N-Kanizsán, Kálivoda J. Letenyén, Kis A. gyógyt. A-Lendván, Dorner Kaj. vas- és füszerkereskedő. Sümegen, Werli M. gyógyt. Kapronczán, Idősb. Mozelt F. Vasváron, Hollósy József E gyógyszt. Z-Egerszegen, Berger Mór (Somogy) Szobb, Simon Gyula Szombathely. Stöger Lipót Perlak.

Különlegességek

MÜLLER J. L.,

ezelőtt

VADÁSZ FERENCZ özv. utóda illatszertárából

„A VIRÁGKIRÁLYNÉHOZ" BUDAPESTEN.

Főüzlet. IV. koronaherczeg-utcza 2. szám (Párisi-ház.) | Fióküzlet: váczi-utcza II-dik szám.

POUDRE DE SERAIL.

Blaháné Luiza müvésznő kedvencz arczpora.

Ezen arczpor, vegytanilag tökéletesitve, minden ártalmas anyagtól mentes és oly kitünő tulajdonságokat [illegible], hogy minden eddig a bel- és külföldön készült porokat [illegible]; [illegible] arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, [illegible] POUDRE DE SERAIL ára 1 nagy doboz 1 frt, kis doboz 60 kr.

CREME POMPADOUR. Az illatszer terén [illegible] „Creme Pompadour" [illegible] — Egy tégely ára 1 frt 60 kr.

IXIA LYS. Ezen uj illatszer kedves illata és kiváló tartóssága [illegible] kitünőbbek és legfinomabbnak ajánlható. Egy üveg ára 1 frt 50 kr és 3 frt.

EAU DE SERAIL. Legfinomabb és legkellemesebb illat, termek illatositására. Ezen kitünő [illegible] jó illatu keleti adományból készül. — Egy üveg 1 frt.

PATE DENTIFRICE GLYCERIN. (Fogpép.) A glycerin hatályosságát Dr. [illegible] különösen ajánlotta fogbus-bajok [illegible] — Egy szelencse ára 1 frt.

ELIXIR GLYCERINE dentifrice pour la Bouche. (Szájviz.) [illegible] — Egy üveg 1 frt.

VERMEILLINI FOGPOR. Az eddigiek közt a legkitünőbbnek ajánlható, [illegible] — 1 doboz 80 kr.

Dr. HEIDER'S FOGPOR. 1 nagy doboz. . . . . 50 kr.

SAVON GUIMAUVE (ziliz-gyökér-szappan.) [illegible] — Ára 1 darabnak 30 kr. 6 drb 1 frt 50 kr.

Mindezen vegykészitmények valódi minőségben kaphatók a fenti feltalálónál továbbá az ország minden jelentékeny gyógyszertárában. Minden egyes valódi gyártmány a jelen bejegyzett védjegygyel van ellátva.

Legnagyobb választék valódi franczia és angol illatszerek és pipere-árukban a legolcsóbb gyári áron. 171

Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan eszközöltetnek. Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

Kapható: **Hollósy E.** *gyógyszerész urnál Zala-Egerszegen.* 3—

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál, Nagy-Kanizsán 1881.